

ESTUDI D'IMPACTE I INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA (EIIP)

PLA PARCIAL D'ORDENACIÓ URBANA
SANTA CRISTINA D'ARO - SUD 01 RIDAURA

Jordi Marcé International
Architecture & Engineering

Ajuntament de
Santa Cristina d'Aro

MAIG 2025

Adrià Colls
Gusó - DNI
40432682
Q (AUT)

Signat digitalment per Adrià
Colls Gusó - DNI 40432682Q
(AUT)
Motiu: DILIGÈNCIA per fer
constar que la Junta de Govern
Local de l'Ajuntament, en la
sessió ordinària de data 11 de
juny de 2025, va aprovar
inicialment el present
document.
Data: 2025.06.17 12:40:51
+02'00'

INDEX

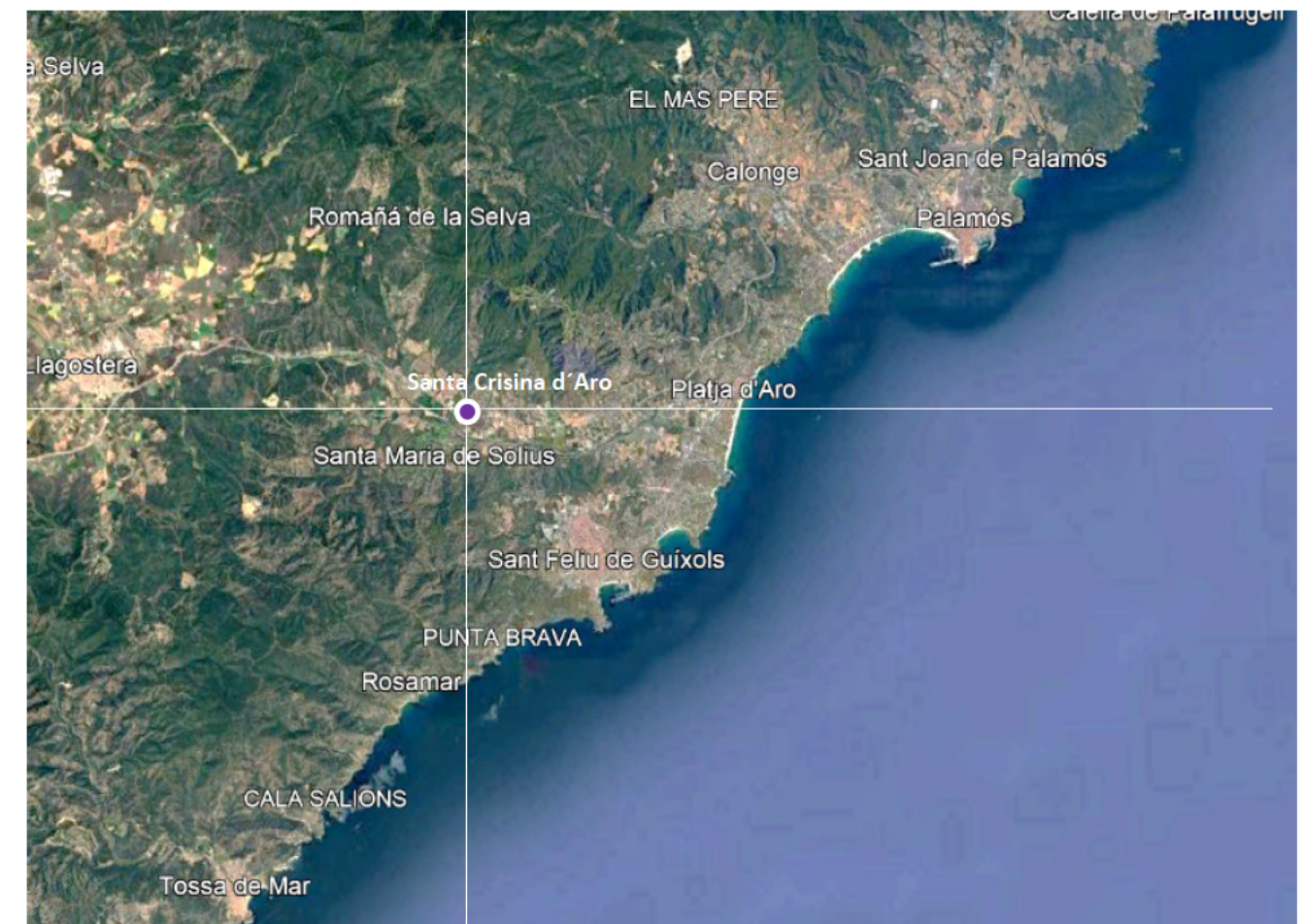
1. INTRODUCCIÓ	3		
1.1. DADES GENERALES	4		
1.2. OBJECTIUS DE L'ESTUDI D'IMPACTE I INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA (EIIP)	4		
2. PLANEJAMENT VIGENT I INSTRUMENTS DE PAISATGE	5		
2.1. PLANEJAMENT TERRITORIAL	5		
2.1.1. PLA TERRITORIAL PARCIAL DE LES COMARQUES GIRONINES, ÀMBIT BAIX EMPORDÀ	5		
2.1.2. PLA DIRECTOR URBANÍSTIC DE REVISIÓ DELS SOLS NO SOSTENIBLES DE LITORAL GIRONÍ.	6		
2.1.3. ESPAIS DE LA XARXA NATURA 2000	8		
2.2. PLANEJAMENT SECTORIAL	9		
2.2.1. CATALEG DE PAISATGE DE LES COMARQUES GIRONINES	9		
2.3. PLANEJAMENT MUNICIPAL	9		
2.3.1. PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL (POUM)	9		
2.3.2. PROPOSTES URBANÍSTIQUES DE CARÀCTER GENERAL	10		
2.3.3. PROPOSTES URBANÍSTIQUES ESPECÍFIQUES	11		
2.4. PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE RECUPERACIÓ, ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DEL RIU RIDAURA AL PAS PEL TERME MUNICIPAL DE SANTA CRISTINA D'ARO	12		
2.4.1. OBJECTE DEL PLA	12		
2.4.2. MOTIVACIONS	12		
2.4.3. SINÈRGIES ENTRE EL RIU I EL MUNICIPI	12		
3. PAISATGE A ESCALA TERRITORIAL	15		
3.1. DESCRIPCIÓ DEL PAISATGE	15		
3.2. EVOLUCIÓ HISTÒRICA DEL PAISATGE	15		
3.3. PAISATGE ACTUAL	16		
3.4. VALORS EN EL PAISATGE	16		
3.5. DINÀMIQUES DEL PAISATGE	19		
4. ELEMENTS NATURALS QUE CONSTITUEIXEN EL PAISATGE - SANTA CRISTINA D'ARO	19		
4.1. GEOGRAFIA I UBICACIÓ	19		
4.2. GEOMORFOLOGIA I SÒL	20		
4.3. HIDROLOGIA	20		
4.4. USOS DE SÒL	21		
4.5. VEGETACIÓ POTENCIAL I VEGETACIÓ ACTUAL	22		
4.6. DIAGNOSI PAISATGÍSTICA DELS HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI	24		
4.7. FAUNA	25		
4.8. ESPAIS NATURALS PROTEGITS	26		
4.9. CONNECTIVITAT ECOLÒGICA I ZONES D'AMORTIMENT	27		
4.10. PAISATGE	27		
		4.10.1. CONQUES VISUALS	28
		4.10.2. VIES ESCÈNIQUES	28
		4.10.3. MIRADORS O FITES PANORÀMIQUES	29
		4.10.4. ÀREES D'INTERÈS PAISATGÍSTIC	29
5. RISC D'INUNDACIÓ	30		
6. DESCRIPCIÓ DEL LLOC	31		
6.1. SITUACIÓ	31		
6.1.1. CONTEXT URBÀ	32		
6.1.2. RELACIÓ AMB EL TEIXIT URBÀ CONSOLIDAT	32		
6.1.3. ELEMENTS ESTRUCTURANTS ACTUALS	33		
6.1.4. QUALITAT VISUAL DELS ESPAIS D'ÚS PÚBLIC	34		
6.1.5. ESTUDI I ANÀLISI DE LA VEGETACIÓ DEL SECTOR SUD 1 - RIDAURA	35		
6.1.6. ESTRATÈGIES DE CONSERVACIÓ	38		
7. PROPOSTA D'ORDENACIÓ	39		
7.1. PREMISSES FONAMENTALS I CRITERIS D'ORDENACIÓ	39		
7.2. DIAGNÒSTIC PAISATGÍSTIC DE L'ENTORN	39		
7.3. VALOR ECOLÒGIC DEL RIU RIDAURA	40		
7.4. ÚS DEL SÒL I PROTECCIONS EXISTENTS	40		
7.5. INTEGRACIÓ AMB EL NUCLI CONSOLIDAT	40		
7.6. INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA AMB L'ENTORN NATURAL	40		
7.7. ESTRATÈGIES PER AL CURS FLUVIAL I LA BIODIVERSITAT	43		
7.8. BONES PRÀCTIQUES DE PLANEJAMENT SOSTENIBLE	43		
7.9. TAULA DE MESURES CORRECTORES	45		
8. CONCLUSIONS	45		

1. INTRODUCCIÓ

El present Estudi d'Impacte i Integració Paisatgística (EIIP) s'elabora en el marc del procés de tramitació urbanística del Pla Parcial d'Ordenació Urbana del sector SUD 1 - Ridaura, situat al municipi de Santa Cristina d'Aro, dins la comarca del Baix Empordà. Aquest sector constitueix un àmbit estratègic per al desenvolupament futur del municipi, ja que es localitza en una zona de transició entre el nucli urbà consolidat i l'entorn natural del riu Ridaura, fet que li confereix un valor paisatgístic i ecològic rellevant.

L'objectiu principal d'aquest estudi és **identificar, analitzar i valorar els impactes** que pot generar el desenvolupament urbanístic del sector sobre el paisatge existent, així com proposar criteris i mesures que en garanteixin una integració adequada en l'entorn. El document pretén assegurar que el creixement urbà es desenvolupi de manera respectuosa amb les característiques físiques, ambientals i visuals del territori, promovent una ordenació que reforci els valors paisatgístics i millori la qualitat de vida dels futurs usuaris.

L'EIIP estudiarà específicament la relació entre les noves edificacions i infraestructures previstes amb el teixit urbà actual, així com amb els elements naturals destacats, com el mateix curs del Ridaura i les zones verdes adjacents. Així mateix, l'estudi analitzarà la compatibilitat del planejament amb la normativa urbanística i mediambiental vigent, tot proposant un conjunt de mesures correctores i integradores que permetin una **transició harmònica i sostenible entre els espais urbanitzats i l'entorn natural**.

IL·LUSTRACIÓ 1 SITUACIÓ DEL ÀMBIT

1.1. DADES GENERALES

IDENTIFICACIÓ DEL DOCUMENT

Projecte: Pla Parcial d'Ordenació Urbana SUD 01 – Ridaura
Emplaçament: Av. Ridaura, C. Salvador Espriu, C. Plataneda, terrenys de l'antiga Carretera de la Vila, al marge esquerra del Ridaura
Municipi: Santa Cristina d'Aro

AGENTS DEL PROJECTE

Promotor

Nom: TURISTIME SL
CIF: B17537440
Adreça: Av. Orça s/n, 17251 Calonge i Sant Antoni, Girona

Redactor del PP

Nom: JMI JORDI MARCE ARQUITECTES INTERNATIONAL, SL (JMI)
Adreça: Via augusta, 9, 2-2, 08006 Barcelona

Arquitecte responsable:

Nom: JORDI MARCE PUIGVERT
NIF: XXXXXXXXXX
Adreça: Via augusta, 9, 2-2, 08006 Barcelona
Núm. de col·legiat: 19294-5 Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Col·laboradors en la redacció del document:
Carlos Bori Recolons, arquitecte urbanista
Carme Popescu, arquitecta
Sergi Castelló, arquitecte tècnic
David Torrejon, arquitecte paisatgista
Alexandru Dragusi, arquitecte

PARCEL·LES DE L'ÀMBIT

8 parcel·les, amb les referències cadastrals següents:

Nº	Ref. Cadastral	Adreça Cadastre
1	9692901DG9299S	Av. Ridaura Pol. 14
2	9790301DG9299S	Av. Ridaura Pol. 9
3	9791804DG9299S	C. Salvador Espriu
4	9890901DG9299S	Ctra. Vila s/n
5	9890902DG9299S	Ctra. Vila 3, Pol. 9
6	9890910DG9299S	Ctra. Vila s/n, Pol. 9
7	9890909DG9299S	Ctra. Antiga s/n, Pol. 9
8	9989701DG9298N	C. Plataneda 1

Total àmbit: 6,90ha

Classe de sòl:

Sòl UrbAnitzable

Superfície : 4,68Ha
Índex edificabilitat brut: 0,62m²st/m²s
Densitat: 62hab/Ha (màx. 290 habitatges)
Alçada màxima: PB+3

Sòl No Urbanitzable:

Superfície : 2,22Ha

1.2. OBJECTIUS DE L'ESTUDI D'IMPACTE I INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA (EIIP)

L'elaboració d'aquest Estudi d'Impacte i Integració Paisatgística s'emmarca dins del desenvolupament urbanístic del sector SUD 01 – Ridaura, com a eina essencial per assegurar una transformació coherent amb els valors ecològics, visuals i identitaris del territori. L'estudi té com a finalitat orientar el disseny, l'ordenació i la gestió del paisatge des d'una mirada transversal, que connecti el planejament amb la realitat física i perceptiva del lloc.

Els objectius es concreten en quatre grans línies d'actuació:

1. DIAGNOSI PAISATGÍSTICA DE L'ENTORN

Es durà a terme una lectura atenta del paisatge existent, partint de la identificació i anàlisi dels elements que li confereixen estructura i caràcter:

- Mapa d'elements naturals: masses forestals, cursos d'aigua, biodiversitat associada i geodiversitat.
- Avaluació de les preexistències construïdes, amb especial atenció al seu grau d'integració paisatgística i al potencial de millora.
- Valoració de la fragilitat visual i ecològica de cada àmbit, definint-ne les capacitats de càrrega.

2. AVALUACIÓ DE L'IMPACTE VISUAL I FORMAL

S'estudiarà com el nou planejament pot modificar les visuals dominants, les línies d'horitzó i la percepció del paisatge per part dels seus usuaris:

- S'analitzaran punts crítics d'impacte visual i es proposaran estratègies de disseny i materials que garanteixin una inserció harmònica.
- Es treballarà la volumetria, l'orientació i els espais lliures amb criteris d'adaptació topogràfica i coherència amb la morfologia del paisatge.

3. CONSERVACIÓ DE VALORS NATURALS I AMBIENTALS

El projecte ha d'actuar com a eina de reforç de la infraestructura verda del territori:

- Es cartografiaran els hàbitats d'interès comunitari, amb atenció especial als espais vulnerables o de transició (fluvials, litorals, forestals fragmentats).
- Es definiran mesures específiques per protegir i integrar aquests espais dins del nou teixit urbà, prioritzant la connectivitat ecològica i la resiliència del sistema.

4. PROPOSTES D'INTEGRACIÓ I MILLORA PAISATGÍSTICA

El document establirà accions proactives per restaurar, potenciar i mantenir els valors paisatgístics de l'àmbit:

- Rehabilitació de marges, camins i espais degradats com a connectors paisatgístics.
- Integració de la vegetació autòctona en els espais públics i privats.
- Estratègies de gestió i manteniment sostenible a llarg termini, coordinades amb les dinàmiques naturals del lloc.

Aquest EIIP respon als requeriments del **Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines (PTPCG)** i s'emmarca en la legislació vigent en matèria de paisatge. A més, es concep com una eina operativa per transformar l'espai urbà emergent en una peça més d'un paisatge viu, funcional i identitari, alineat amb els valors del territori i les aspiracions col·lectives de sostenibilitat i qualitat de vida.

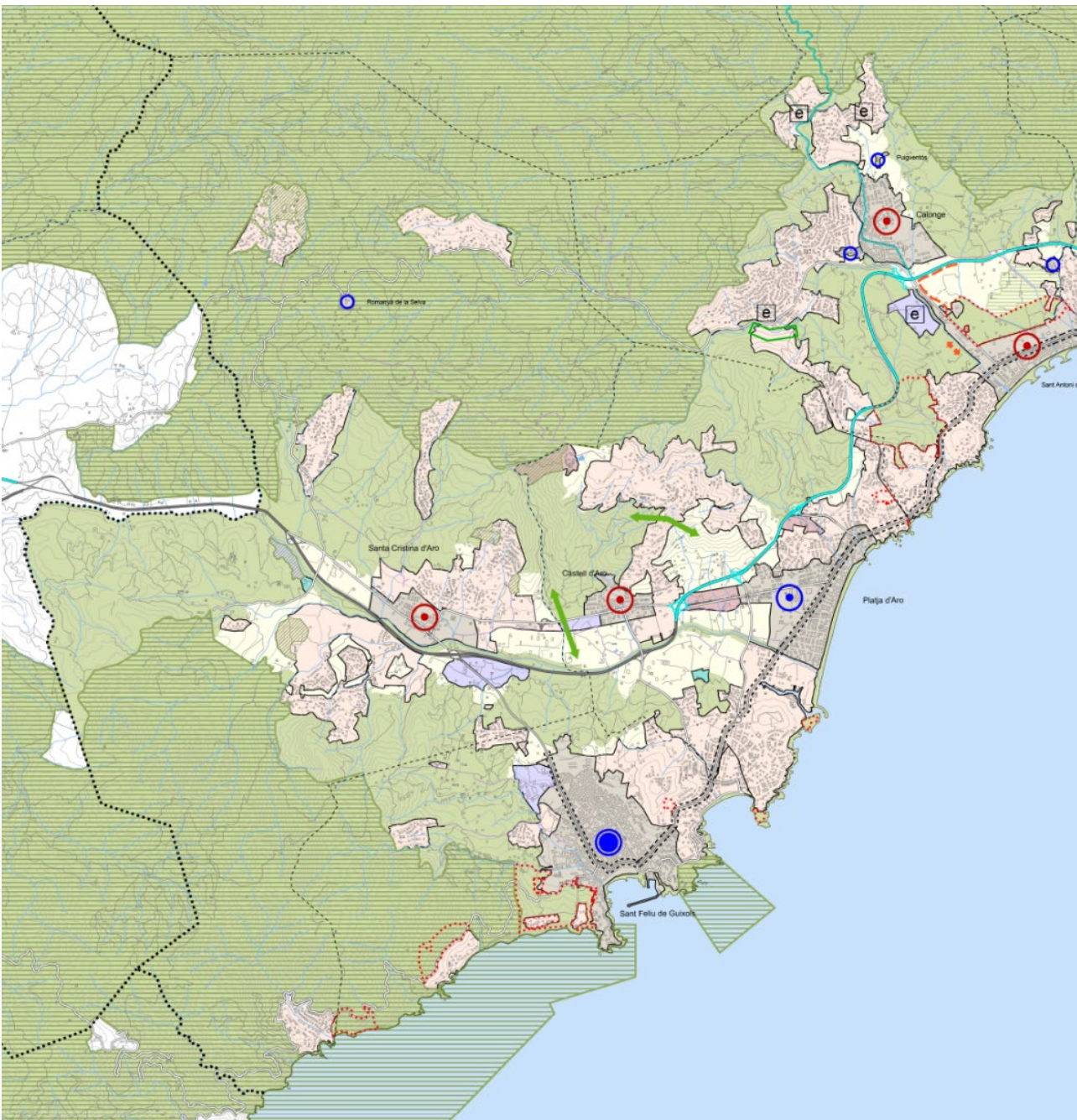
2. PLANEJAMENT VIGENT I INSTRUMENTS DE PAISATGE

2.1. PLANEJAMENT TERRITORIAL

2.1.1. PLA TERRITORIAL PARCIAL DE LES COMARQUES GIRONINES, ÀMBIT BAIX EMPORDÀ

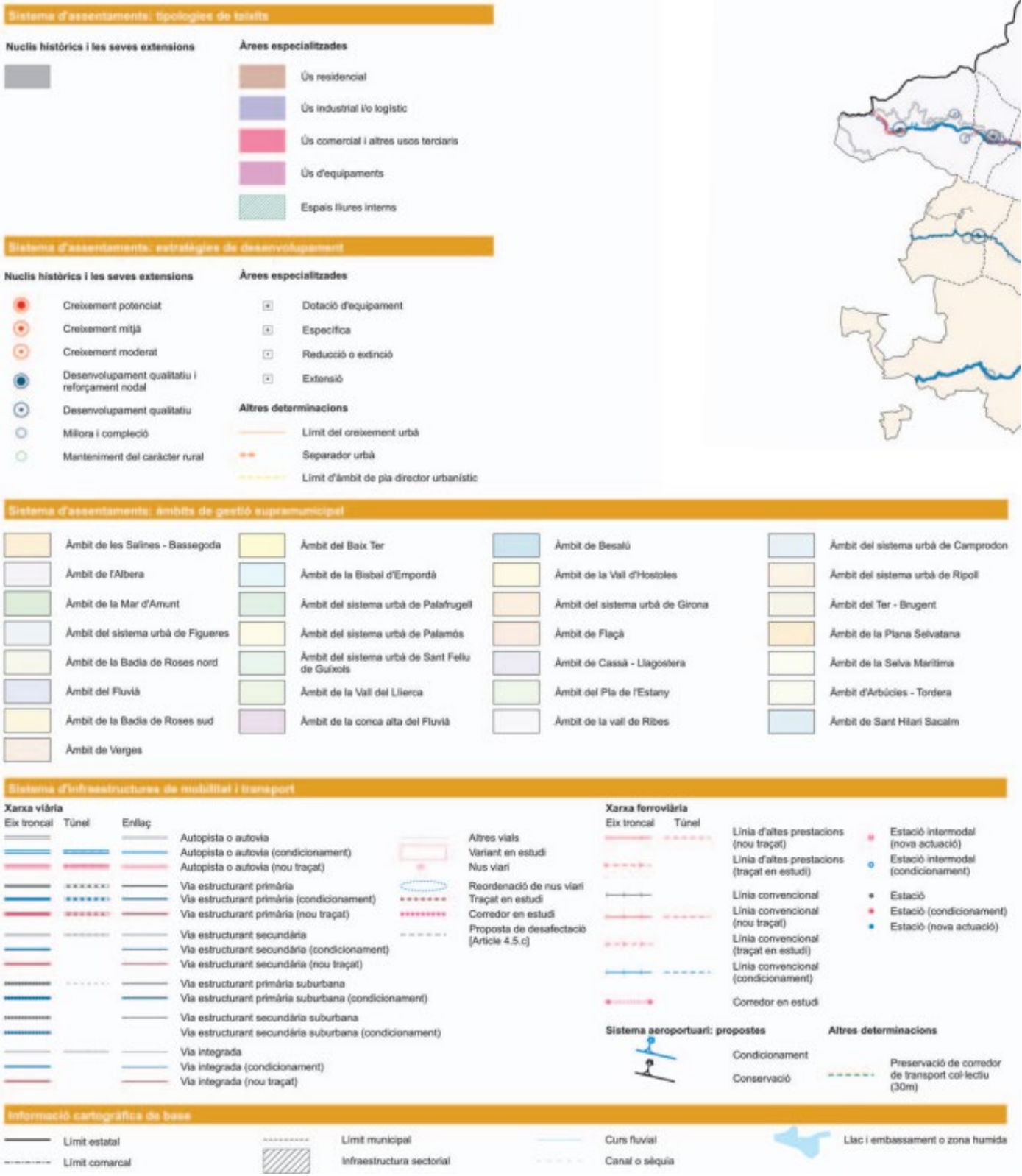
El PTPCG estableix directrius, estratègies i actuacions amb objectius de vertebració i coherència territorial i pel desenvolupament econòmic i social dels territoris, així com també ambiental, i especialment en clau paisatgística.

Categoria: Sistema d'assentaments; Àrees especialitzades, ús residencial

IL·LUSTRACIÓ 2 PLA TERRITORIAL DE LES COMARQUES GIRONINES - EXTRACTE DEL MUC (MAPA URBANÍSTIC DE CATALUNYA)

Estratègies de desenvolupament

Articulat:

El Títol III. Sistema d'assentaments i en concret els articles 3.J 2, 3.13, 3.J 4 regulen aquest tipus de sòl de forma general.

Es prenen amb rellevància les **Directrius del Paisatge**, que es basen en els catàlegs de paisatge, i on s'estableixen les disposicions normatives de caràcter general en relació amb elements de rellevància paisatgística (geomorfologia, fites visuals i fons escènics, construccions aïllades,...) i es determinen els estudis i informes d'impacte i integració paisatgística preceptius.

Article 2.1 Geomorfologia

3. Els moviments de terres motivats per l'agricultura, les infraestructures i l'edificació no han d'anar més enllà del que sigui estrictament necessari i han de minimitzar els desmunts i terraplens i, molt especialment, l'afectació al sistema de drenatge natural.

Article 2.6 Construccions aïllades

1. Pels seus efectes en el paisatge, cal extremar la qualitat dels projectes i les garanties d'autorització de les noves edificacions, construccions o instal·lacions aïllades en el territori, tant d'aquelles que es poden admetre en sòl no urbanitzable com aquelles que ocupin parcel·les aïllades de sòl urbà.
2. Entre les estratègies d'harmonització, mimesi / ocultació o monumentalització que són les opcions de projecte d'un nou element aïllat en el paisatge, es considera preferent la primera, que pretén la integració de l'element en el paisatge. L'estratègia de mimesi / ocultació és la indicada quan no es pot assolir un grau acceptable d'harmonització.
3. Tots els projectes d'edificacions, construccions o instal·lacions aïllades han d'incorporar un estudi d'impacte i integració paisatgística.
4. En tant que les directrius del paisatge específiques d'un àrea territorial o instruments de planejament urbanístic no estableixin uns paràmetres més precisos en funció de les característiques diferencials de l'àrea, les edificacions aïllades s'han de subjectar a les següents condicions: implantació / perfil territorial / proporció / pendent / parcel·la / distàncies / façanes i cobertes / vegetació.

Article 3.2 Objectius de qualitat paisatgística (OQP)

El Catàleg del paisatge de les Comarques Gironines estableix els següents objectius de qualitat paisatgística:

10. Un sistema d'urbanitzacions ordenat i integrat en el paisatge, de manera que es minimitzi el seu impacte visual i es valoritzi la seva imatge.
12. Un sistema de construccions rurals tradicionals (masies, coberts, cabanyes, murs de pedra seca, etc.) conservades i valoritzades on es promouran el seu manteniment i la integració de les noves construccions amb volumetries, materials i revestiments propis del lloc.

Article 3.12 Directrius OQP 10

Un sistema d'urbanitzacions ordenat i integrat en el paisatge, de manera que es minimitzi el seu impacte visual i es valoritzi la seva imatge.

1. Promoure, seguint les indicacions de la Llei de la Millora d' Urbanitzacions amb Dèficits Urbanístics, accions per tal de dotar les urbanitzacions dels serveis urbans bàsics, **impulsant la millora de la qualitat estètica i ambiental integral**: accessos, perifèries, regulació de les tipologies constructives i dels tipus de cobertes, i els codis cromàtics en les edificacions, així com l'asfaltat de carrers,

l'enllumenat públic, la recollida de residus, o la creació i rehabilitació dels espais públics.

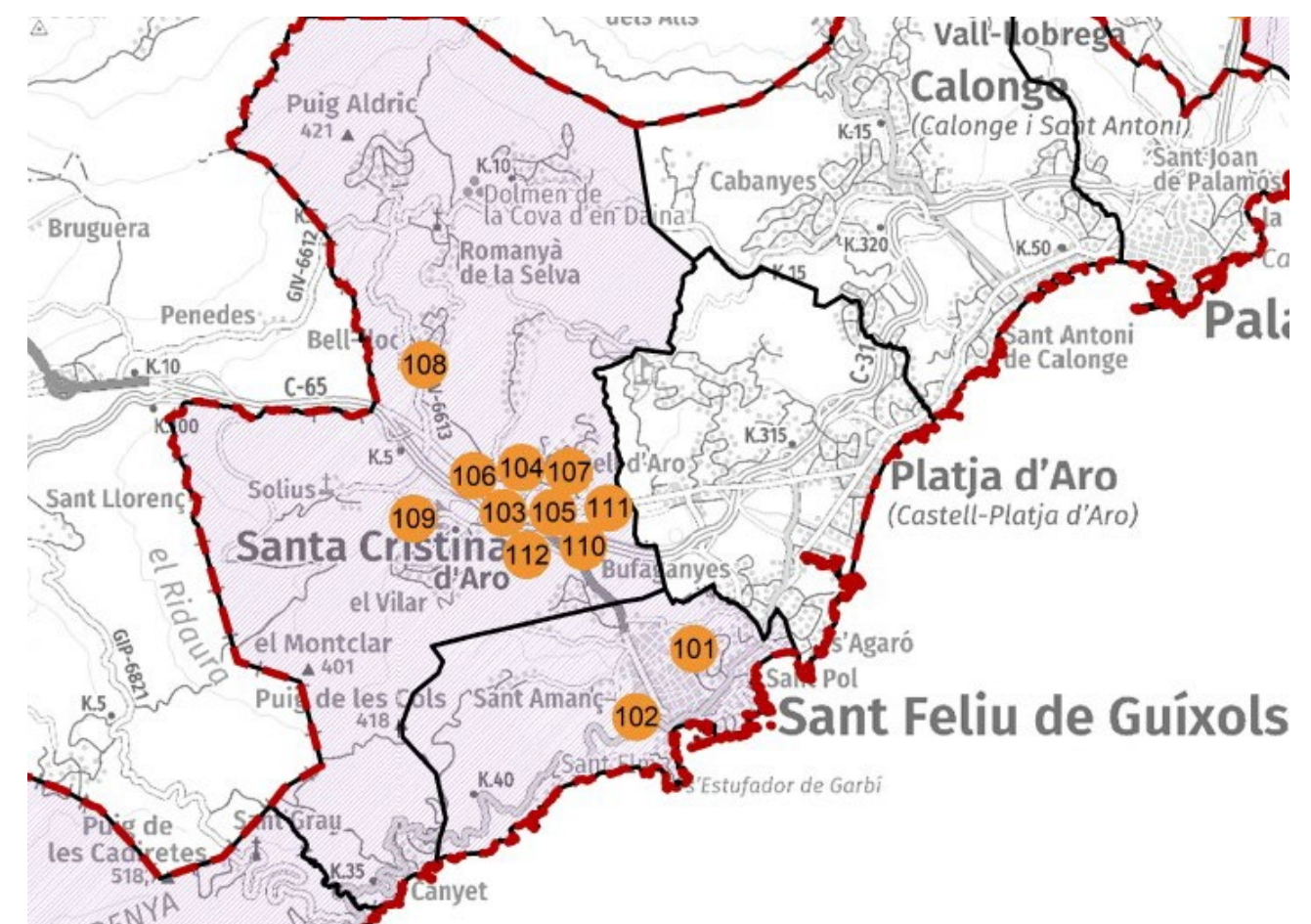
2. Millorar els perímetres de les urbanitzacions, amb dues finalitats: estètica i de protecció davant els incendis forestals. Amb uns límits definits i identificables, i zones d'integració amb l'entorn natural ordenades i dissenyades per fer front als incendis forestals.

Article 3.14 Directrius OQP 12

Un sistema de construccions rurals tradicionals (masies, coberts, cabanyes, murs de pedra seca, etc.) conservades i valoritzades on es promouran el seu manteniment i la integració de les noves construccions amb volumetries, materials i revestiments propis del lloc.

Article 4.1 Estudis d'impacte i integració paisatgística

2. A més dels casos que estableix directament l'article 20 de l'esmentat reglament i d'acord amb el que assenyala l'apartat 1, lletra b) del mateix article, l'estudi d'impacte i integració paisatgística ha de formar part de la documentació tècnica necessària per a la sol·licitud de llicència en els casos següents:
 - Edificacions situades en la franja perimetral dels nuclis urbans que hagin de tenir una presència important en la imatge exterior d'aquests.

2.1.2. PLA DIRECTOR URBANÍSTIC DE REVISIÓ DELS SÒLS NO SOSTENIBLES DE LITORAL GIRONÍ.

IL·LUSTRACIÓ 3 PLA DIRECTOR URBANÍSTIC DE REVISIÓ DELS SÒLS NO SOSTENIBLES DEL LITORAL GIRONÍ – PLÀNOL D'ORDENACIÓ

Articulat:**Article 62. Definició, objectius i principis de la integració paisatgística**

La integració paisatgística consisteix en la incorporació del paisatge com a variable significativa en la concepció i el disseny de les actuacions, mitjançant el seguiment d'unes determinades estratègies, criteris i mesures. Aquesta s'associa a les idees d'ordre, respecte i coherència i, en les actuacions concretes, es manifesta a través del tipus de relacions perceptibles que s'estableixen entre el paisatge preexistent i els elements introduïts per la proposta.

L'objectiu general de la integració paisatgística és adaptar-se i reforçar l'estructura de l'entorn i fonamentar la intervenció en el reconeixement minuciós de la forma del territori i la reconstrucció de la seva identitat o codi genètic, en el sentit de transformar per preservar, assumir respectuosament el caràcter evolutiu del paisatge.

Front a la dinàmica de consum dels recursos paisatgístics, la integració paisatgística és una eina més per a convertir les futures actuacions en factors de potenciació dels recursos culturals i naturals, i encaminar-les com a oportunitats per a “refer” paisatge mitjançant la intervenció activa.

La integració paisatgística ha de seguir un procés d'aproximació seqüenciat en l'espai, des d'una visió més territorial fins a una escala més detallada i precisa, i progressiu en el temps, diferenciant les transformacions transitòries de les permanents, per tal de sistematitzar les decisions que han de guiar l'actuació des de l'elecció de l'emplaçament fins a la definició dels acabats.

Article 63. Criteris de valoració del paisatge per als futurs plans i projectes

La valoració de la integració paisatgística dels planejaments generals, derivats i projectes que es desenvolupin dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta normativa, s'ha d'emmarcar dins el caràcter i estructura del paisatge i, per tant, tenir en compte els components, els valors i les dinàmiques de paisatge a escala territorial i local de la unitat de paisatge o àrea geogràfica on s'insereixin:

Pel que fa als components del paisatge, s'entendrà el paisatge com una combinació única d'elements físics (relleu; hidrografia; vegetació; cultius; estructura parcel·lària; elements de suport a l'activitat agrícola com xarxes de canals i recs, terrasses, construccions de pedra seca, paravents de xiprers i altres alineacions arbrades; xarxes de camins, masos, molins i altres elements construïts; etc.) i visuals (elements dominants i fites com ara cims, carenes, fars, castells, torres i altres construccions de defensa, i ermites, etc.; línies de força; cromatisme; formes; contrastos; textures; visibilitats cap al mar i des del mar; etc.).

Pel que fa als valors, es tindran en compte els elements configuradors del paisatge, els patrons i singularitats, i la resta de valors naturals, estètics, històrics, simbòlics i socials i productius reconeguts en el Catàleg de paisatge de les Comarques Gironines, així com en d'altres instruments que tinguin un interès des del punt de vista paisatgístic o que aportin informació rellevant.

Pel que fa a les dinàmiques, manifestes o potencials, caldrà tenir en compte les tendències evolutives dominants i les incipients en l'evolució del paisatge. I especialment aquelles dinàmiques manifestes que segueixen una línia contraposada als objectius d'aquesta normativa, reconegudes en el Catàleg de paisatge de les Comarques Gironines així com en d'altres instruments que tinguin un interès des del punt de vista paisatgístic o que aportin informació rellevant.

Qualsevol actuació que aspi a la integració paisatgística ha de partir, a més de l'anàlisi físic de l'estructura i model urbà del municipi, l'estructura del lloc, de la visibilitat de l'emplaçament i de l'actuació, i, per tant, considerar la conca visual (forma, mida, direcció), els punts d'observació fixos (nombre, tipus, distància, freqüentació), recorreguts visuals (carreteres, passeigs, camins, senders), i la insolació (recorregut del sol, àrees d'ombra, contrallums, temporalitat).

El procés de **valoració de la integració paisatgística** ha d'analitzar les alternatives d'ubicació i d'ordenació, definir la visió integral de l'actuació en el lloc i l'entorn avaluant els volums construïts, la presència de

vegetació, la configuració topogràfica resultant, tenir present els trets definits a l'apartat 7.1, analitzar les transformacions, i incorporar en la proposta les estratègies, criteris i mesures d'integració paisatgística

Article 64. Criteris generals de la integració paisatgística dels ambients edificats (capítol 23) i dels sòls no ordenats i ordenats (capítol 24)

L'ordenació dels planejaments generals, derivats i projectes que es desenvolupin dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta normativa, s'ha de guiar pels criteris que s'assenyalen en aquest article.

En termes generals, caldrà evitar les localitzacions que desfigurin o trenquin els elements estructuradors del paisatge i els valors a què fa referència l'article 7.1 (penya-segats, singularitats geomorfològiques com coves o dunes, franges de bosc, paravents de xiprers, parcel·lacions, vessants configurades per feixes de pedra seca, xarxes de camins, fars, etc.) i, a tal efecte, caldrà prendre com a referència les orientacions, proporcions i ritme dels elements que configuren el paisatge en cada cas.

L'ordenació i l'edificació vetllarà per mantenir i potenciar la continuïtat ecològica de les carenes i de les rieres o torrents, en el sentit de preservar-los no només per les seves funcions com a fons escènic i línia de força respectivament, sinó també com a espais connectors agro-forestals i fluvials.

Pel que fa als cursos fluvials, s'allunyarà les construccions de les zones fluvials, rieres, desembocadures o zones humides associades, i dels boscos de ribera, tot mantenint-los com a corredors ecològics i estructuradors paisatgístics.

Pel que fa a la visibilitat, caldrà preservar les línies de relleu que defineixen els perfils panoràmics i evitar localitzacions en zones visualment fràgils o dominants:

Evitar localitzacions en punts molt visibles, ja siguin indrets elevats, freqüentats o visualment dominants, com cims, crestes i carenes, línies d'horitzó, llocs molt exposats, perímetres de poblacions amb un perfil molt definit, etc. on la projecció de la silueta de les edificacions pogués distorsionar els fons escènics existents.

Evitar també les parts centrals de fons de vall i l'aparició de nous punts focals amb edificacions preeminents en el paisatge que en distorsionin l'harmonia i, sempre que sigui possible, cercar posicions desviades respecte dels eixos visuals principals (miradors urbans i naturals, carreteres, camins, espais naturals, espais urbans, etc.).

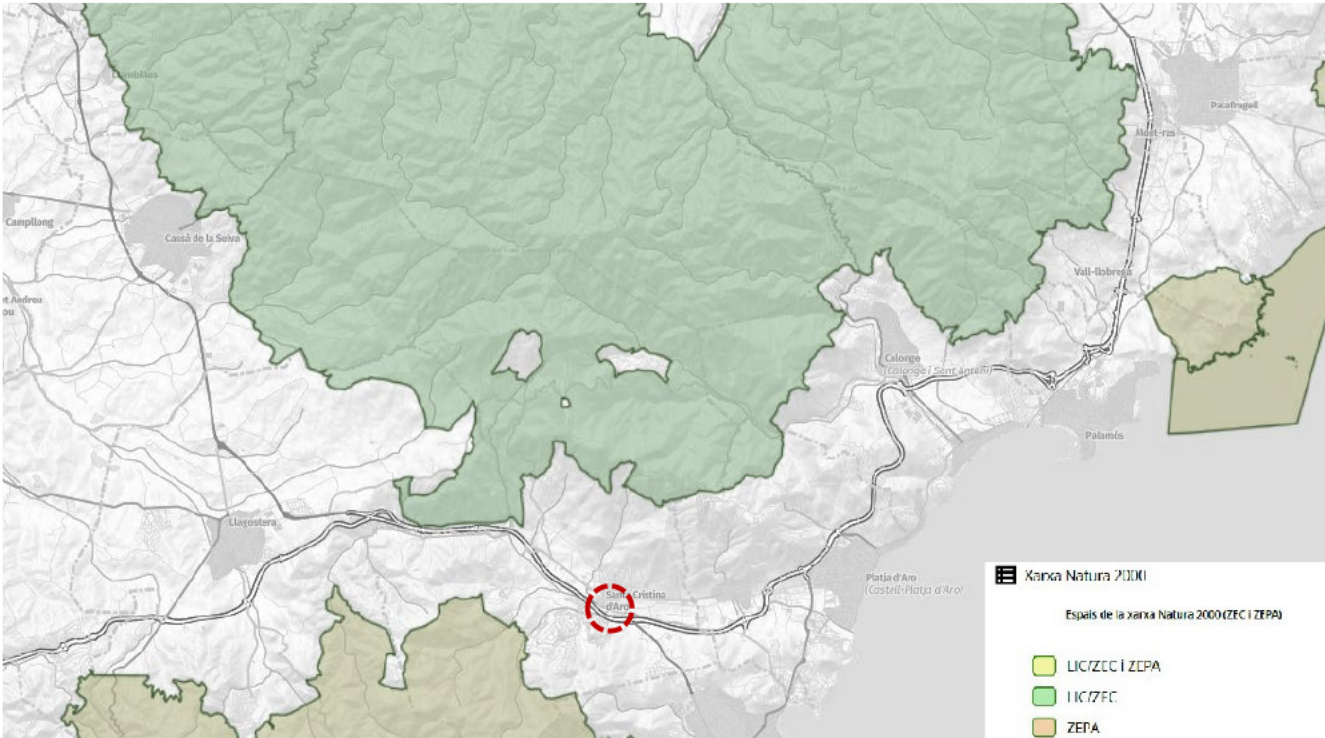
Evitar també localitzacions que interfereixen en les panoràmiques obertes al mar que es tenen des de carreteres, camins de ronda i senders.

L'ordenació dels volums ha de preservar la dimensió i l'escala del paisatge. A tals efectes, les construccions han de ser proporcionades a la dimensió i escala del paisatge, de manera que cal evitar l'acumulació de volums i, en alguns casos, plantejar la possibilitat de fraccionar aquells volums que per la seva grandària, forma o disposició, constitueixen una presència impròpia i desproporcionada.

Per tal de minimitzar l'impacte visual, les edificacions s'han d'esglaonar o s'han de descompondre en diversos elements simples articulats, de manera que s'eviti la creació de grans plataformes horitzontals que acumulin en els seus extrems importants diferències de nivell entre el terreny natural i el modificat.

2.1.3. ESPAIS DE LA XARXA NATURA 2000

Les àmbits de projecte no es troba a la xarxa d'espais Natura 2000 ni de cap altre tipus d'espais amb protecció ambiental (PEIN).

IL·LUSTRACIÓ 4 ESPAIS XARXA NATURA 2000

IL·LUSTRACIÓ 5 ESPAIS D'INTERÈS NATURAL

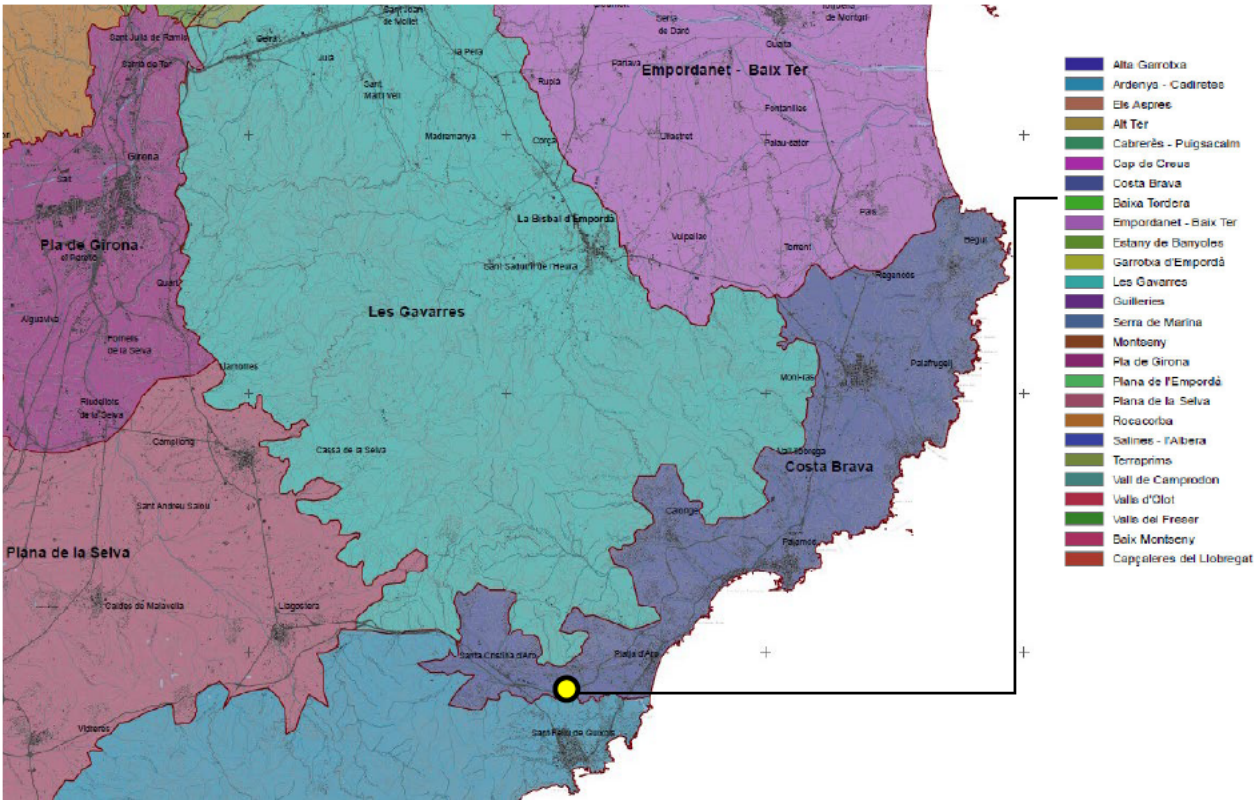

IL·LUSTRACIÓ 6 ZONES PEIN I XARXA NATURA 2000

2.2. PLANEJAMENT SECTORIAL

2.2.1. CATALEG DE PAISATGE DE LES COMARQUES GIRONINES

Unitat de Paisatge 7 – Costa Brava

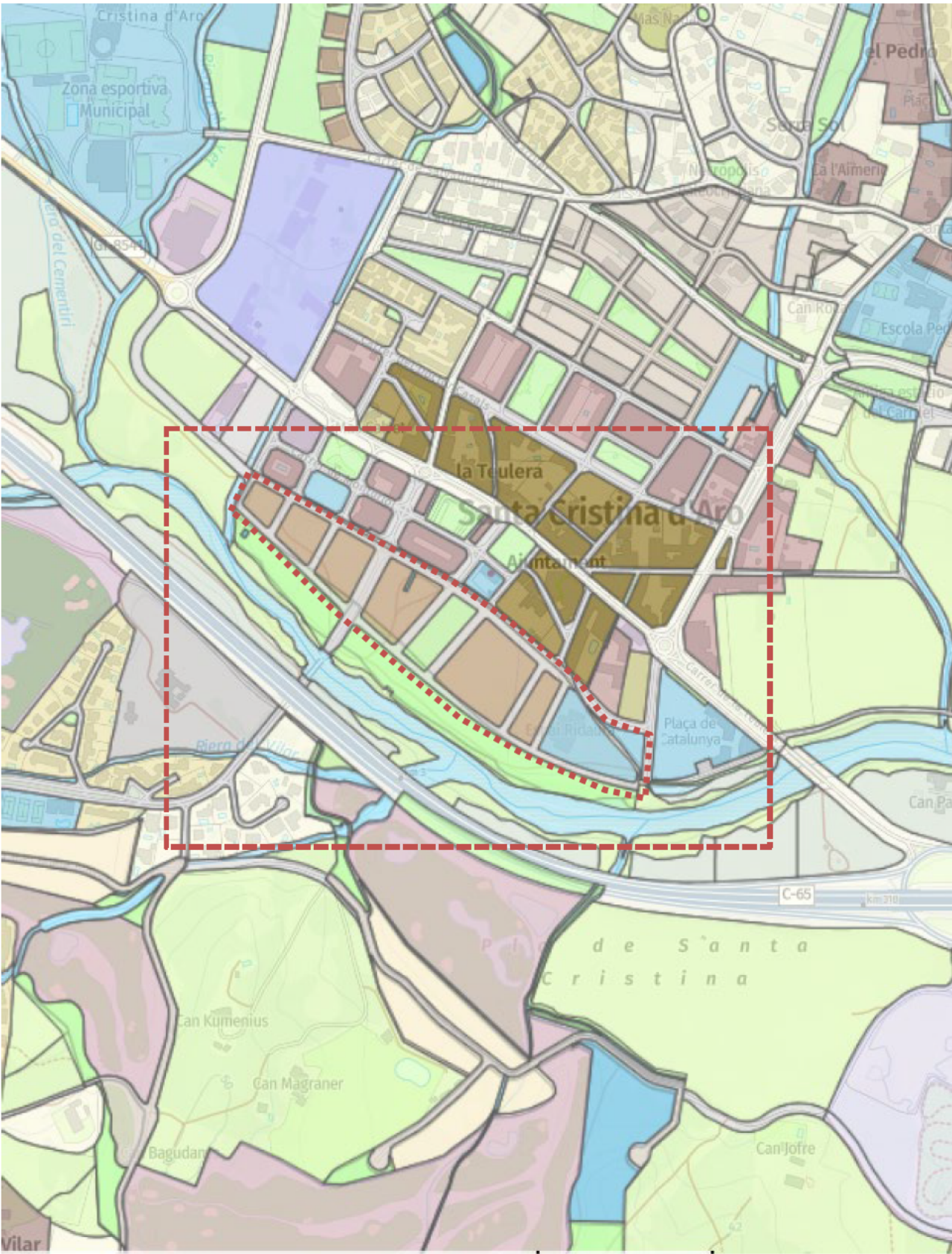
IL·LUSTRACIÓ 7 CATÀLEG DE PAISATGE DE LES COMARQUES GIRONINES – MAPA 1.1 UNITATS DE PAISATGE – OBSERVATORI DEL PAISATGE

COMARCA:	Baix Empordà	
SUPERFÍCIE:	11.799 ha	
MUNICIPIS:	La unitat inclou, parcialment o íntegrament, els següents municipis: Begur, Calonge, Castell-Platja d'Aro, Cruïlles, Monells i Sant Sadurní de l'Heura, Mont-ras, Palafrugell, Palamós, Pals, Regencós, Santa Cristina d'Aro, Torrent i Vall-llobrega	
PAISATGE D'ATENCIÓ ESPECIAL:	Aquesta unitat comprèn part del Paisatge d'Atenció Especial del litoral de Girona	

IL·LUSTRACIÓ 8 COMARQUES GIRONINES - OBSERVATORI DEL PAISATGE

2.3. PLANEJAMENT MUNICIPAL

2.3.1. PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL (POUM)

IL·LUSTRACIÓ 9 IL·LUSTRACIÓ 8 PLÀNOL MUC (MAPA URBANÍSTIC DE CATALUNYA). CLASSIFICACIÓ I QUALIFICACIÓ DEL SÒL

IL·LUSTRACIÓ 10 PLÀNOL MUC (MAPA URBANÍSTIC DE CATALUNYA). CLASSIFICACIÓ I QUALIFICACIÓ DEL SÒL

El Plànol MUC és una eina clau per garantir una ordenació territorial equilibrada i sostenible. A la Costa Brava, la seva aplicació ha estat crucial per evitar la degradació del paisatge i assegurar que el creixement urbanístic es faci respectant els valors ambientals i culturals del territori. La preservació d'aquests espais no només beneficia l'ecosistema i la biodiversitat, sinó que també garanteix un futur sostenible per a les comunitats locals i el sector turístic, que depèn directament de la qualitat del paisatge i del medi ambient.

2.3.2. PROPOSTES URBANÍSTIQUES DE CARÀCTER GENERAL

EMMARCAMENT GENERAL

Santa Cristina és un municipi amb una qualitat de vida i mediambiental elevada, immers en un procés de creixement edificatori provocat per l'expansió turística de tota la vall d'Aro, i en un procés de transformació cap a una àrea estable de primera residència que augmenta progressivament.

El terme municipal és molt extens, amb una orografia complexa que marca clarament la diferencia entre la Vall d'Aro i els espais EIN de les Gavarres i el Massís Cadiretes.

L'estructura urbana actual està formada per un nucli central que s'estén al voltant del carrer Teulera, i de nombroses urbanitzacions més o menys allunyades del nucli urbà, tradicionalment destinades a habitatges de segona residència.

A l'igual que en altres àrees turístiques, l'augment edificatori i la ocupació progressiva del territori tendeixen a disminuir la qualitat mediambiental i paisatgística de l'entorn, i a augmentar la percepció d'un progressiu deteriorament del paisatge circumdant i de les condicions de l'entorn immediat a les àrees urbanes ja existents.

Un primer criteri general que presideix la redacció d'aquest POUM, que substitueix les Normes Subsidiàries fins ara vigents, és el de dirigir i en el seu cas reconduir, el procés urbanístic per tal que aquest creixement i transformació en el que està immers el municipi no comporti una disminució o degradació de la qualitat urbana i mediambiental.

En conseqüència, aquesta revisió del planejament urbanístic, no és tant un pla d'expansió o de creixement sinó de reestructuració i de redefinició dels diferents assentaments urbanístics existents per tal de donar una estructura urbana i funcional al conjunt i redefinir en detall les condicions de desenvolupament urbanístic de cada zona.

CRITERIS D'ESTRUCTURACIÓ URBANA DEL POUM

El mateix procés de formació del municipi, a partir d'un creixement residencial per sectors o urbanitzacions de segona residència, ha comportat que es pugui distingir fàcilment, des de la valoració urbanística, dues diferents àrees.

Per un costat, una àrea urbana central recolzada amb l'accessibilitat que li confereix l'antiga carretera de Castell d'Aro, i que s'estén fins a les urbanitzacions crescudes prop de l'Església, i per l'altre costat, tot el seguit d'urbanitzacions allunyades d'aquest nucli urbà central i situades en els contraforts de les Gavarres o del Massís Cadiretes.

Tot i que les Normes Subsidiàries vigents fixaven determinacions d'estructura urbana per tal d'ordenar els creixements al voltant del nucli urbà central, l'ordenació urbana interna ha comportat que, de fet, es configuri com un agrupat de diferents peces del territori, amb poca connectivitat i cohesió urbana al crear-se buits urbans entre les diferents àrees.

El POUM incideix en primer lloc en estructurar aquests creixements del nucli urbà central, per tal de donar-li suficient entitat i que actui com a veritable centre urbà de Santa Cristina.

Amb aquest objectiu es fixen en els nous creixements que es preveuen en el nucli urbà central així com en els sectors urbanitzables no executats, una densitat suficient i una complexitat d'usos per a aconseguir que aquest nucli urbà central assoleixi el paper d'un veritable eixample urbà.

Per assolir la compacitat desitjada s'afronta des de dos vies diferents. Per una banda augmentant l'edificabilitat i la densitat dels sectors urbanitzables no executats que tenen una posició estratègica en el nucli central, com són el front del Ridaura així com la banda oest del carrer Pere Gironès. A part d'aquests també es qualifiquen de nou sectors urbanitzables delimitats entre la carretera de Castell d'Aro i el Ridaura, de forma que la major part dels creixements residencials estaran localitzats a la part sud-oest del nucli central, ocupant la plana propera al Ridaura.

Pel que fa a les diverses urbanitzacions separades del nucli urbà, en la majoria d'elles s'ha anat executant diverses obres d'urbanització, però sense assolir en molts casos el grau d'urbanització suficient per a poder disposar de tots els serveis urbans, i és per tant, l'objectiu del POUM aconseguir la urbanització complerta amb una qualitat urbana adient, per a cada una d'elles, d'aquesta manera en cada una de les urbanitzacions s'estableix un Polígon d'Actuació Urbanística a on s'hauran de realitzar les obres de reurbanització necessàries per a que cada una d'elles disposi de totes les infraestructures i un nivell d'urbanització adequat.

Dins el terme municipal de Santa Cristina d'Aro hi ha dos espais d'interès natural, el PEIN de les Gavarres i el PEIN de l'Ardenya, el POUM defineix un àmbit de connectivitat ecològica entre ells, per tal que cada un dels espais EIN no siguin una illa de natura sinó un continu ecològicament funcional. També s'estableix un àmbit de protecció paisagística de la Vall de Solius per a protegir la qualitat mediambiental i paisatgística de la mateixa.

2.3.3. PROPOSTES URBANÍSTIQUES ESPECÍFIQUES

SISTEMA D'ESPais LLIURES I EQUIPAMENTS

El municipi disposa de diferents zones d'equipaments i espais lliures, bona part d'ells, fruit de cessions de terrenys provinents del desenvolupament dels Plans Parciaus. Tant en un cas com en l'altre, el POUM ha completat la previsió de tots aquests espais, preveient la seva connexió a través de la xarxa viària i de passejos de vianants, per tal d'estructurar un conjunt funcional únic. El conjunt d'espais lliures conforma una anella verda, a partir del parc fluvial que es preveu a tot el llarg del riu Ridaura, tant en l'àrea urbana com en els nous sectors urbanitzable. El POUM aprofita per altra part, les rieres i torrents existents per completar l'estructura d'espais lliures en sentit nord-sud.

El conjunt d'espais lliures del nucli urbà central, han de servir per reforçar l'estructura de passejos peatonals, enllaçant i facilitant l'accés als tres eixos principals que formen en sentit transversal el carril bici Girona - Sant Feliu, l'eix comercial del carrer Teulera, i el parc fluvial del Ridaura.

En el cas dels equipaments, el POUM estableix la reserva d'espais que es considera més idonees. En aquest sentit i donada la reduïda dimensió de l'àrea urbana central, es preveu la potenciació i ampliació de les tres àrees principals d'equipaments existents, és a dir, l'àrea esportiva situada a l'oest del nucli urbà que es pot ampliar per als mateixos usos esportius o escolars, l'àrea annexa a l'església a on es situa el C.E.I.P. i l'Escola Bressol, que s'amplia per als mateixos usos escolars, i la zona d'equipaments administratius a l'extrem sud-oest de l'àrea urbana, a on es situarà el nou Ajuntament.

L'ampliació de les àrees d'equipament ha de permetre, pel que respecta als centres escolars, l'ampliació del Centre d'Ensenyança Infantil i Primària (CEIP) i la implantació d'un Institut d'Ensenyament Secundari (IES). Pel que respecta a altres equipaments, es preveu l'ampliació de la zona esportiva, la instal·lació d'un centre de dia, la instal·lació d'un geriàtric, així com possibilitar la implantació de nous equipaments tals com un auditori o altres serveis en funció de l'evolució de les necessitats o demandes futures

EL RIDAURA I ELS EIXOS DE VIANANTS

Donada la disposició formal de l'àrea urbana central, apareixen fàcilment identificables tres eixos transversals (sentit est - oest), tal com es va constatar en les jornades de participació ciutadana.

En primer lloc, el carrer Teulera, que ha d'esser el principal eix comercial i de serveis del nucli urbà, i del que s'ha de potenciar aquesta funció d'eix central o eix cívic, tant en els usos com en la seva configuració urbana.

En el mateix sentit paral·lel al carrer Teulera i a la part nord del nucli urbà, transcorre el carril bici Girona - Sant Feliu de Guíxols. Aquest eix ja consolidat i arranjat al llarg de la seva traça, conforma el segon eix en sentit est-oest, i que en el tram coincident amb el sector Teulera reforçarà la seva connexió amb la trama urbana central.

En tercer lloc, i donada la previsió de creixement de l'àrea urbana en direcció cap el Riudaura, tota l'àrea fluvial d'aquest, més propera a l'àrea urbana, representa un nou potencial com a parc lineal, o parc fluvial molt proper a l'àrea urbana.

L'arranjament d'aquesta àrea con a zona de passeig, que inclourà l'àrea del Balcà, haurà de fer compatible gaudir i disposar d'un nou parc fluvial llandant l'àrea urbana, tot mantenint el respecte al ecosistema natural del mateix. Es preveuen doncs, les intervencions necessàries per la revalorització i dotació d'aquest parc fluvial, la protecció del medi físic i la millora de les seves zones d'ús públic, així com l'adequació dels seus accessos, des de l'àrea urbana propera.

Aprofitant el nou parc fluvial i el carril bici de Girona a Sant Feliu es possibilita un anell verd que permeti disposar d'una xarxa de carril bici, i de vianants al voltant del nucli urbà central de Santa Cristina.

ÀREES DE NOU CREIXEMENT

La qualificació de noves àrees de creixement residencial, bàsicament en les àrees de buits urbans i a l'est del carrer Pere Gironès, permet recórrer les àrees annexes, facilitant l'obertura viària necessària. Es preveu en aquestes noves àrees la reserva d'equipaments i dels espais lliures necessaris per preservar la integració paisatgística en l'entorn.

Aquestes noves àrees de creixement tenen unes densitats d'ocupació mitjanes, defugint de la baixa densitat, per tal d'assolir el creixements previstos en una menor ocupació del territori, i d'aquesta forma optimitzar els recursos i les infraestructures urbanes.

El creixement residencial, a part de consolidar l'àrea urbana central, s'estén a l'est de la mateixa al costat de la carretera de Castell d'Aro, i a la zona més propera al nucli urbà central.

Al ser una zona acotada entre el riu Ridaura i l'antiga carretera de Castell d'Aro, si la densitat escollida fos baixa, degut a les necessitats de creixement futures el municipi s'estendria ràpidament fins al final del seu terme municipal amb Castell d'Aro. És per això que s'opta per densitats mitges (compacitat) tal com hi ha en el nucli central de forma que hi hagi un continu urbà entre el teixit existent i les futures àrees.

Al igual que l'àrea central s'ha previst que hi hagi reserva d'espais per al petit comerç, així com la complexitat d'usos per a que no sigui només una àrea residencial. En totes aquestes àrees de nou creixement s'ha previst la reserva del 20% del sostre residencial per a habitatges de protecció pública.

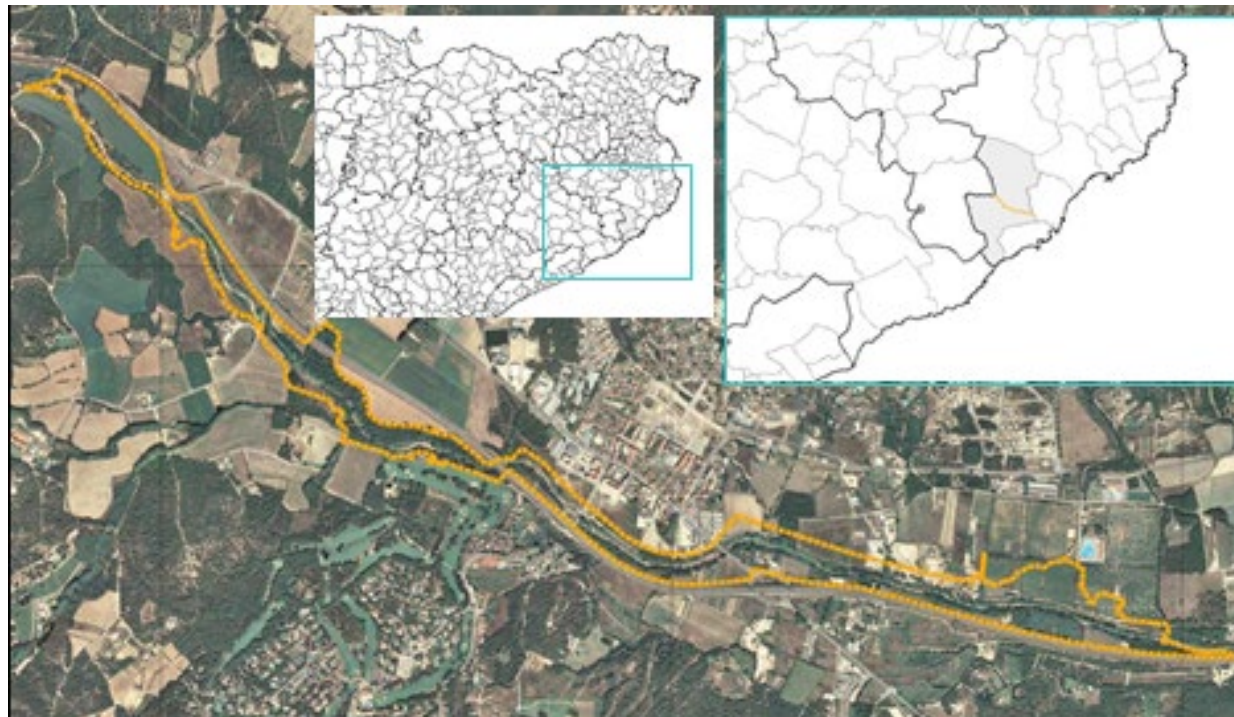
2.4. PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE RECUPERACIÓ, ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DEL RIU RIDAURA AL PAS PEL TERME MUNICIPAL DE SANTA CRISTINA D'ARO

La redacció i la tramitació d'aquest pla especial forma part dels treballs de planificació estratègica del territori que es desenvolupen en el marc de la redacció de l'Agenda 21 supramunicipal de Santa Cristina d'Aro i Castell-Platja d'Aro, un projecte de llargrecorregut que rep el suport econòmic de la Diputació de Girona.

L'Agenda 21 va iniciar el seu curs el setembre de 2009, i agrupa tota una sèrie de treballs complementaris d'anàlisi, diagnòsi i proposta territorial (Estudi i pla de foment de la connectivitat social, ecològica i paisatgística i Pla Integral del Cicle de l'Aigua) que aporten al Pla informació de base i propostes d'actuació per tal d'assolir amb més garanties els propòsits i objectius que estableix el mateix pla especial del Ridaura, d'acord amb unes directrius de partida que determina el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Santa Cristina d'Aro, aprovat definitivament el 2007.

Aquest Pla especial de recuperació, ordenació i protecció del riu Ridaura al pas pel terme municipal de Santa Cristina d'Aro segueix les premisses de la sostenibilitat urbanística que regula la Llei d'Urbanisme, i que les mateixes Agendes 21 assumeixen i apliquen en les estratègies del desenvolupament sostenible i transversal en termes ambientals, socials i econòmics.

El Ridaura és sens dubte un dels principals elements de l'estructura natural del municipi de Santa Cristina d'Aro, i esdevé un component significatiu del sistema de connectors ecològics d'àmbit supramunicipal entre els espais naturals de l'Ardenya-Cadiretes i les Gavarres. L'espai fluvial del Ridaura diposita valors potencials a nivell natural, paisatgístic, urbà i social, tot i que avui presenta un elevat grau de degradació estructural en termes de vegetació i de paisatge fluvial, i socialment no s'interpreta del tot com un espai amable de referència

IL·LUSTRACIÓ 11 EMPLAÇAMENT GEOGRÀFIC DE L'ÀMBIT DEL PLA ESPECIAL
 FONT: PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE RECUPERACIÓ, ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DEL RIU RIDAURA AL PAS PEL TERME MUNICIPAL DE SANTA CRISTINA D'ARO

2.4.1. OBJECTE DEL PLA

L'objecte del PEU és el de regular els usos i activitats en l'àmbit fluvial en compatibilitat amb la millora de l'estat natural del riu, la protecció enfront els riscos, la potenciació de les seves funcions hidrogeomorfològiques i de connectivitat biològica, i l'aprofitament de les seves possibilitats socials.

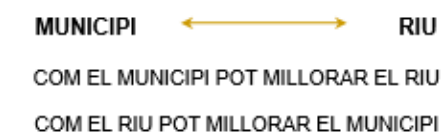
En general, el Pla pren una atenció especial en l'establiment de totes aquelles determinacions i mesures necessàries per a l'adequada preservació, consolidació, millora, valorització, dinamització i gestió de l'espai fluvial del Ridaura.

En definitiva, el Pla unifica els criteris aplicables per a una intervenció homogènia sobre el conjunt de l'espai fluvial per tal d'assegurar el desenvolupament d'un projecte conjunt i integral de recuperació natural i rehabilitació ambiental del riu Ridaura, i per a la valorització social, la integració urbana i la gestió de manteniment de la qualitat de l'espai fluvial.

2.4.2. MOTIVACIONS

Tal com es posa de manifest en el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, l'Ajuntament de Santa Cristina centra una part dels seus objectius urbanístics en atendre amb cura l'espai fluvial del Ridaura i convertir-lo en un actiu pel desenvolupament local i sostenible del terme, i que aquest corredor fluvial tingui les millors condicions ambientals i socials per assegurar la permeabilitat del municipi amb els espais naturals d'interès de l'entorn.

D'acord amb aquesta voluntat municipal, el pla pren com a propòsit general la recuperació de la funcionalitat del Ridaura a nivell hidrològic, hidràulic, morfològic, biològic, ecològic, urbanístic i social per tal de superar el divorci actual entre Santa Cristina i el riu, i garantir alhora la seva protecció a partir d'una ordenació i una gestió integral del conjunt de l'espai fluvial.

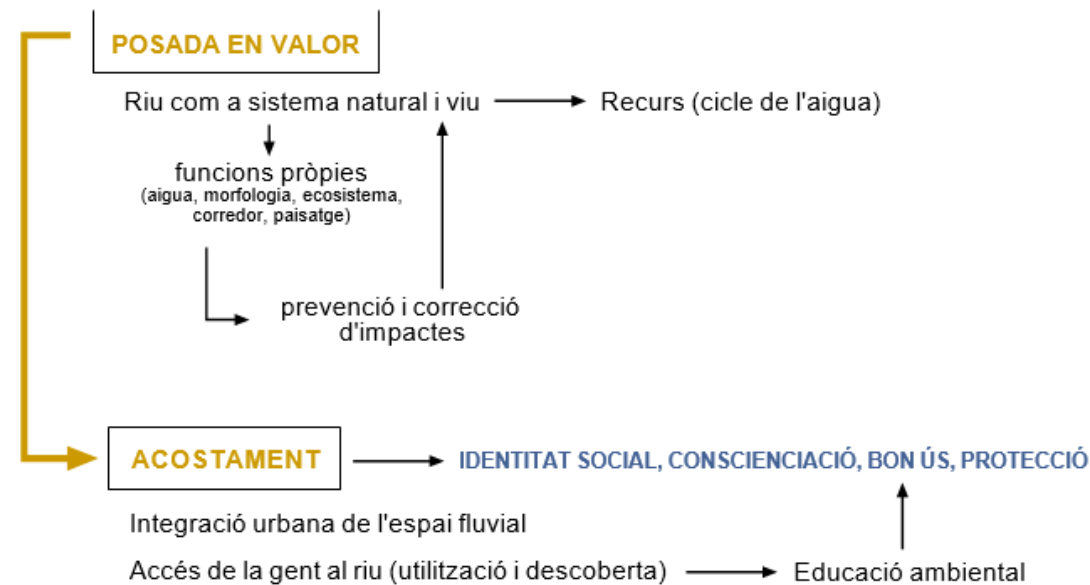

2.4.3. SINÈRGIES ENTRE EL RIU I EL MUNICIPI

El Pla especial ha d'esdevenir el mitjà per obrir el Ridaura al municipi i a la gent de Santa Cristina d'Aro. L'àmbit fluvial ha de ser un espai d'oportunitat pel municipi i l'entorn.

Per relacionar el riu amb l'àmbit urbà i la població local s'han de plantejar unes estratègies d'actuació que tinguin efectes diversos, interdependents i beneficiosos per a tots els medis de l'espai fluvial. La figura següent mostra la repercussió de posar en valor el Ridaura com un sistema natural i viu, per tal de poder integrar l'espai fluvial a

l'estructura i al paisatge urbà de Santa Cristina, i així atraure l'interès i l'activitat de lleure de la gent al riu.

IL·LUSTRACIÓ 12 Diagrama de relacions riu – municipi

FONT: PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE RECUPERACIÓ, ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DEL RIU RIDAURA AL PAS PEL TERME MUNICIPAL DE SANTA CRISTINA D'ARO

El fet de donar significat al riu i millorar la qualitat de l'espai fluvial repercutirà positivament en la imatge del municipi. Així, el Ridaura es convertirà en un revulsiu pel desenvolupament ambiental i socioeconòmic del conjunt del terme, i en un actiu per a l'estructuració general del territori.

2.4.4. CONCEPCIÓ GLOBAL DEL RIU

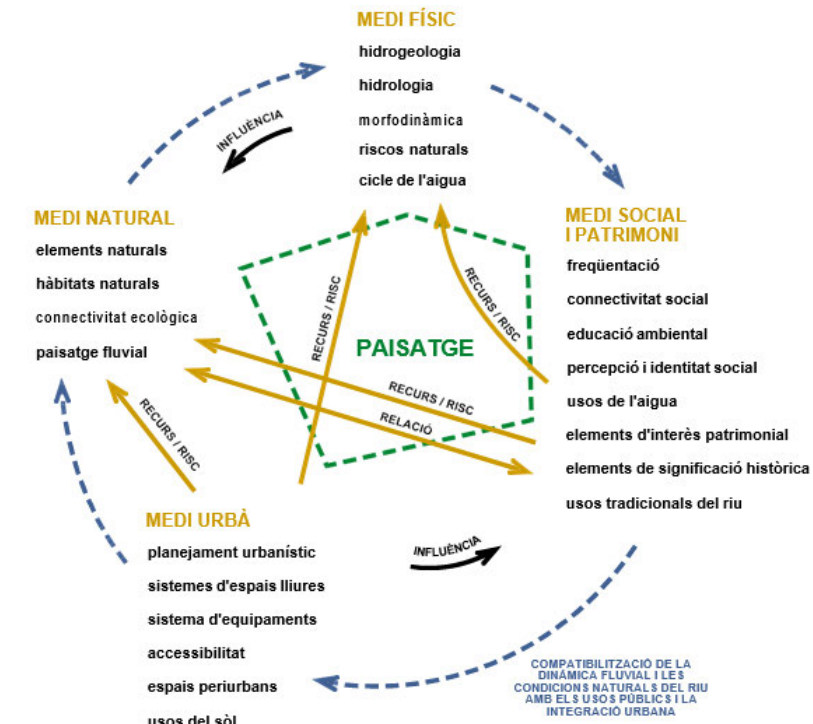
Per dur a terme una intervenció integral del riu, se l'ha d'entendre i analitzar com un sistema unitari, continu, polièdric i dinàmic, format per molts elements diferents i interrelacionats entre sí, amb influències que s'afecten mútuament, i amb corresponsabilitats en l'estructuració i el desenvolupament de múltiples funcions dins la matriu territorial, ja siguin hidromorfològiques, ambientals, urbanístiques, o socioeconòmiques.

Qualsevol intervenció ha de saber que les diverses parts que integren l'espai fluvial només seran capaces de desenvolupar-se satisfactòriament si es tenen totes en compte.

D'aquesta manera s'incorpora una visió holística del riu, o sigui, un concepte global del curs fluvial en tant que l'àmbit del pla especial, al seu pas pel terme de Santa Cristina d'Aro, esdevé:

- UNA LLERA,
- UN SISTEMA NATURAL,
- UNA PEÇA DE L'ESTRUCTURA URBANA,
- UN ESPAI D'ÚS I REFERÈNCIA SOCIAL,
- UNA UNITAT PAISATGÍSTICA,
- UN VALOR/POTENCIAL AMBIENTAL, I
- UN RECURS PATRIMONIAL.

La següent figura representa de manera genèrica les interrelacions del conjunt dels elements i processos que intervenen en la conformació i el desenvolupament del Ridaura, i alhora s'apunten les situacions amb què el riu pot esdevenir un recurs o un risc en funció dels impactes, les interferències i les perturbacions que provenen, sobretot, de les formes i la intensitat de les pressions humanes sobre l'espai fluvial

IL·LUSTRACIÓ 13 Components i interrelacions de l'espai fluvial

FONT: PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE RECUPERACIÓ, ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DEL RIU RIDAURA AL PAS PEL TERME MUNICIPAL DE SANTA CRISTINA D'ARO

El Ridaura és un riu que viu d'esquenes al municipi, i en els darrers anys s'ha accelerat la degradació i la banalització del conjunt de l'espai, que l'allunya encara més del seu estat d'equilibri. El pla especial vol ser un instrument de planejament que posi les bases per a una recuperació progressiva del riu al llarg dels propers anys, i que estableixi les condicions per a la seva protecció definitiva.

D'altra banda, la figura anterior recull els principals medis on es comprenen els elements i processos que conformen l'espai fluvial del Ridaura, i sobre els quals s'ha d'actuar per recuperar i desenvolupar la funcionalitat del riu. Per això, cadascun d'aquests medis acaben esdevenint els diferents àmbits de treball que s'han explorat a fons per a l'elaboració del pla especial:

1. **MEDI FÍSIC** (aspectes hidràulics, morfodinàmics, i hidrogeològics)
2. **MEDI NATURAL I PAISATGE** (component biològic, connectivitat ecològica, i paisatge fluvial)
3. **SISTEMA URBÀ I ESPAIS OBERTS** (integració urbana, parc fluvial, espais periurbans, i usos del sòl)
4. **MEDI SOCIAL I PATRIMONI** (usos del riu, connectivitat social, percepció, i identitat, elements del patrimoni hidràulic i coneixement local)

La complexitat dels treballs de diagnosi i de proposició d'actuacions ha merescut el treball d'un equip interdisciplinari format per geòlegs, geògrafs, ambientòlegs, i arquitectes, que aporten coneixements d'expertesa en aspectes hidrològics, hidrogeològics, geomorfològics, ecològics, socials, culturals, econòmics, d'ordenació urbanística, i de paisatge.

2.4.5. INTERVENCIIONS PROPOSADES

La taula següent especifica de quina manera els diferents objectius de referència del Pla es compleixen a través del desenvolupament de les determinacions d'aquest PEU.

MEDI FÍSIC
OBJECTIU ESPECÍFIC
DISPOSAR DE MÉS AIGUA I DE MAJOR QUALITAT
Disposar de més aigua superficial durant més temps
Optimitzar la recàrrega dels aquífers
Disposar d'aigua per la creació de zones humides i espais naturals d'ús públic alMolí d'en Reixach
Protegir la qualitat de l'aigua superficial i subterrània
RECUPERAR I MANTENIR EL FUNCIONAMENT HIDRODINÀMIC DEL RIU
Minimitzar els efectes de l'erosió del riu
Mantenir el llit fluvial en bones condicions de desguàs
Eliminar les estructures existents a la llera del riu que alteren el règim hidràulic
Garantir l'estabilitat d'estructures en zones d'erosió
Protegir infraestructures ubicades en el marge del riu
MINIMITZAR EL RISC D'INUNDACIÓ
Augmentar la capacitat hidràulica de les estructures existents
Garantir la seguretat de béns i persones a través de la gestió del risc d'inundació
CONTRIBUIR A LA MILLORA DEL CICLE DE L'AIGUA
Protegir la qualitat de l'aigua dels pous d'abastament municipal
Optimitzar l'explotació i gestió conjunta del sistema aigua superficial-subterrània aescala de conca

MEDI NATURAL
OBJECTIU ESPECÍFIC
MILLORAR LA QUALITAT ECOLÒGICA DE L'ESPAI FLUVIAL
Protegir i potenciar els hàbitats d'interès comunitari (<i>Directiva 97/62/CE</i>)
Protegir i potenciar espècies de flora i fauna endèmiques, amenaçades o rares
Controlar i reduir la proliferació d'espècies al·lòctones i invasores
Millorar la qualitat de la capa edàfica
Intervenir integralment sobre l'hàbitat natural de ribera
Reduir la freqüentació antròpica i les pertorbacions a la llera del riu i a les zonesforestals més sensibles
FOMENTAR LA CONNECTIVITAT ECOLÒGICA I PAISATGÍSTICA DE L'ESPAI FLUVIAL
Identificar i reduir els punts crítics per la connectivitat funcional
Garantir la permeabilitat ecològica transversal i longitudinal del riu
Connectar el riu amb el sistema urbà d'espais lliures
Protegir la matriu fluvial de la conca com a unitat paisatgística
CONSERVAR ELEMENTS D'INTERÈS DEL PAISATGE NATURAL
Catalogar i protegir arbres monumentals d'interès comarcal i local
Donar a conèixer el patrimoni natural de l'àmbit fluvial

MEDI URBÀ
OBJECTIU ESPECÍFIC
DESENVOLUPAR LES DETERMINACIONS URBANÍSTIQUES DEL POUM
Concretar les determinacions del POUM sobre els espais urbans de frontera amb el riu, i vincular les determinacions del Pla especial al desenvolupament dels planejaments derivats corresponents a àmbits d'influència del riu
Completar les determinacions del POUM a partir de la definició conceptual i cartografiada de les correccions i de l'establiment de les fórmules de gestió perdonar viabilitat a aquestes propostes urbanístiques
DELIMITAR I ORDENAR EL SISTEMA D'ESPAIS LLIURES
Preveure la distribució estratègica del sistema d'espais lliures dels SUD Riudaura,Estació i Camí Vell a la zona que confronta amb el riu

Establir directrius per a la urbanització dels espais lliures, dins l'àmbit del Pla, delssectors PMU-2, SUD-1, SUD, 5, SUD-6, SUD.13, i SUND-15
Establir recomanacions pel desenvolupament dels Plans parcials dels sectors SUD- 5 i SUD-6 a l'hora de garantir les reserves de sòl per a sistemes lliures a la zona de contacte amb el riu i de reforç dels elements del sistema hidràulic que els travessen
Dissenyar un parc fluvial que sigui biològicament permeable amb el riu, i que tinguila màxima continuïtat al llarg de la vora del Ridaura
Homogeneïtzar el tractament de la façana fluvial dels SUD Estació i Camí Vell itambé assimilar la relació que tenen amb l'element hídric que comparteixen
Esponjar la transició urbana entre el nucli urbà (SUD Camí Vell) i el càmping SantJosep amb una zona natural permeable connectada al riu
DELIMITAR I ORDENAR EL SISTEMA DE MOBILITAT
Recuperar i potenciar la xarxa de camis existents i la seva connexió a banda i bandade l'autovia
Preveure un carril bici a la vora urbana del riu que estigui plenament integrat a laxarxa existent d'itineraris senderistes i de bicicleta del municipi
Establir les condicions de tractament de les vies pendents d'execució fora de l'àmbitdel Pla, i que tenen continuïtat urbana fins al riu
DELIMITAR I ORDENAR EL SISTEMA HIDRÀULIC
Definir recomanacions pels plans parcials a l'hora de garantir la continuïtat d'aquests eixos naturals a cel obert fins al riu
Recollir la normativa urbanística (TRLLU) aplicable en els àmbits inundables
DELIMITAR I ORDENAR EL SISTEMA D'EQUIPAMENTS
Preveure la destinació dels nous equipaments propers a usos compatibles amb el riu
Establir condicions d'ordenació urbana per conformar espais socialment actius i en complicitat amb el riu
ORDENAR ELS USOS DEL SÒL I EL PAISATGE DE LA FAÇANA FLUVIAL
Proposar el trasllat de l'activitat de tractament dels àrids a través del desenvolupament del Pla especial d'implantació de la zona d'acumulació i tractament de runes al sector de Solius, previst al POUM
Preveure la recuperació i rehabilitació de l'àrea destinada actualment al tractament d'àrids, tant pel que fa als usos com als seus valors funcionals i paisatgístics
Protegir, ordenar i regular la zona d'hortes per evitar la seva degradació i pèrdua de funcionalitat i identitat dins l'àmbit fluvial
Zonificar i definir un règim compatible d'usos dels espais no urbanitzables de l'àmbit del Pla d'acord amb els seus caràcters i funcions dins l'espai fluvial
Protegir els espais agrícoles de la vora del riu
Tractar acuradament els àmbits naturals i més antropitzats del tram que esdevé la façana nord de la carretera C-31
Intervenir en els espais amb usos incompatibles i resoldre les transicions entre usos confrontants afavorint la seva convivència
Prohibir expressament els usos observats que perjudiquen l'estat natural de la llera i degraden l'entorn
Compatibilitzar el règim urbanístic del tram superior de l'àmbit fluvial amb la zona adjacent de protecció paisatgística de la Vall de Solius
Establir recomanacions pels usos de fora l'àmbit del Pla en sòl rústic que tenen influència sobre l'estat i la funcionalitat de l'espai fluvial
Estendre la possibilitat de definir també recomanacions als àmbits actuals i futurs de l'activitat del golf Costa Brava que és frontera amb l'espai fluvial
Establir un règim sancionador pel compliment de les determinacions del Pla
ORDENAR LA FAÇANA URBANA DEL RIU
Vincular al màxim l'ordenació de l'edificació dels planejaments derivats no desenvolupats amb els objectius de recuperació i protecció del riu
Recomanar una nova ordenació dels volums amb façana al riu, en el "Sector Ridaura" SUD-1

MEDI SOCIAL
OBJECTIU ESPECÍFIC
ORDENAR ELS USOS SOCIOECONÒMICS I LA DIVERSITAT DEL PAISATGE FLUVIAL
Regular els usos del sòl de l'espai fluvial amb finalitats de protecció de les funcions socioambientals del Ridaura
Fer compatible l'ús públic amb la conservació dels processos naturals del riu
Condicionar els accessos i les zones d'ús públic de l'espai fluvial
Projectar el riu a nivell turístic
GARANTIR LA CONNECTIVITAT SOCIAL TRANSVERSAL I LONGITUDINAL DEL RIU
Incidir sobre la xarxa de camins de vora del riu i els passos transversals per la llera
Dissenyar i adequar camins fluvials d'ús social i de relació amb el riu
Crear itineraris permeables al riu pels desplaçaments habituals de mobilitat laboral
Contribuir en la permeabilització social de les infraestructures viàries
PROMOURE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA, L'EDUCACIÓ AMBIENTAL I LA IDENTITAT SOCIAL SOBRE L'ESPAI FLUVIAL
Planificar eines de participació social
Impulsar la divulgació dels valors naturals i paisatgístics de l'espai fluvial
RECUPERAR I INTEGRAR EL PATRIMONI CULTURAL VINCULAT AL RIU
Posar en valor el coneixement local i antic del riu
Posar en valor el patrimoni històric construït relacionat amb el riu

ILUSTRACIÓ 14 PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE RECUPERACIÓ, ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DEL RIU RIDAURA AL PAS PEL TERME MUNICIPAL DE SANTA CRISTINA D'ARO

3. PAISATGE A ESCALA TERRITORIAL

3.1. DESCRIPCIÓ DEL PAISATGE

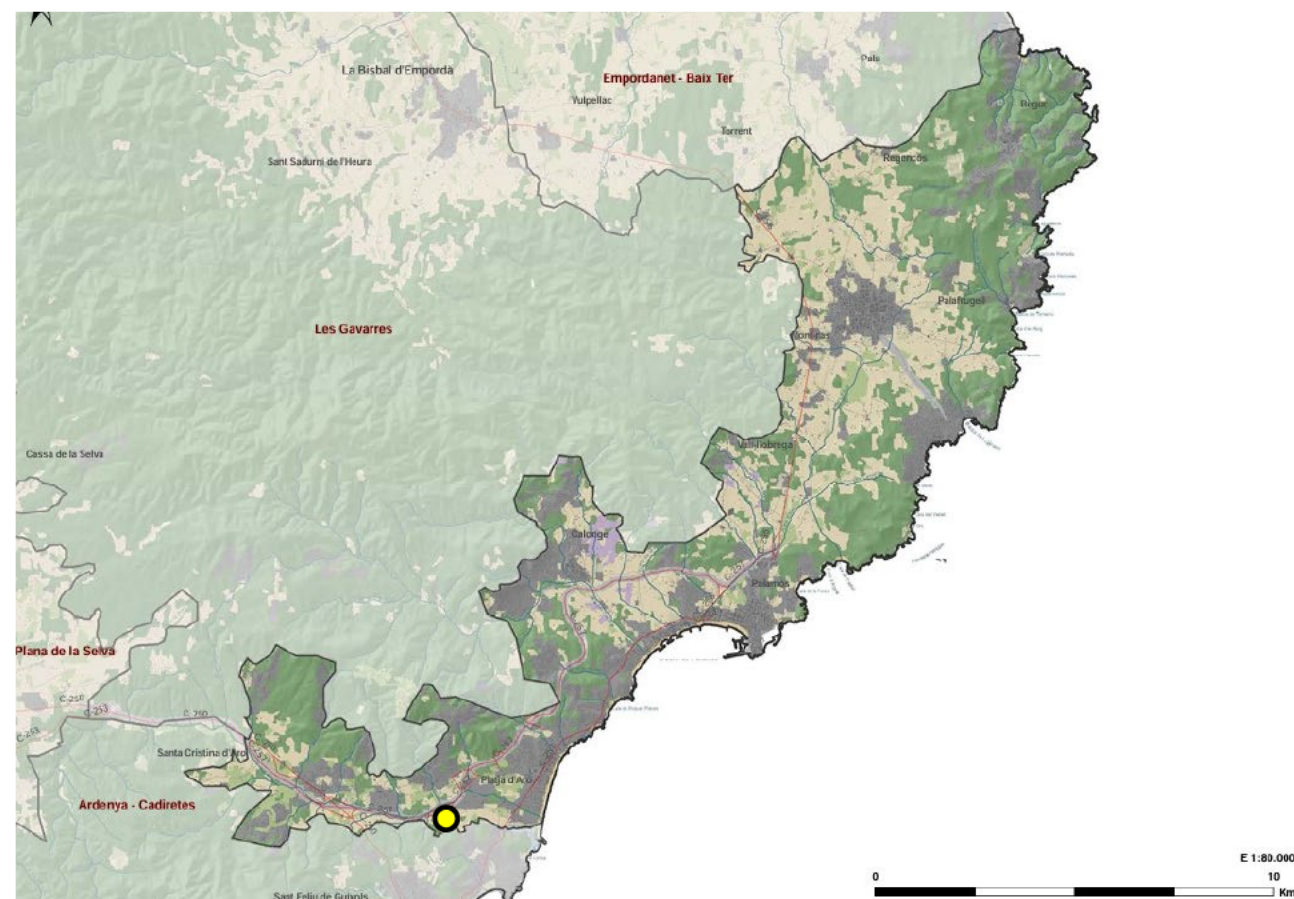
La Costa Brava és el nom que rep el litoral de la província de Girona, que s'estén des de la frontera amb França al final dels Pirineus fins a la desembocadura del riu Tordera. Aquest tram de costa es caracteritza per la seva gran diversitat paisatgística, combinant zones de penya-segats abruptes amb platges de sorra fina i aigües cristal·lines, així com petites cales amagades entre formacions rocoses i frondosos boscos de pins.

En el sector sud de la Costa Brava, el sòl és format principalment per leucogranits de gra gruixut i mitjà, que donen lloc a un relleu accidentat amb grans penya-segats interromputs per petites cales i platges sorrenques. Aquestes formacions geològiques es deuen a les zones de fractura i la formació de petites depressions, que han permès la creació d'espais naturals únics.

Al nord, el paisatge es torna més escarpat, amb la presència de materials paleozoics i granítics que configuren un litoral de relleu més irregular. Un exemple d'això és el Parc Natural del Cap de Creus, un espai de gran valor ecològic i geològic, on la tramuntana, el vent característic de la regió, ha modelat les roques en formes singulars. Aquest entorn, combinat amb la presència d'una rica biodiversitat marina i terrestre, converteix la Costa Brava en un territori de gran interès natural i científic.

A més del seu valor paisatgístic, la Costa Brava compta amb nombrosos espais protegits, com les Illes Medes, un dels ecosistemes marins més importants del Mediterrani occidental, o les Gavarres, una serralada que separa la costa de l'interior i que conserva boscos mediterranis amb una gran varietat de flora i fauna.

En conjunt, la Costa Brava ofereix un paisatge divers i ric, amb una combinació harmònica entre el mar, la muntanya i la vegetació, que la converteix en una de les destinacions més emblemàtiques i atractives de Catalunya.

IL·L·STRACIÓ 15 EXTRACTE DEL MUC (MAPA URBANÍSTIC DE CATALUNYA)

3.2. EVOLUCIÓ HISTÒRICA DEL PAISATGE

La topografia de la Costa Brava va condicionar que el poblament en època prehistòrica es concentrés en indrets lleugerament elevats respecte la plana, dominada per ambients pantanosos i insalubres. Per això, els assentaments corresponents a l'edat de bronze es localitzen bàsicament a les Gavarres, on apareixen dolmens, menhirs i altres construccions funeràries. Els primers assentaments humans importants els creen els indigetes, entre el VIII aC i I aC. El poblat del castell de Begur, els jaciments ibèrics de Sant Sebastià de la Guarda, a Llafranc; sa Cobertera de Castell, a Palamós; i Castell Barri, a Calonge, entre d'altres, corresponen a petits poblats ibèrics propers al destacat centre iber d'Ullastret.

La romanització es va iniciar a partir del 218 aC, amb motiu de la Segona Guerra Púnica. A final del segle II aC, la presència romana va deixar de limitar-se al control del territori per passar a colonitzar-lo de forma més intensiva. El territori es va començar a estructurar en les villae, centres disseminats, regentats per nous pobladors romans, encarregats d'explotar els recursos agropecuaris. Com a resultat, al camp es van introduir nous conreus, com la vinya i l'olivera. Algunes villae donarien origen a diverses viles, entre les quals destaca Llafranc, destacat centre productor de vi i terrissa, i actiu port mercant.

Els visigots es van començar a assentar en aquest territori cap el 472 i el 717 van arribar els sarraïns. L'Edat Mitjana va representar un període clau en la fixació de l'estructura d'assentaments. La inseguretat del litoral va afavorir que la població s'establís a l'interior i concentrada al voltant de castells, recintes emmurallats, monestirs i parròquies, sota la protecció dels senyors feudals. Aquest és l'origen de moltes construccions medievals, com els castells de Begur, d'Escunyà i de Calonge, al segle VIII. Igualment, va ser de transcendental importància la decisió del rei Pere el Gran d'emplaçar un port reial per a controlar el litoral nord català. Gràcies a les favorables condicions marítimes de la costa central, l'any 1279 fundà Palamós i concedí privilegis a qui volgués habitar i treballar les terres del seu entorn.

IL·LUSTRACIÓ 16 ORTOFOTOMAPA DE 1956. S'OBSERVEN ELS CAMPS DE CULTIU, L'ANTIC CAMÍ DEL VILAR I L'ANTIGA CARRETERA DE SANT FELIU, EIX ESTRUCTURANT DEL PETIT NUCLI URBÀ DE SANTA CRISTINA.

Els continus atacs i ràtzies que efectuaven sobre els assentaments litorals els pirates normands i els corsaris del nord d'Àfrica va fer que la població es dirigís cap a terres més interiors i que els principals enclavaments

costaners es protegissin mitjançant torres de guaita, de defensa i masos fortificats per arreu: la Torre Simona i la Torre Ferrera, a Mont-ras; el Mas d'en Pinc a Begur; la torre de Calella, la torre de Sant Sebastià o de sa Guarda, i diversos masos a Ermedàs i a Santa Margarida, a Palafrugell; el Castell de Sant Esteve de la Fosca o Sant Esteve de Mar, a Palamós; i la Torre Valentina, a Calonge.

A partir del segle XVIII, el conreu de la vinya s'estengué sobretot per les planes i turons de Begur i Calonge. Es dessecaren els aiguamolls per augmentar la superfície cultivable i s'introduïren nous conreus. Al seu torn, la pesca també augmentà arreu. Els llogarrets costaners com Llafranc i Sant Antoni de Calonge esdevingueren barris mariners. A Begur s'especialitzaren en la producció corallera i a Palamós s'intensificà l'activitat de les drassanes. El comerç marítim posicionà Begur i Palamós com a ports pròspers i l'autorització de comerciar amb Amèrica obrí el tràfic mercant de llarga distància. Finalment, gràcies a la proximitat amb els massísos de les Gavarres i l'Ardenya s'inicià l'explotació surera i posteriorment la indústria tapera, principiament a Begur, Palafrugell, Palamós i Calonge.

Per a agilitzar el transport de mercaderies, durant el regnat d'Isabel II, en el segle XIX, es va consolidar la xarxa de carreteres i, gràcies a la iniciativa privada, també dues línies ferroviàries: el tren petit de Palamós a Flaçà i el de tren de via estreta de Sant Feliu de Guíxols a Girona, a través de la vall d'Aro. Al seu torn, els nuclis més grans, Palamós (dècada de 1860) i Palafrugell (1926), van aprovar sengles plans d'eixample, que van introduir un model d'expansió més racional. A partir de la segona meitat de segle XX va començar a arribar el turisme, i, en pocs anys, es va convertir en la principal font de creixement. A les principals platges es van consolidar nous nuclis turístics, com Platja d'Aro o Sant Antoni de Calonge. Així, les antigues cases de pescadors van donar lloc a un nou skyline litoral en alçada, format per hotels i blocs d'apartaments. La façana costanera va ésser menys afectada als municipis amb una costa més articulada, com Begur o Palafrugell (Calella, Llafranc, Tamariu), on els desenvolupaments es van basar en una expansió del teixit preexistent amb segones residències. Les urbanitzacions residencials de baixa densitat van esquitxar massivament tant el litoral com el rerepaís. A banda del turisme, els nuclis grans, com Palafrugell i Palamós, van desenvolupar una economia diversificada basada també en els serveis i la indústria.

A partir de mitjans de la dècada de 1980 el turisme reprengué segons un model basat en l'allotjament en habitatge en propietat i la presència de serveis associats. Els nuclis de la costa van accentuar la seva funció residencial, amb el desenvolupament de nous eixamples de densitat mitjana (Platja d'Aro, Sant Antoni de Calonge), baixa (Begur, Calella, Llafranc) i la colmatació de les urbanitzacions preexistents.

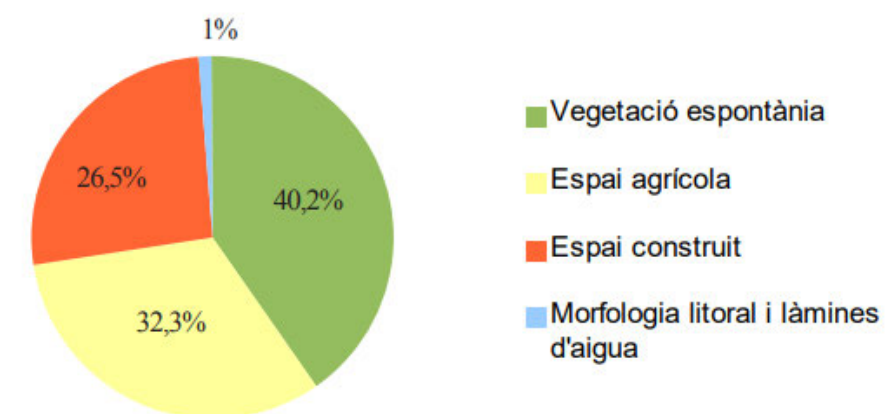
Paral·lelament, Palamós i Palafrugell van reforçar el seu rol com a centres de serveis subcomarcal. Això es va traduir en una expansió del teixit residencial però també dels polígons d'activitat econòmica, en alguns casos situats als municipis dels entorns, com Mont-ras i Vall-Llobrega, on es van anar resituant tant les antigues activitats industrials com les noves activitats comercials i de serveis.

3.3. PAISATGE ACTUAL

La Costa Brava, amb una superfície global de 11.799,14 ha, és un territori altament humanitzat. El bosc, que ocupa 4.740,5 ha, el 40,2 % de la superfície total de la unitat, s'estén per les zones aturonades tant interiors com costaneres. L'espai agrícola es localitza a les planes, i tot i reduir-se notablement en les darreres dècades, manté una extensió de 3.821,7 ha, el 32,4 %. Per la seva banda, el sòl urbanitzat ocupa 3.120,81 ha, el 26,5% del territori. L'espai construït és la coberta del sòl que més ha augmentat des de la dècada de 1950, creixent sobretot al voltant dels nuclis tradicionals, interiors i litorals, i a la mateixa línia de costa de les poblacions més turístiques. Mentre que la superfície dels nuclis urbans ocupa el 5,4 % (641,7 ha) del territori, les urbanitzacions agreguen una extensió del 16,8 % (1.978,6 ha). El creixement de construccions adossades o aïllades, acompanyades de petits jardins i separades dels nuclis urbans, ha trencat la coherència pel que fa a la forma urbana tradicional.

Els boscos de la Costa Brava foren altament explotats per a la producció de taps de suro. Tanmateix, la crisi de la indústria suro-tapera de mitjans segle XX va propiciar el progressiu abandonament d'aquestes explotacions i la gradual substitució de moltes suredes per pinedes de pi pinastre, pi pinyoner o pi blanc. Per això avui, el territori ocupat per masses forestals està format bàsicament per espècies aciculifòlies i, en menor representació, per esclerofil·les i caducifòlies. Les bosquines i els prats, que solen ser camps de conreu abandonats, prosperen per successió vegetal cap a estadis de vegetació superior, fins formar progressivament un bosc ben consolidat.

La majoria dels sòls agrícoles es dediquen als conreus herbacis de secà i una molt minsa extensió als conreus herbacis de regadiu. És important, sobretot a la zona calongina, la superfície de conreu dedicada a la vinya, de la Denominació d'Origen Empordà, mentre el conreu de fruiters de secà i de regadiu és gairebé és inexistent.

IL·LUSTRACIÓ 17 GRANS USOS I COBERTES DEL SÒL – OBSERVATORI DEL PAISATGE

Els principals nuclis poblacionals que estructuren la Costa Brava són Begur, Palafrugell, Palamós, Calonge, Castell-Platja d'Aro i Santa Cristina d'Aro.

Castell-Platja d'Aro és un dels municipis més peculiars pel seu origen i la seva actual especialització eminentment turística. El nucli originari és Castell d'Aro, situat a l'interior, en una lleu elevació de les Gavarres, el qual ha crescut al voltant del castell medieval i l'església de Santa Maria. El nucli antic està format per interessants edificis dels segles XV a XVIII i ha augmentat lleugerament la seva extensió, produint-se els grans creixements en el nucli costaner de Platja d'Aro. Al voltant de la platja Llarga, a la dècada de 1950, el boom turístic va transformar aquell gran sorral cobert de pins i amb algunes cases modernistes en una trama urbana quadrícula fardada d'edificis alts ran de mar, amb una zona central convertida en un destacat centre comercial i d'oci, tant diürn com nocturn.

3.4. VALORS EN EL PAISATGE

La Costa Brava, malgrat estar quasi envoltada per espais naturals protegits que li concedeixen destacats valors naturals i ecològics, només conté dins la seva delimitació l'Espai d'Interès Natural (EIN) Muntanyes de Begur i l'EIN Castell-Cap Roig. En ser espais limítrofs amb la línia de costa inclouen una part de protecció de superfície terrestre i part marina, en total un 33,5% de la superfície de la Costa Brava. Aquests espais no presenten cap figura de regulació, tot i que la subunitat de Castell-Cap Roig té aprovat provisionalment un Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge.

L'espai protegit de major extensió és Muntanyes de Begur, amb una superfície total de 855,87 ha, repartides entre els municipis de Begur, Mont-ras, Palafrugell i Palamós. Situat a l'extrem septentrional de la Serralada litoral catalana, entre la platja de Pals i la badia de Palamós, constitueix la prolongació vers el litoral de les Gavarres. Format per turons de baixa altura que cauen sobtadament cap al mar, origina un tram de costa abrupta de pronunciats penya-segats i una notable diversitat litològica combinant materials esquistosos i granítics. Des del 1993, es va protegir la zona de Ses Negres, una franja litoral d'1,2 km situada entre la cala de sa Riera i la cala d'Aiguafreda, com a Reserva Marina Integral, un pla especial que suposa la prohibició de qualsevol activitat extractiva, professional o esportiva, de la navegació, de l'ancoratge d'embarcacions i de l'entrada de cabussadors.

També destaca, en aquest sector, la duna interior entre Begur i Regencós, fixada mitjançant pinedes i que actualment estar explotada com a sorrera. Així mateix, un altre valor ecològic important és l'àmbit dunar litoral, que en la unitat presenta un reducte a la platja de Castell, ja que és un ecosistema en regressió a la major part de la costa catalana. En la zona terrestre, la vegetació predominant de les muntanyes de Begur està formada per sureres, pinedes i brolles d'estepes i brucs.

Les bosquines de pi blanc, l'espècie més abundant, ocupen gran part del territori litoral baixant fins pràcticament ran de mar. La fauna característica és la típica dels boscos de pins: mallerenga petita i emplomallada, bruel, colltort i destaca la presència de falciot pàl·lid i rats-penats.

La part marina està poblada per comunitats de penya-segats marins i per biocenosis algals i animals de fons rocós. Destaca la presència de comunitats bentòniques característiques de les costes catalanes. La zona més rica pel que fa a la fauna aquàtica és la reserva de Ses Negres, on la protecció de la zona produeix una notable regeneració de la biodiversitat.

El gener de 2003 es va incloure l'espai de Castell-Cap Roig, que allotja una diversitat notable de sistemes naturals, al PEIN. Destaquen els penya-segats marins, on s'hi fan comunitats de roquissar litoral, els diversos retalls de vegetació de duna i la llacuna que forma la riera d'Aubi en la seva desembocadura amb vegetació higròfila. A banda de tots aquests espais protegits o inventariats, cal destacar els espais d'interès natural i connector definits en el Catàleg d'Espais d'Interès Natural i Paisatgístic de les Comarques Gironines elaborat i editat per la Diputació de Girona l'any 2009.

Aquests espais són: connector les Gavarres - muntanyes de Begur; muntanyes de Queramany i dunes interiors de Pals i de Begur; salt Sesegues i entorn; connector salt de Sesegues - muntanyes de Begur; corredor puig Roí - puig de les Pasteres; puig ses Forques, Ermedàs, puig Pelegrí, el Rodonell i puig Gallifa; connector puig del Migdia - puig de'n Gotes; riera de Canyelles, plans de Torre Mirona, platja del Castell i la serra; Cap Gros; el Pla - conca del Tinar - Sant Nazari; els Vilars; de la riera de Fenals a la riera de Can Carboner (el Treumal); el Ridaura; Bell-lloc - torrent de la Coma - torrent de Canyet; vall de Solius.

El contrast que existeix entre la suau ondulació que predomina al corredor de Palafrugell-Palamós, a la vall de Calonge i a la vall d'Aro i els forts pendents que assoleixen els vessants colindants de les Muntanyes de Begur, de les Gavarres i de l'Ardenya-Cadiretes, aporta uns indubtables valors estètics al paisatge. A més, la façana litoral d'aquests massissos es caracteritza per la presència de penya-segats alterosos, retallats per incomptables cales i caps, i que presenten un gran contrast cromàtic amb el mar i els boscos, majoritàriament pinedes. La forta articulació d'aquesta costa, deguda a la seva heterogeneïtat litològica i estructural, dona lloc a abundants coves, com les d'en Gispert i del Bisbe, en el massís de Begur i la Foradada i s'Agulla, vora la platja de Castell a Palamós. Aquesta litologia tant singular també és la responsable de la formació de les illes Formigues, igualment valorades estèticament.

IL·LUSTRACIÓ 18 LES SUREDES SÓN UN DELS BOSCOS PRINCIPALS DE LES GAVARRES MARÍTIMES- OBSERVATORI DEL PAISATGE

La pròpia morfologia i silueta dels nuclis litorals tenen una qualitat escènica i estètica diferent als nuclis rurals interiors. A la costa predominen les façanes blanques ran de mar, amb persianes i finestres de verd o blau intens, amb terrasses porxades o passejos marítims per gaudir més a prop del mar. Un encant especial tenen les Voltes de Calella de Palafrugell situades davant les platges del Port Bo i d'en Calau, construïdes al segle XIX per a l'aixopluc dels pescadors.

Així mateix també destaquen els nuclis de Tamariu i de sa Tuna. Terra endins, allà on els colors ocres de la terra i de la pedra de les construccions es barregen, dominen els masos d'arquitectures tradicionals enmig de camps llaurats o conreats, o petits nuclis enlairats on les cases s'arreceren al voltant del castell o l'església com a Regencós o Mont-ras. En aquest àmbit interior destaca especialment el nucli de Llofriu pel manteniment de la seva morfologia i integració en l'entorn del peu de mont de les Gavarres, a cavall entre la densa massa forestal del massís, i els camps oberts de l'Empordanet.

Dins els valors estètics i històrics cal destacar el Jardí Botànic de Cap Roig, a Calella de Palafrugell, creat l'any 1927 i adquirit per la Caixa de Girona el 1969 i catalogats com a Bé Cultural d'Interès Local l'any 1972. És un jardí que alberga més de 500 espècies de flora mediterrània, tropical, subtropical i exòtica. La seva situació, al cap Roig, ha ajudat a mantenir els valors del litoral de la Costa Brava, ja que s'han preservat els penya-segats i les pinedes de la franja litoral. Per altra banda, aquest espai també té un gran valor social i pedagògic, permet conèixer una gran quantitat d'espècies de flora i en el seu interior s'hi celebren exposicions, majoritàriament d'escultures, i concerts.

Els **valors productius** del paisatge se centren, actualment, al voltant de l'activitat turística, atreta per la qualitat de les platges i del paisatge que les envolta. L'antiga vitalitat de la indústria del suro queda avui relegada a petits sectors industrials tant a Palafrugell com a Palamós.

L'activitat agrícola, important en el passat, ha quedat circumscrita als camps romanents de la plana del

corredor de Palafrugell-Palamós i de la vall del Ridaura. A Calonge es manté una zona de conreu de la vinya vinculada a la producció del vi de Calonge.

A Platja d'Aro, l'explosió turística s'ha posat de manifest d'una forma més evident, transformant el paisatge costaner. Actualment, gairebé el 90 per cent de la població activa treballa en el turisme o en els sectors relacionats tal com el del comerç, serveis i la construcció.

Els **valors socials** de la Costa Brava s'evidencien en les múltiples manifestacions socials que tenen lloc en aquestes contrades al llarg de l'any, on el paisatge n'és protagonista. Dos dels més multitudinaris i de major ressò mediàtic són els esdeveniments musicals que tenen lloc cada estiu a Calella de Palafrugell: la cantada d'havaneres (el primer dissabte de juliol) i el Festival dels Jardins de Cap Roig, al llarg dels mesos de juliol i agost

Tanmateix, el gaudi social més generalitzat, preuat i emblemàtic de la Costa Brava és la platja. L'ús de l'espai de platja s'estén al llarg de l'any. A l'hivern, amb passejades tranquil·les vora la mar, partits de futbol, castells de sorra o fent volar els estels, i al bon temps prenent el sol, banyant o practicant les activitats i jocs al voltant de l'aigua, aprofitant les estructures que en el període estiuenc s'hi instal·len per ampliar l'oferta lúdica. També cal destacar les opcions de gaudi del paisatge que ofereixen les rutes que als darrers anys s'han consolidat dins la unitat com són el carril cicloturista de Girona a Sant Feliu de Guíxols, o ruta del Carrilet, i la ruta del Tren Petit que uneix Palamós amb Palafrugell. Igualment el sender de gran recorregut GR-92 ressegueix la totalitat del litoral de la Costa Brava, aprofitant els antics i tant apreciats camins de ronda (vegeu l'apartat següent).

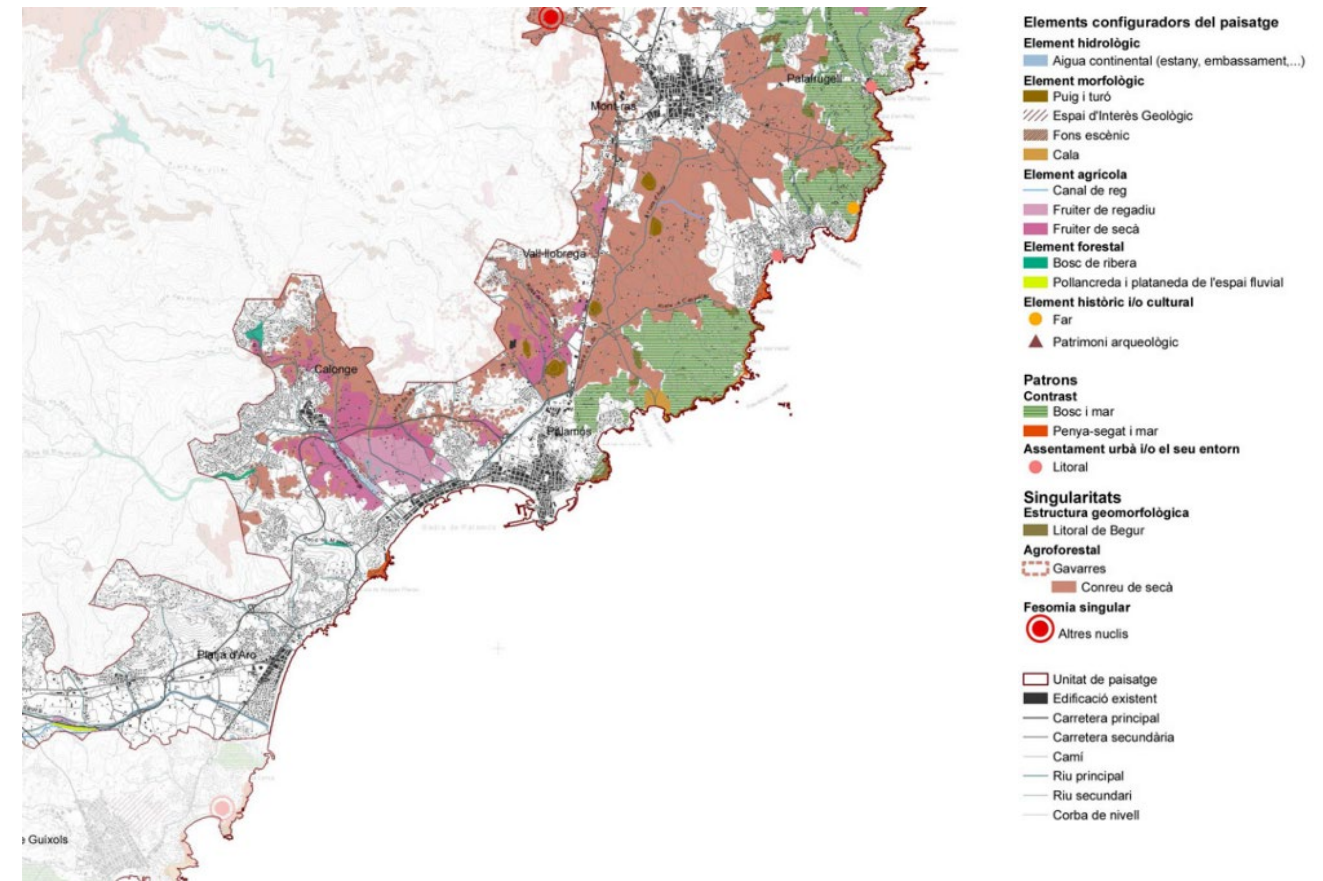
A Palamós, enfront el castell de Vila-romà (s. XI) hi ha l'ermita de Santa Maria de Bell-lloc (s. XIII) o Santuari de Nostra Senyora de Bell-lloc, on cada any també s'hi celebra un romiatge i aplec recordant les processons que es feien al segle XVII per agrair a la divinitat la fi de la terrible epidèmia de pesta que assolà el 1652 tota la contrada. Sovint resulta difícil discernir els valors històrics, religiosos i espirituals dels simbòlics i identitaris que hom assigna a determinats indrets o elements i, en moltes ocasions, el resultat és una mixtura de percepcions, intuïcions, sentiments i creences

Un dels primers elements de la Costa Brava amb alt **valor simbòlic i identitari** és el turó en forma de planell del Quermany Gros, un senyal d'identificació característic del paisatge tant per la franja nord de l'Empordanet-Baix Ter com per a la franja sud de la Costa Brava. Un altre element geològic amb personalitat pròpia és el Cavall Bernat, un monòlit de roca granítica mollejat per l'erosió del mar i del vent que presideix la platja Llarga de Platja d'Aro, convertint-se en un veritable símbol del municipi.

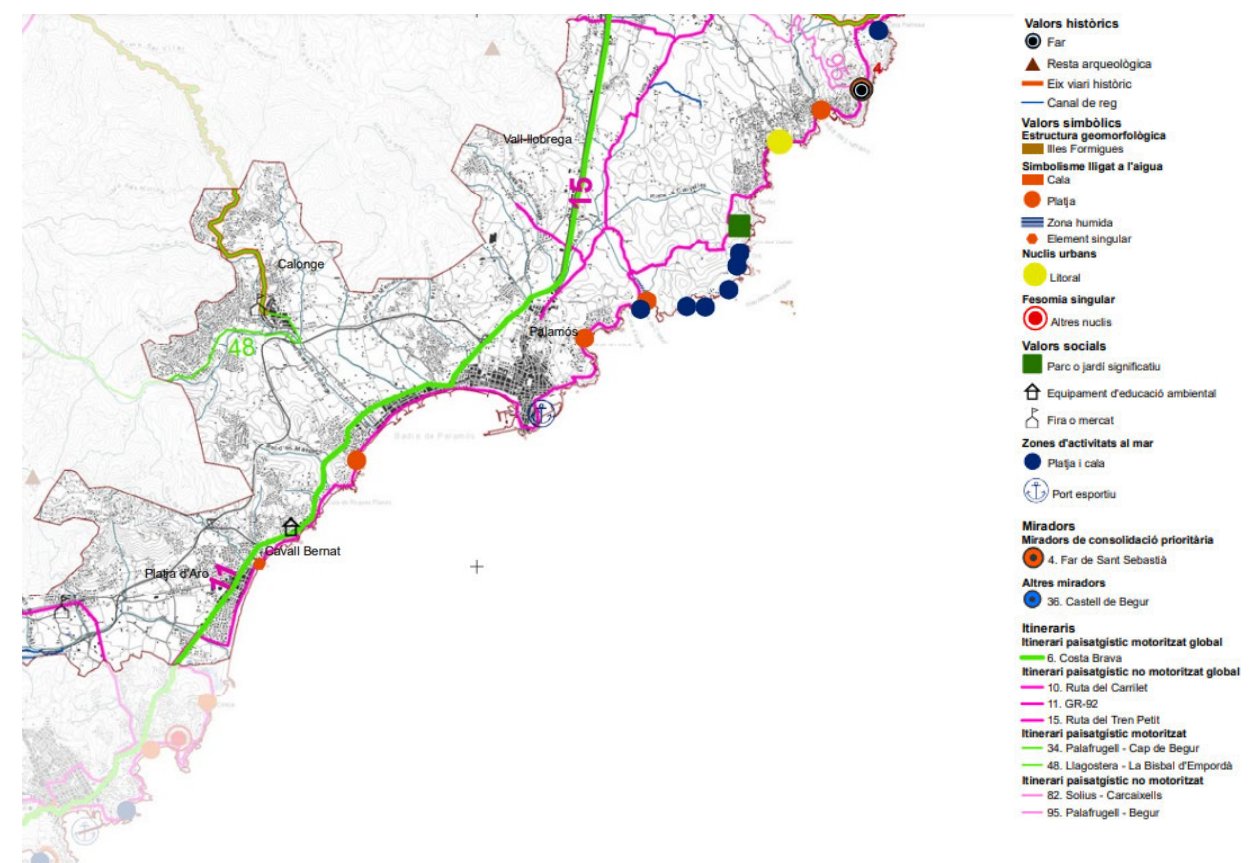
Un element identitari molt arrelat és el far de Sant Sebastià, al cim de la muntanya de Sant Sebastià de la Guarda, far de primer ordre posat en funcionament l'any 1857. A Palafrugell, Sant Sebastià de la Guarda també té un simbolisme religiós i espiritual especial, ja que anualment es fa l'aplec de Pasqua a l'ermita de Sant Sebastià, anomenada la Processó de les Cuques o Ruta de la Llum.

De forma molt més recent, la platja de Castell també ha esdevingut un vincle simbòlic, identitari i social per la població de la zona, degut al moviment ciutadà en contra de l'urbanització i en defensa dels valors naturals i paisatgístics d'aquesta cala de Palamós.

Un dels trets bàsics de la identitat de la Costa Brava és la seva excel·lent i reconeguda gastronomia. La combinació dels fruits de la mar amb els productes de la terra ha fet que la cuina de les poblacions litorals gironines i, en general, del receptari empordanès, gaudeixi d'una gran riquesa.

IL·LUSTRACIÓ 19 PLA TERRITORIAL DE LES COMARQUES GIRONINES - ELEMENTS CONFIGURADORS DEL PAISAJE

IL·LUSTRACIÓ 20 PLA TERRITORIAL DE LES COMARQUES GIRONINES - VALORS HISTÒRICS, SOCIALS I SIMBÒLICS

3.5. DINÀMIQUES DEL PAISATGE

La dinàmica actual del paisatge de la Costa Brava tendeix a seguir les tendències de canvi iniciades en els darrers decennis. L'ampliació de l'espai artificialitzat, tot i que desigual entre les distintes poblacions, reverteix en una fragmentació del mosaic paisatgístic. Inicialment, es concentrava en els nuclis urbans i urbanitzacions poc extenses localitzades en zones molt concretes (S'Agaró, Platja d'Aro, Sant Antoni de Calonge, La Fosca de Palamós, etc.), mentre que en l'actualitat el mosaic paisatgístic reflecteix a la perfecció les dinàmiques d'urbanització difusa. L'explosió de l'espai edificat ha tingut un impacte important en el paisatge: s'ha pràcticament diluït la frontera nítida que abans separava l'espai construït i el camp.

El pas del turisme al residencialisme ha implicat una expansió de la producció d'habitatges i dels serveis associats en detriment de la planta hotelera. Això s'ha concretat en el desenvolupament de nous eixamples de densitat, tant mitjana (Platja d'Aro, Sant Antoni de Calonge) com baixa (Begur, Calella, Llafranc), així com el rebliment de les urbanitzacions preexistents. Paral·lelament, nuclis com Platja d'Aro han millorat la seva oferta comercial i han vist la proliferació de noves activitats de serveis d'oci, com parcs aquàtics (Platja d'Aro) o camps de golf (Santa Cristina d'Aro), que complementen una oferta turística cada cop més especialitzada.

A l'interior, les urbanitzacions de baixa densitat ocupen els vessants d'orientació sud amb conques visuals sobre la façana marítima i, per tant, el seu perfil i impacte enmig del bosc és ben perceptible. Sortosament, als vessants interiors de la zona nord de la unitat (Montras, Palafrugell) han quedat gairebé lliures de grans conjunts urbanitzats i, fins i tot, es conserven alguns nuclis d'especial rellevància, com Llofriu (Palafrugell). La tendència més recent, però, està portant al creixement urbanístic dels nuclis d'interior fet que en comporta un risc evident de pèrdua d'identitat. Cal destacar, també, la proliferació del fenomen de la «carretera-aparador», especialment al voltant de la C-31, entre Palamós i Palafrugell, tant per la proliferació d'activitats en sòl rústic com de polígons d'activitats econòmiques amb un perfil comercial-expositiu; i la C-253, entre Platja d'Aro i Palamós, i la GI-662, entre Platja d'Aro i Castell d'Aro i Santa Cristina d'Aro, on les activitats tenen un caire més orientat a l'oci i als serveis (càmpings, restaurants, etc.).

La Costa Brava està experimentant una transformació significativa, caracteritzada per una urbanització desmesurada que afecta negativament el paisatge i la seva identitat. Tot i que aquest creixement aporta nous serveis i activitats econòmiques, també amenaça la integritat del territori i la seva singularitat, especialment en les zones interiors i les àrees naturals més conservades. La manca de control pot dur a una pèrdua irreversible dels valors paisatgístics i culturals que han definit tradicionalment aquesta regió.

4. ELEMENTS NATURALS QUE CONSTITUEIXEN EL PAISATGE - SANTA CRISTINA D'ARO

El municipi de Santa Cristina d'Aro, situat a la comarca del Baix Empordà, a la província de Girona, destaca per la seva riquesa paisatgística i ambiental, amb un entorn natural format per valls fluvials, boscos mediterranis i les estribacions del massís de les Gavarres. Aquest paisatge configura un territori d'alt valor ecològic, que ofereix un entorn privilegiat tant per a la vida quotidiana dels residents com per a les activitats turístiques i de lleure.

El municipi es caracteritza per un teixit urbà compacte entorn del nucli de Santa Cristina d'Aro, alhora que compta amb diversos disseminats i urbanitzacions envoltades de natura. Aquesta estructura territorial, combinada amb la presència del riu Ridaura i una orografia variada, fa de Santa Cristina un espai singular dins del territori empordanès, amb un equilibri entre la vida rural, residencial i el patrimoni natural.

Tot i això, el creixement urbanístic i la demanda d'habitatge plantegen el repte de gestionar aquest desenvolupament de forma sostenible. Per això, és fonamental aplicar criteris de planificació territorial que respectin els valors ambientals, fomentin la connectivitat ecològica i potenciïn la restauració d'espais naturals degradats. Aquesta gestió ha de garantir un equilibri entre el progrés del municipi i la conservació del seu entorn natural i cultural, element clau per al benestar de la població i la qualitat paisatgística del territori.

4.1. GEOGRAFIA I UBICACIÓ

El municipi de Santa Cristina d'Aro, amb una extensió de 67,60 km², està situat al sud del Baix Empordà, a la província de Girona. Tot i formar part de la façana litoral de la comarca, la seva configuració allargada de nord a sud fa que una gran part del terme municipal es trobi en una zona d'interior, a la segona línia de mar, dins un entorn de gran activitat turística que inclou municipis com Platja d'Aro, s'Agaró i Sant Feliu de Guíxols.

Límits territorials

Els límits municipals de Santa Cristina d'Aro són:

- **Sud:** el mar Mediterrani i Sant Feliu de Guíxols (Baix Empordà).
- **Est:** Castell – Platja d'Aro i Calonge (Baix Empordà).
- **Nord:** Cruïlles – Monells i Sant Sadurní de l'Heura (Baix Empordà).
- **Oest:** Cassà de la Selva, Llagostera (Gironès) i Tossa de Mar (la Selva).

Relleu i unitats geogràfiques

Tot i la proximitat amb el mar, el tret més destacat de la geografia de Santa Cristina d'Aro és el seu paisatge muntanyós, dominat per dues formacions de la Serralada Litoral Catalana:

- **El massís de les Gavarres**, que ocupa el terç nord del municipi, amb cims com el Puig del Roquet (435 m), el Puig Aldric (431 m) i el Puig d'en Ponç (415 m).
- **El massís de Cadiretes o de l'Ardenya**, al terç sud, que arriba fins al mar formant penya-segats de gran interès paisatgístic. Aquí trobem alçades com Montclar (417 m), el Puig de Cols (417 m) i el Puig de Sant Baldri (392 m).

Aquestes dues unitats muntanyoses donen lloc a un paisatge predominantment forestal, amb àmplies zones incloses dins del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN). Aquesta configuració orogràfica ha afavorit la conservació del litoral i ha limitat la urbanització directa de la costa, fet que distingeix Santa Cristina d'altres municipis veïns més densament urbanitzats.

Urbanitzacions i riscos

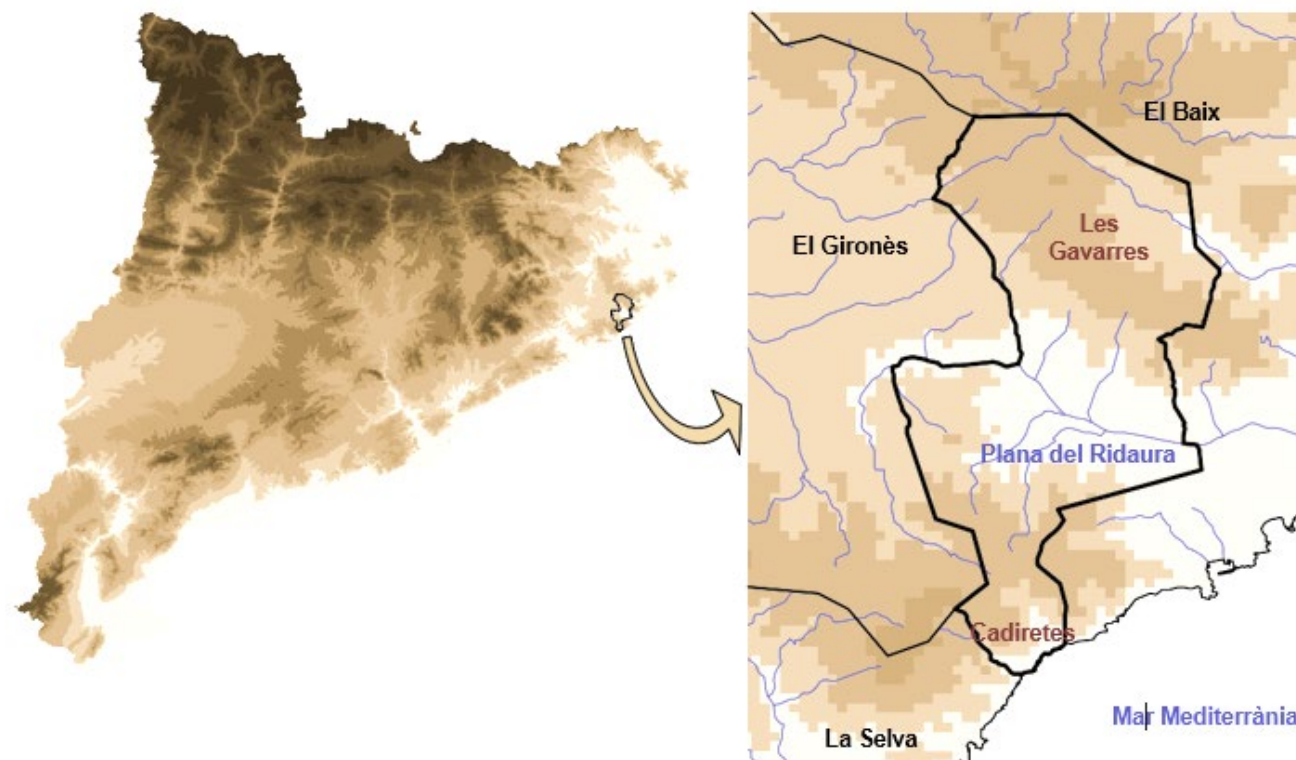
A partir de la segona meitat del segle XX, van aparèixer diverses urbanitzacions aïllades del nucli històric. Avui dia, aquestes urbanitzacions representen la major part de la superfície urbana del municipi. A les Gavarres es troben: Sant Miquel d'Aro, Romanyà de la Selva, Vall Repòs, Bell-lloc, Roca de Malvet i les Teules. A l'Ardenya hi ha: Can Reixac, Golf Costa Brava, Mas Trempat i Rosamar.

Aquest model de creixement dispers genera diversos reptes per a l'Ajuntament, com la provisió de serveis bàsics i la gestió del risc d'incendi forestal.

La plana del Ridaura

Entre els dos massissos es troba la plana del riu Ridaura, que neix a l'Ardenya i creua el terme municipal d'est a oest. Aquesta vall acull el nucli històric de Santa Cristina d'Aro i les principals infraestructures de comunicació, com la C-31, una autovia que discorre paral·lela al riu. Tot i la seva funcionalitat, aquesta infraestructura representa una barrera per a la connectivitat ecològica entre els massissos de les Gavarres i Cadiretes.

En aquest sentit, des del Consorci de les Gavarres s'ha impulsat un estudi per millorar la connectivitat ecològica de l'anella perimetral de l'espai natural, amb l'objectiu de preservar els valors ambientals i fomentar la continuïtat del mosaic paisatgístic.

IL·LUSTRACIÓ 21 UBICACIÓ GEOGRÀFICA DEL MUNICIPI DE SANTA CRISTINA D'ARO FONT: DMAH

4.2. GEOMORFOLOGIA I SÒL

El territori del municipi de Santa Cristina d'Aro destaca per la seva gran diversitat geològica, fruit d'un llarg procés de formació que ha implicat diferents tipus de materials i processos geodinàmics. Hi conflueixen roques sedimentàries, metamòrfiques i ígnies que, al llarg dels mil·lennis, han estat sotmeses a l'erosió, la tectònica i la meteorització, configurant un paisatge variat tant en formes com en composició.

Una de les formacions més representatives és el massís de les Gavarres, que ocupa una part significativa de l'interior del municipi. Aquest massís està constituït principalment per roques granítiques i esquistoses, que donen lloc a un relleu suau i arrodonit, amb turons ondulats, carenes llargues i valls profundes i estretes. Aquest paisatge, aparentment homogeni, amaga una gran complexitat geològica que condiciona molts aspectes del medi natural i de l'activitat humana.

Aquesta configuració geològica ha tingut una incidència directa en la distribució i les característiques dels sòls, que varien notablement segons l'altitud, el tipus de roca mare i la influència del clima. Podem distingir tres àrees principals:

- **Zones litorals:** Situades a les proximitats del mar, aquestes àrees presenten sòls sorrencs i franco-sorrencs, formats per la descomposició de materials granítics i per sediments marins antics. Aquests sòls es caracteritzen per la seva alta permeabilitat i baixa capacitat de retenció d'aigua, la qual cosa limita el desenvolupament de certes espècies vegetals, però afavoreix la presència de pinedes de pi blanc i vegetació dunar, ben adaptades a condicions de sequera i salinitat.
- **Interiors i zones muntanyoses:** A les parts més elevades del municipi, sobretot als vessants del massís, els sòls tendeixen a ser més argilosos, compactes i amb una major capacitat de retenció d'humitat. Això els fa més aptes per al desenvolupament forestal i per a determinades pràctiques agrícoles tradicionals, com ara conreus de secà i pastures. Aquestes zones també han estat històricament utilitzades per a l'aprofitament forestal, especialment del suro i de la fusta.
- **Valls i planes fluvials:** A les parts més baixes, especialment al llarg del riu Ridaura i les seves conques afluentes, trobem sòls profunds, rics en matèria orgànica i amb bona capacitat d'emmagatzematge d'aigua. Aquestes condicions edàfiques afavoreixen l'establiment de vegetació higròfila com els boscos de ribera i els prats humits, que constitueixen hàbitats de gran valor ecològic i refugis per a nombroses espècies de fauna.

Aquest mosaic geomorfològic i edàfic, resultat d'una història geològica complexa i d'una interacció constant entre el medi i les activitats humanes, contribueix notablement a la riquesa ecològica del municipi. La presència de diversos tipus de sòl i substrat ofereix una gran varietat d'hàbitats, la qual cosa permet la coexistència d'una flora i fauna molt diversa dins d'un espai relativament reduït.

4.3. HIDROLOGIA

Santa Cristina d'Aro, situat al cor de la Vall d'Aro, presenta una hidrologia marcada principalment pel riu Ridaura, l'eix fluvial més important del municipi. Aquest riu, de caràcter típicament mediterrani, neix al massís de l'Ardenya i recorre una part significativa del terme abans de desembocar al mar Mediterrani a Platja d'Aro. Al llarg del seu recorregut, el Ridaura rep l'aigua de diversos torrents i rieres com el torrent de Salom, el de Can Llaurador o la riera de les Comes.

El règim del riu és intermitent, amb episodis d'aiguats sobtats a l'hivern i llargs períodes d'assecatge a l'estiu, fet que condiciona la vegetació de ribera i els ecosistemes fluvials. Aquest patró hídric fa que sigui especialment vulnerable als efectes del canvi climàtic i de la sequera, amb conseqüències notables tant per a la biodiversitat com per a l'activitat humana.

El municipi forma part d'un territori amb gran valor natural, on conflueixen els massissos de les Gavarres i l'Ardenya, amb zones incloses dins la Xarxa Natura 2000. Aquests espais contribueixen a regular el cicle hídric mitjançant la infiltració i l'emmagatzematge d'aigua subterrània.

Un dels elements clau de la hidrologia subterrània de Santa Cristina és l'aquífer del baix Ridaura, que té un paper fonamental en el subministrament d'aigua potable. Aquest aquífer es troba dividit en dos sectors: el de Santa Cristina i el de Castell d'Aro, i té una extensió d'uns 9 km² amb una profunditat màxima de 35 metres. El seu ús està regulat per assegurar la sostenibilitat de l'extracció i preservar la qualitat de l'aigua.

La presència de zones humides i boscos de ribera, com els que es poden trobar al llarg del Ridaura, és essencial per a la retenció d'aigua i la biodiversitat local. No obstant això, aquestes àrees es veuen amenaçades per la pressió urbanística i la introducció d'espècies exòtiques com la canya (*Arundo donax*), que desplacen la vegetació autòctona i modifiquen el règim hídric natural.

Amb la situació actual de sequera extrema que afecta bona part de Catalunya, Santa Cristina d'Aro s'ha vist obligada a declarar l'estat d'excepcionalitat. Això ha comportat restriccions en el consum d'aigua, especialment en usos agrícoles, industrials i de reg, així com campanyes de sensibilització per fomentar l'estalvi domèstic.

En resum, la hidrologia de Santa Cristina d'Aro és un sistema complex i fràgil que depèn tant de la dinàmica natural com de la gestió humana. El seu futur passa per una administració sostenible que asseguri la disponibilitat d'aigua per a les generacions futures i la preservació del patrimoni natural que defineix aquest territori.

Dades hidrològiques i hidrodinàmiques de la zona de bany

Nivell d'influència continental²: **baixa**
 Rang de salinitat mitjana²: **36,8 – 38,7 psu** (unitats pràctiques de salinitat)
 Temperatura mitjana de l'aigua de bany: **juny 20,1 °C; juliol 23,2 °C; agost 23,6 °C; setembre 22,0 °C**
 Vents²: direcció-intensitat predominant: **E-feble**
 Estat de la mar predominant²: **arissada**
 Oleatge³: alçada d'onada significant (alçada mitjana del terç d'ones més altes) **0,87 m; període mig 5,55 segons; direcció més freqüent NNE**
 Corrents: la circulació general de la mar catalana és de tipus ciclònic, hi ha un corrent paral·lel a la costa continental i un corrent cap al nord-est, davant de les Balears.

²Dades ACA període 2006-2009; Categories influència continental (baixa, moderada, elevada); ³Llibre verd del litoral 2009, UPC-PTOP-MAIH.

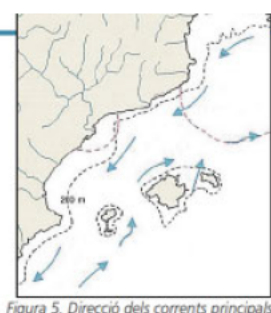
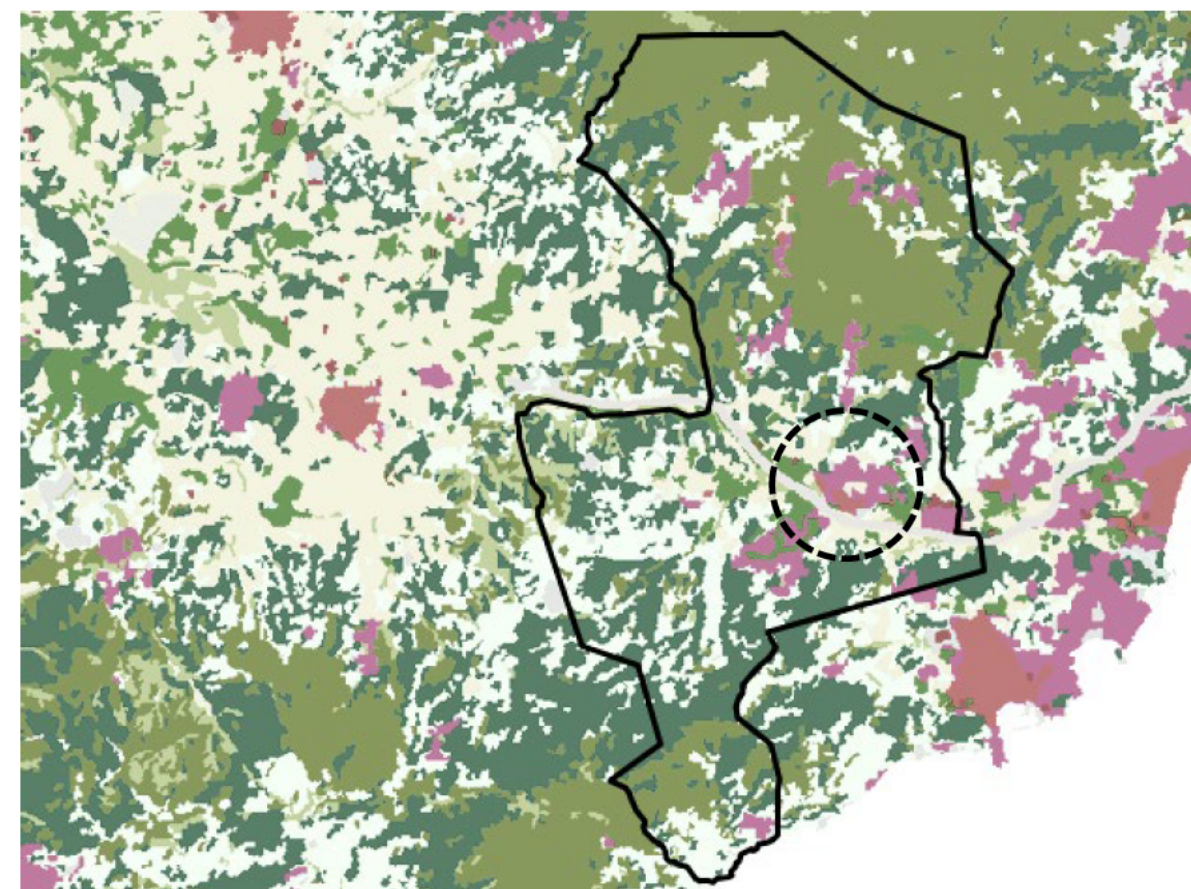

Figura 5. Direcció dels corrents principals

IL·LUSTRACIÓ 22 ÍNDEX DE VELOCITAT DE RESPOSTA HIDROLÒGICA (VRH) DAVANT D'EPISODIS DE PLUGES A CATALUNYA

4.4. USOS DE SÒL

Els usos del sòl del municipi venen condicionats per la presència dels dos massissos muntanyosos esmentats (les Gavarres i Cadiretes) que donen, com a resultat, uns usos força diferents als que caldria esperar en un municipi litoral català de la zona de la Costa Brava. Aquests usos es mostren en forma de taula, i la seva distribució es pot consultar al mapa corresponent

IL·LUSTRACIÓ 23 LA IMATGE MOSTRA EL DOMINI DELS BOSCOS I MATOLLARS A SANTA CRISTINA D'ARO (DIVERSES TONALITATS DE VERD), MENTRE QUE LES ZONES AGRÍCOLES (GROC I VERD LLAMPANT) ES LIMITEN A LA PLANA FLUVIAL CENTRAL. TAMBÉ ES DETECTA LA DISTRIBUCIÓ DEL NUCLI ANTIC (VERMEL)

Tal com es pot comprovar a partir de l'anàlisi de l'ocupació del sòl, el municipi presenta una marcada i predominant component forestal arbrada. Aquest tipus d'ús del sòl és el que ocupa una major extensió d'hectàrees dins del terme municipal, convertint-se en l'element paisatgístic més significatiu i determinant de la seva fisonomia. Els boscos, formats principalment per masses de pinedes, alzinars i suredes, configuren grans taques contínues que aporten un alt valor ecològic i paisatgístic a la zona, a més de contribuir a la conservació de la biodiversitat i a la regulació dels processos ambientals.

D'altra banda, cal destacar la importància de les zones de conreu, que, tot i que han patit una reducció notable al llarg de les darreres dècades a causa de l'expansió del sòl urbà i la progressiva abandonament de l'activitat agrícola tradicional, encara es mantenen com la segona coberta del sòl més rellevant del municipi. Aquestes àrees agrícoles, dedicades principalment a cultius de secà i, en menor mesura, de regadiu, esdevenen fonamentals per a la preservació del mosaic agroforestal i per a la dinamització socioeconòmica de la zona rural.

Així mateix, és important remarcar que el sòl urbà constitueix actualment el tercer ús dominant del territori. Aquest sòl es distribueix de manera força dispersa i fragmentada, reflectint el model d'urbanització característic de la zona, amb una gran àrea urbanitzada concentrada al pla del Ridaura -on trobem el nucli principal de Santa Cristina d'Aro, la urbanització del Club de Golf Costa Brava i altres àrees d'equipaments i serveis, com el càmping situat a la zona del Mas de Sant Josep-, així com diverses urbanitzacions de mida mitjana i petita repartides per les àrees muntanyoses, com ara Roca de Malvet, les Teules, Bell-lloc, Sant Miquel d'Aro, Club de Golf Aro-Mas Nou o Canyet. Aquesta distribució dispersa contribueix a la fragmentació del territori i planteja reptes importants en la gestió del paisatge i dels recursos naturals.

Pel que fa a les zones de roquissar, aquestes es manifesten en forma de petites taques d'afloraments rocosos, amb una distribució molt heterogènia, especialment concentrada a la zona del massís de Cadiretes. Aquestes àrees, tot i la seva limitada extensió, tenen una gran rellevància geològica i paisatgística, aportant diversitat a l'entorn natural i servint d'hàbitat per a espècies de flora i fauna especialitzades.

Pel que fa als conreus, aquests es localitzen majoritàriament al centre del terme municipal, aprofitant la plana estructurada pel riu Ridaura, que ofereix condicions òptimes per a l'activitat agrícola. Tanmateix, també es poden identificar grans taques de conreu inserides dins de la matriu forestal, especialment a la zona de les Gavarres, com per exemple les que es troben al sud de la urbanització de Sant Miquel d'Aro, als voltants de la urbanització Bell-lloc, o seguint el curs de la riera de Mas Cases. Aquesta presència de conreus dins de l'entorn forestal contribueix a la creació d'un paisatge en mosaic, ric en biodiversitat i amb un alt valor ecològic.

Finalment, cal fer una menció especial a la presència de vegetació de ribera, que es concentra principalment en alguns trams del riu Ridaura, així com a la riera de Solius, la riera del Mas Riera, la riera de Mas Cases, alguns afluents de la riera de la Verneda, i determinats torrents de les Gavarres i Cadiretes. Aquestes franges de vegetació de ribera tenen una funció clau en la protecció dels ecosistemes aquàtics, la prevenció de l'erosió i la conservació de la biodiversitat associada als ambients fluvials.

En resum, el municipi es caracteritza per una gran diversitat d'usos del sòl, amb una clara predominança dels espais forestals, una presència significativa de conreus, una urbanització dispersa i una notable riquesa en elements naturals i paisatgístics, que configuren un territori complex i equilibrat entre el desenvolupament humà i la conservació del medi natural.

Ús del sòl	Superfície (ha) al terme municipal	% de la superfície municipal
Boscos	5.317,11	78,76
Matollars i prats	201,40	2,98
Vegetació de ribera	53,5	0,79
Conreus	667,729	9,89
Plantacions de pollancre	15,54	0,23
Aigües continentals	1,15	0,02
Platges	2,59	0,04
Roquissars	72,03	1,07
Vies de comunicació	42,22	0,63
Zones d'extracció	3,92	0,06
Zones esportives i lúdiques	65,64	0,97
Zones nues	30,17	0,45
Zones urbanes	277,67	4,11

IL·LUSTRACIÓ 24 FONT: MAPA D'USOS DEL SÒL DEL DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I HABITATGE

4.5. VEGETACIÓ POTENCIAL I VEGETACIÓ ACTUAL

La vegetació potencial del municipi de Santa Cristina d'Aro reflecteix les condicions ecològiques naturals i estaria dominada per comunitats vegetals pròpies del clima mediterrani litoral. Aquest paisatge vegetal es diferenciaria en diversos tipus segons l'altitud, l'exposició, el tipus de sòl i la proximitat al mar:

1. Alzinars amb marfull (*Quercetum ilicis galloprovinciale*)

Dominants tant al massís de les Gavarres com al de Cadiretes, aquests alzinars representarien la vegetació climàtica principal. En les obagues més humides i fresques podrien aparèixer roures, mentre que el sotabosc seria dens i ric en espècies mediterrànies com el marfull, l'aladern, l'arboç, el bruc, l'arítjol i el lligabosc.

2. Suredes (*Quercetum ilicis galloprovinciale suberretorum*)

Ocuparien les zones de pendent més pronunciat, amb exposició assolellada i sòls silícics. Tot i això, molts autors coincideixen que la seva presència actual s'ha vist afavorida per l'explotació humana del suro, i que en condicions naturals la seva distribució seria més limitada.

3. Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*)

Als turons propers al litoral, les condicions més càlides i seques afavoririen pinedes de pi blanc, amb un sotabosc termòfil típic de zones mediterrànies exposades.

4. Vegetació de penya-segats litorals

A les zones més abruptes i exposades del litoral hi prosperarien comunitats halòfiles i resistents a la salinitat, com les de pastanaga marina i fonoll marí (*Chritmo-Limonion*).

5. Vegetació de ribera

Als trams alts de torrents i rieres de les Gavarres i Cadiretes es podrien trobar avellanoses i vernedes (*Alno-padion*), mentre que en el tram mitjà del riu Ridaura, travessant la plana central, predominaria l'albereda mediterrània amb pollancre i freixes.

Vegetació actual: impactes i transformacions

La situació real del paisatge vegetal del municipi, però, difereix notablement de la vegetació potencial teòrica. Al llarg del temps, l'activitat humana ha provocat transformacions significatives en el medi natural, alterant la composició, l'estructura i l'extensió de les comunitats vegetals originàries. Entre les accions més destacades hi trobem:

- El desbrossament i rompuda dels boscos amb finalitats agrícoles, sovint intensiva.
- El creixement urbà i la construcció d'infraestructures viàries i residencials.
- La substitució d'espècies espontànies per espècies de valor econòmic, com els suros o pins, afavorint la seva explotació.
- La introducció d'espècies exòtiques o invasores que han alterat els ecosistemes autòctons i han desplaçat espècies natives.

Aquest conjunt de transformacions ha comportat una simplificació dels ecosistemes vegetals, una regressió de les formacions naturals més madures i una pèrdua considerable de biodiversitat, tant en flora com en fauna associada. El resultat final és la situació següent, que es presenta en forma de taula resum (veure il·lustració 14).

HÀBITAT	NÚMERO DE POLÍGON	SUPERFÍCIE QUE ABASTA
Alzinars	2	18,55
Àrees urbanes	6	286,57
Àrees urbanitzades amb claps de vegetació natural importants	11	351,19
Bosc mixt de suros i pins	4	133,61
Castanyedes acidòfiles	2	5,28
Conreus abandonats	13	127,30
Conreus herbacis de regadiu	3	11,49
Conreus herbacis de secà	22	474,99
Fenassars	1	0,02
Fruiterars de regadiu	2	41,48
Grans parcs i jardins	2	51,16
Matollars (estepars o brolles) silícioles	4	42,41
Pedreres	1	2,64
Pinedes de pi pinyoner amb sotabosc de brolla acidòfila	14	781,32
Pinedes de pinastre amb sotabosc de brolla acidòfila	5	180,27
Pinedes de pinastre o repoblacions sense sotabosc llenyós	1	2,39
Plantacions d'eucaliptus	2	36,68
Plantacions de pollancre i plàtans	3	13,19
Platges arenoses nues o amb vegetació nitròfila	1	0,91
Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila	7	3202,48
Suredes amb sotabosc forestal	13	979,18
Vernedes	1	1,03
Vinyes	1	7,02

IL·LUSTRACIÓ 25 TAULA VEGETACIÓ ACTUAL DE SANTA CRISTINA D'ARO
FONT: CARTOGRAFIA HÀBITATS DEL DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I HABITATGE

Suredes

Pi pinyer

Pi blanc

Alzinars

Pi marítim (Pinus
pinaster)

Eucaliptus

IL·LUSTRACIÓ 26 LA VEGETACIÓ PRINCIPAL DE LA COSTA BRAVA- COMARQUES GIRONINES - OBSERVATORI DEL PAISATGE

A partir de la informació aportada per la taula anterior podem analitzar els aspectes més destacats de la vegetació actual al municipi, que són:

La vegetació dominant als massissos forestals de Gavarres i Cadiretes és la sureda on el suro (Quercus suber) esdevé com l'arbre dominant. La sureda ha estat tradicionalment afavorida per l'home per a l'obtenció de suro. Avui en dia, però, la indústria del suro es troba en recessió a la comarca, per la qual cosa moltes explotacions han estat abandonades, el sotabosc ha crescut i el risc d'incendi forestal és elevat

IL·LUSTRACIÓ 27 IMATGE DE LA MEMÒRIA DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA DE SANTA CRISTINA DE D'ARO

El domini de la sureda es veu trencat, en algunes zones, per altres formacions forestals, algunes d'elles també resultat de la intervenció humana, com les pinedes que les ha afavorit per a l'obtenció de llenya (pinedes de pi pinastre, Pinus pinaster) o de pinyes (pinedes de pi pinyoner, Pinus pinea, imatge adjunta). Aquestes formacions es troben a les zones de més fàcil accés, per la qual cosa són més abundants prop de la plana del Ridaura, a la zona de trencament de pendent

IL·LUSTRACIÓ 28 FONT: IMATGE DE LA MEMÒRIA DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA DE SANTA CRISTINA DE D'ARO

De manera molt més escassa trobem taques de **matollars** que ocupen zones cremades o camps abandonats, o bé altres antigues plantacions, com poden ser de **castanyers** (*Castanea sativa*) o pollancre (Populus sp.).

- La que hauria de ser la vegetació més abundant, l'**alzinar**, dominat per l'alzina (*Quercus ilex*) es troba avui en dia força limitat pel que fa a l'extensió. De fet, taques d'alzinar una mica extenses pràcticament no n'hi ha, si exceptuem algunes petites formacions associades al pas del Ridaura o d'altres cursos fluvials del territori, on s'ubiquen a les fondalades més humides i frescals.

Cal dir, però, que en moltes zones antigament cremades o en antigues explotacions abandonades trobem un sotabosc pertanyent a l'alzinar que, en cas de no haver-hi alteracions importants (nous incendis o noves intervencions humanes) haurien de tendir, amb el temps, cap a noves formacions d'aquest tipus de bosc.

- Pel que fa a la vegetació de ribera, es conserva en bon estat a les capçaleres dels cursos fluvials de Cadiretes i Gavarres, on trobem trams de **verneda**, d'**avellanosa** o de **salzeda**. En canvi, a la plana del Ridaura, hem d'esmentar la pràctica desaparició de la vegetació autòctona. La zona es troba actualment dominada per la canya (*Arundo donax*), per **plantacions de pollancre** (*Populus* sp.) o, fins i tot, per **conreus de regadiu** (hortes, fruiters...). Com a bosc de ribera pròpiament dit solament trobem retalls aïllats i lineals formats principalment per salzes (*Salix* sp.) acompanyats d'altres peus d'espècies foranies o, en determinats casos, per formacions que no corresponen estrictament al bosc de ribera, com alzinars en galeria.

IL·LUSTRACIÓ 29 FONT: IMATGE DE LA MEMÒRIA DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA DE SANTA CRISTINA DE D'ARO

A la resta de la plana, allà on el creixement urbà i les infraestructures ho permeten, hi trobem conreus herbacis extensius de secà, que presenten la seva principal extensió a la zona de Solius.

Antigament aquests conreus també ocupaven determinades zones de les Gavarres i Cadiretes. Avui aquests conreus es troben abandonats, i la successió ecològica els va substituint per matollars, primer, per pinedes, després, i finalment, per alzinars o suredes

- Finalment destaquem, més pel seu interès que per la seva extensió, la vegetació de la línia litoral, on trobem algunes **pinedes de pi blanc** (*Pinus halepensis*) associades a penya-segats. Només resten platges arenoses amb comunitats nitròfiles al sud de la Punta de Canyet.

4.6. DIAGNOSI PAISATGÍSTICA DELS HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI

En el marc de l'anàlisi ecològica i paisatgística del terme municipal de Santa Cristina d'Aro, destaca la presència de diversos hàbitats d'interès comunitari definits per la Directiva Hàbitats (92/43/CEE i 97/62/CE). Aquests espais, cartografiats pel Departament de Medi Ambient i Habitatge, contribueixen a configurar la matriu ecològica i la identitat paisatgística del municipi, i presenten un mosaic de sistemes naturals amb graus diversos de conservació i funcionalitat.

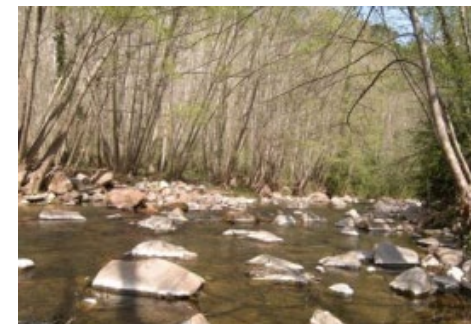
SUREDES (CODI 9330)

Constitueixen el tipus de formació més estès i representatiu del paisatge forestal del municipi, tot i que sovint apareixen mesclades amb pinars, fruit de dinàmiques silvícoles antròpiques. Aquest hàbitat, tot i no ser prioritari, forma part del sistema PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) i contribueix a la connectivitat ecològica de les Gavarres.

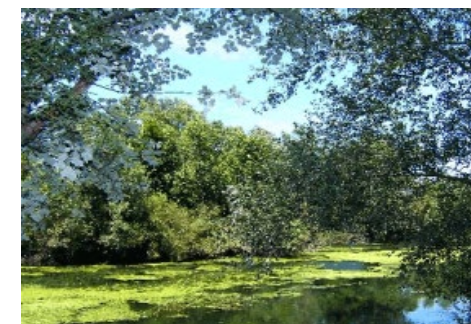
ALZINARS (CODI 9340)

Vegetació pròpia de l'estadi climàtic mediterrani, presenta actualment una presència fragmentada i residual, amb localitzacions puntuals —principalment al voltant del Ridaura— fora dels espais protegits. Aquestes petites masses d'alzar esdevenen testimonis del paisatge forestal originari, amb un alt valor de conservació i restauració.

VERNEDES (CODI 91E0)

Es tracta d'un hàbitat ripari amb caràcter prioritari, localitzat als trams alts de torrents i rieres. Aquestes formacions, de notable valor ecològic i paisatgístic, es troben sovint alterades per processos de degradació, donant lloc a herbassars humits i comunitats arbòries mixtes, amb presència d'espècies exòtiques que en comprometen l'estabilitat.

SALZEDES, ALBEREDES I OMEDES (CODI 92A0)

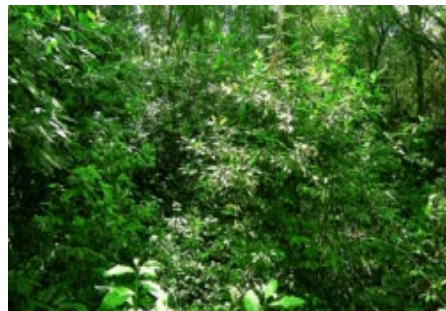
Associades a cursos fluvials intermitents, aquestes comunitats vegetals constitueixen transicions ecològiques de gran interès, especialment al tram mitjà del Ridaura. La seva integritat funcional es veu compromesa per la intensificació dels usos i la pressió urbanística.

HERBASSARS MEGAFÒRBICS HUMITS (CODI 6431)

Aquests espais, habitualment derivats de la degradació de vernedes, apareixen de forma dispersa al llarg de determinats cursos d'aigua. Tot i el seu caràcter no prioritari, tenen un paper rellevant com a hàbitats de refugi i àrees de transició dins del mosaic paisatgístic.

VEGETACIÓ DE PENYA-SEGATS AMB LIMONIUM ENDÈMICS (CODI 1240)

Localitzada als relleus costaners més abruptes, aquesta comunitat vegetal singular contribueix al caràcter identitari del paisatge litoral, tot i presentar una distribució limitada i vulnerable a la pressió humana.

LLOREDES (LAURUS NOBILIS) (CODI 5230)

Amb caràcter prioritari, aquest hàbitat té una presència testimonial al municipi, restringit a la riera de Vallpresona, en un context de gran valor paisatgístic i ecològic per la seva proximitat al mar. La seva discontinuïtat i escassa representació el converteixen en una peça fràgil dins del conjunt natural del territori.

La major part d'aquests hàbitats s'inclouen dins dels límits dels espais PEIN (les Gavarres i el Massís de Cadiretes), proposats per a la Xarxa Natura 2000. Tanmateix, alguns nuclis —com els alzinars de la plana del Ridaura— queden exposats a l'impacte del creixement urbanístic. Això evidencia la necessitat d'un planejament paisatgístic sensible i integrador, capaç de compatibilitzar la preservació d'aquests ambients amb els usos actuals i futurs del territori.

L'elevada freqüentació de determinats àmbits fluvials i costaners, sovint sense regulació adequada, representa un altre repte a abordar des de la gestió del paisatge, que hauria de tendir a la restauració ecològica, la millora de la connectivitat verda i la integració funcional d'aquests hàbitats dins la infraestructura verda del municipi.

4.7. FAUNA

L'estudi de la fauna del terme municipal de Santa Cristina d'Aro es planteja des d'una lectura ecosistèmica del territori, on els diferents ambients —forestals, fluvials, agraris i litorals— es conceben com a escenaris vius que acullen processos ecològics, cicles estacionals i xarxes d'interdependència entre espècies. Aquesta visió ens permet entendre la presència faunística com un indicador de la salut i la complexitat del paisatge.

Cal tenir en compte que la informació disponible és desigual segons els grups zoològics; així, mentre que en aus disposem d'un coneixement força detallat, altres grups com certs invertebrats estan insuficientment estudiats. Aquest desequilibri condiciona l'anàlisi però no impedeix construir una aproximació interpretativa basada en els ambients predominants del municipi.

MOSAICS FORESTALS: GAVARRES I CADIRETES

Els massissos de Gavarres i Cadiretes conformen la matriu forestal del municipi, amb una fauna pròpia dels boscos mediterranis madurs. Aquestes masses vegetals actuen com a infraestructures ecològiques contínues, afavorint una xarxa tròfica equilibrada. Hi destaquen espècies carnívores que ocupen els diferents estrats del bosc: rapinyaires com l'astor, el duc o l'àguila marcenca, i mamífers com la geneteta, el teixó i la fagina. Aquestes presències no només indiquen una bona qualitat d'hàbitat sinó que aporten valor simbòlic i paisatgístic al territori.

Tot i la manca d'informació exhaustiva sobre invertebrats, es destaca la possible presència de la formiga *Camponotus pilicornis*, endemisme ibèric, que aportaria singularitat ecològica a aquests ambients.

LA PLANA DEL RIDAURA: ESPAI FRAGMENTAT I DE TRANSICIÓ

Aquest espai, situat en una cota baixa i altament antropitzada, reflecteix un paisatge en tensió. L'impacte de les infraestructures viàries (com la C-31), l'urbanització difusa i l'alta freqüentació humana generen un mosaic ecològicament empobrit, on predominen espècies generalistes adaptades a ambients alterats.

Tanmateix, les zones agrícoles residuals i el sector del Balcar constitueixen petits refugis ecològics, on poden subsistir espècies vinculades a ambients agraris de mosaic, cada cop més escassos a la resta del terme municipal. Aquests espais haurien de ser interpretats com a connectors o punts estratègics dins la infraestructura verda.

XARXES D'AIGUA: RIUS, TORRENTS I ZONES HUMIDES

Els ambients associats a l'aigua, escassos però essencials, actuen com a nuclis de biodiversitat i nodes de connectivitat ecològica. Els trams mitjans i alts dels afluents del Ridaura, millor conservats que el riu principal, acullen una fauna associada a ambients humits en bon estat, com odonats, amfibis i rèptils.

Aquestes zones compleixen funcions múltiples: espais de reproducció, punts d'alimentació i abastiment en períodes secs, i corredors ecològics. A més, algunes infraestructures agrícoles antigues —com basses i sèquies—, tot i la seva escassa presència actual, poden actuar com a sistemes aquàtics auxiliars amb gran potencial ecològic.

És remarcable que el municipi no compta amb cap zona catalogada dins l'**Inventari de Zones Humides de**

Catalunya, fet que convida a una revaloració paisatgística d'aquests entorns amb la voluntat de potenciar-ne la seva protecció i restauració.

ELS PENYA-SEGATS MARINS: RESERVA LITORAL DE BIODIVERSITAT

Aquestes formacions rocoses del litoral representen un escenari singular de gran interès, tant per la seva escassa representativitat a Catalunya com pel seu excel·lent estat de conservació local. La seva difícil accessibilitat ha funcionat com a mecanisme natural de protecció, permetent el manteniment d'un elevat valor ecològic i paisatgístic.

Malgrat la seva limitada extensió, l'especificitat dels penya-segats permet la presència d'espècies amb gran valor patrimonial, especialment dins l'avifauna. S'hi troben poblacions nidificants de **falcó pelegrí**, **duc**, **merla blava** i, de manera molt destacada, **corb marí emplomallat**, amb una de les poques colònies reproductores de Catalunya.

Aquestes espècies no només són indicadors de qualitat ambiental, sinó que també aporten valor estètic i simbòlic al paisatge marítim, i esdevenen elements centrals per a qualsevol proposta d'interpretació i gestió paisatgística d'aquesta franja litoral.

4.8. ESPAIS NATURALS PROTEGITS

A Santa Cristina d'Aro trobem dues àrees incloses al Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN); es tracta dels espais de Les Gavarres, al nord, i del Massís de Cadiretes, al sud (veure plànol I-3). Ambdues àrees han estat també incloses en la proposta de Xarxa Natura 2000 elaborada pel DMAH per complir amb la Directiva Hàbitats (Directiva 92/43/CEE i la posterior adaptació 97/62/CE) i la Directiva Aus (Directiva 79/409/CEE). Les característiques bàsiques dels dos espais són:

- **Les Gavarres**, un espai natural d'unes 28.547 ha. de superfície, de les quals 2.703 (9,50%) es troben al municipi de Santa Cristina d'Aro, al sector nord del terme. Les principals raons que en el seu moment van propiciar la incorporació al PEIN van ser les següents (reproduïm el text de la web del DMAH):

Aquest espai és un bon representant de les serres litorals silícies del Sistema Mediterrani Septentrional. La situació fisiogràfica i l'orientació variada li confereixen un notable grau de diversitat. Sense presentar elements molt notables o extremadament singulars, el conjunt de la serra és un bon exemple de la diversitat dels ecosistemes, especialment forestals, propis d'aquest sector. El conjunt del massís atresora valuosos recursos forestals -una de les millors mostres de sureda i pinedes de pinastre del país- i constitueix una excel·lent reserva de poblaments florístics i faunístics mediterranis, amb algunes espècies singulars.

L'espai també ha estat proposat per formar part de la Xarxa Natura 2000 com a LIC (Lloc d'Interès Comunitari) però no com a ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus).

IL·LUSTRACIÓ 30 LES GAVARRES - MEDI AMBIENT I SOSTENIBILITAT - GENCAT

- **Massís de Cadiretes**, un espai natural de 7.573 ha. de superfície, de les quals 1.347 (17,80%) formen part de Santa Cristina d'Aro, al sud del municipi. El límit incorpora també un tram marí. Les principals raons que en el seu moment van propiciar la incorporació al PEIN van ser (reproduïm el text de la web del DMAH):

Aquest espai presenta l'interès de mantenir una àrea prou extensa de la costa catalana de grans valors paisatgístics i naturals, en un bon estat de conservació. Destaca la singularitat geològica i paisatgística d'algunes formacions característiques del massís (blocs granítics...). La notable presència d'elements extramediterranis (euro-siberians i atlàntics) en aquest massís plenament mediterrani li donen un remarcable interès com a centre relictual d'espècies d'afinitats atlàntiques. Cal remarcar també la presència de diverses espècies de la flora endèmiques i rares a Catalunya. La línia litoral presenta un notable interès amb biocenosis marines característiques dels trams de costa rocosa alta fortament batuda i d'aigües fondes i netes; destaca el fons de grapissar i els blocs coral·lígens de fondària ben diferenciats d'altres espais marins.

IL·LUSTRACIÓ 31 MASSIS DE CADIRETES - MEDI AMBIENT I SOSTENIBILITAT - GENCAT

La gestió de l'EIN del Massís de Cadiretes serà gestionat per un consorci que es trobava en procés de constitució a l'hora de desenvolupar aquest document.

Com en el cas anterior, l'espai ha estat proposat per formar part de la Xarxa Natura 2000 com a LIC (Lloc d'Interès Comunitari) però no com a ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus).

Aquesta situació fa que el municipi de Santa Cristina tingui unes 4.050 ha. incloses al PEIN i a la proposta de Xarxa Natura 2000 (a manca de la delimitació definitiva dels espais) fet que representa, aproximadament, el 59,90% de la superfície municipal.

4.9. CONNECTIVITAT ECOLÒGICA I ZONES D'AMORTIMENT

En l'estructura ecològica d'un territori, la presència d'espais naturals protegits és només una part del sistema. Per tal que aquests espais tinguin una funcionalitat real, és imprescindible garantir-ne la **connectivitat biològica**, entesa com la capacitat del territori de facilitar el moviment, la dispersió i l'intercanvi genètic de les espècies entre hàbitats. En termes paisatgístics, això implica pensar en **corredors ecològics, àrees de transició i zones d'amortiment**, com a infraestructures verdes que assegurin la coherència entre nuclis naturals.

A Santa Cristina d'Aro, tot i la presència de dos espais naturals rellevants (les Gavarres i el massís de Cadiretes), aquesta continuïtat ecològica es veu profundament compromesa per l'efecte barrera d'elements infraestructurals i urbanístics. El cas és paradigmàtic: entre aquests dos espais, separats per menys de 2 km en línia recta, es genera un escenari d'aïllament funcional.

EL MASSÍS DE CADIRETES I EL SEU CONTEXT DE CONNEXIÓ

La morfologia del Massís de Cadiretes, amb la seva obertura cap al litoral, limita naturalment les seves possibilitats de connexió cap al sud-est. Els fronts urbans consolidats a Sant Feliu de Guíxols i Platja d'Aro (nord-est), i a Tossa i Lloret de Mar (sud-oest), intensifiquen aquest tancament funcional. Així doncs, l'únic camí viable per a una connectivitat efectiva és cap a l'interior, en direcció a les Gavarres.

Tanmateix, aquest escenari ideal es veu tensionat per una sèrie de condicionants artificials que segmenten l'espai. El massís de les Gavarres, tot i la seva extensió i valor natural, està pràcticament encerclat per **infraestructures viàries de gran capacitat**, entre elles la C-31, una artèria de trànsit intens (IMD > 20.000 vehicles), que actua com a frontera estructural per a la fauna.

LA C-31 COM A DISJUNTOR ECOLÒGIC

Des d'un punt de vista de disseny paisatgístic, la C-31 s'ha convertit en una línia dura dins el territori: un tall ecològic que desconnecta hàbitats i fracciona el paisatge funcional. Aquest impacte es veu agreujat per diversos elements:

- **Concentració urbana als marges:** el propi nucli de Santa Cristina i la urbanització del Club de Golf actuen com a tapissos urbanitzats que impermeabilitzen l'entorn i redueixen els espais de transició natural.
- **Planejament futur poc permeable:** el desenvolupament previst del polígon industrial entre el Pla de Solius i la C-31 podria consolidar encara més aquesta discontinuïtat, especialment en un tram ja tensionat.
- **Redundància de barreres lineals:** la carretera vella, paral·lela a la C-31, afegeix una nova capa de fragmentació, si bé amb menor impacte pel seu menor trànsit.

- **Infraestructures fluvials infrautilitzades:** el riu Ridaura, que hauria de funcionar com a connector verd per excel·lència, discorre paral·lel a la C-31 i només la creua en una zona altament artificialitzada. Aquesta configuració redueix el seu potencial com a passadís ecològic transversal.

CAP A UNA INFRAESTRUCTURA VERDA CONTÍNUA

Des del punt de vista de la planificació paisatgística, el repte no és només reconèixer les barreres, sinó també **projectar solucions** que restaurin la funcionalitat ecològica a través d'una infraestructura verda ben articulada. Això implica:

- Integrar **passos de fauna** ben ubicats i dimensionats dins de la infraestructura viària, aprofitant punts naturals com el traçat del Ridaura.
- Establir **zones d'amortiment** als límits de les àrees urbanes i industrials, amb vegetació adaptada i estructures de transició que afavoreixin el pas de fauna.
- Evitar noves urbanitzacions en punts clau de connexió i **renaturalitzar corredors prioritaris**.
- Reconnectar espais forestals mitjançant **franges verdes urbanes i periurbanes** que funcionin com a trames de continuïtat ecològica.

En aquest context, la connectivitat no és un objectiu exclusivament ecològic, sinó una **estratègia de disseny del territori**, que cerca restaurar la seva continuïtat, resiliència i valor paisatgístic.

4.10. PAISATGE

En un municipi com Santa Cristina d'Aro, on l'activitat turística constitueix una de les principals bases econòmiques, el paisatge no pot ser concebut com un element ornamental o accessori, sinó com una **infraestructura territorial clau**. La seva consideració ha de ser transversal i estratègica dins del planejament municipal, formant part de les decisions estructurals i no únicament de l'ordenació estètica. Tot i que el front marítim del municipi és reduït en extensió, aquest breu tram costaner acull una **riquesa paisatgística excepcional**. Aquesta costa, que representa la trobada entre el massís de l'Ardenya (extensió de la Serralada Litoral) i el mar Mediterrani, es caracteritza per una morfologia dinàmica i fragmentada, resultat de la geodiversitat del terreny i de l'erosió marina. L'alternança de penya-segats abruptes, petites cales amagades i platges encaixades configura una escena de gran valor escènic i ecològic.

Aquest paisatge litoral s'enriqueix amb sistemes marins associats a costa rocosa batuda, on sobresurten els **fons de grapissar i els blocs coral·lígens de fondària**, hàbitats marins que aporten una dimensió ecològica complementària a la bellesa visual del territori. Es tracta, doncs, d'un **paisatge total**, on la topografia, la litologia, el mar i la biodiversitat conflueixen en una unitat escènica singular. No obstant això, aquesta qualitat es veu parcialment compromesa per l'impacte de l'urbanització de Canyet, que s'assenta sobre els promontoris que emmarquen diverses cales. Aquest posicionament limita greument la capacitat d'aquests espais per oferir una **immersió visual sense interrupcions**, fet que dilueix l'experiència de contemplació del paisatge litoral.

Amb una mirada més àmplia i territorial, cal reconèixer el creixent valor atribuït a la **segona línia de costa**, que inclou bona part de l'interior del municipi. Aquest territori, sovint menys mediàtic que el litoral immediat, acull espais agrícoles i **mosaics agroforestals** que configuren una matriu paisatgística de gran interès. El **corredor ecològic i visual del Ridaura**, així com els plans de Solius, són exemples d'àmbits que, malgrat el seu potencial escènic i ecològic, han patit una forta pressió urbanística, equiparable o superior a la del litoral.

Aquesta segona línia hauria de ser entesa com un **espai d'oportunitat per redefinir l'equilibri entre urbanització i paisatge**, mitjançant una ordenació que posi en valor les visuals obertes, els teixits agrícoles tradicionals i les transicions suaus entre àmbits urbans i naturals.

LECTURA DEL PAISATGE: COMPONENTS ESCÈNICS I IMPACTES

L'anàlisi paisatgística del municipi ha de contemplar elements com:

- **Conques visuals:** àmbits de percepció oberta que estructuren la mirada del visitant i configuren el relat visual del territori.
- **Vies escèniques:** recorreguts que ofereixen experiències paisatgístiques destacables, tant en vehicle com a peu o en bicicleta.
- **Miradors i fites visuals:** punts elevats o oberts que permeten una lectura àmplia i profunda del territori.
- **Impactes paisatgístics:** elements disruptius, tant puntuals com continus, que desfiguren la coherència visual i ecològica del paisatge.

Aquesta cartografia escènica no és només un inventari de vistes o un mapa estètic: és una **eina de projectació del territori**, capaç d'informar la presa de decisions urbanístiques i de guiar la integració d'infraestructures i usos.

4.10.1. CONQUES VISUALS

Des de la disciplina del paisatgisme, s'entén per *conca visual* aquella porció del territori que, definida per línies de carena o elements morfològics prominents, presenta una coherència perceptiva i compositiva pròpia. Aquestes conques funcionen com a unitats visuals que organitzen l'experiència estètica i simbòlica del paisatge, tant des de l'interior (des de miradors o punts elevats) com des de perspectives externes, on el territori es percep com una imatge coherent i recognoscible a escala intermèdia.

A Santa Cristina d'Aro, la topografia abrupta i rica en relleus crea una **mosaicació complexa de conques visuals**, que constitueixen una veritable cartografia perceptiva del municipi. Entre les més significatives podem destacar:

- **La conca de Canyet**, fortament condicionada per la proximitat del litoral i la fragmentació urbanística.
- **La conca del Ridaura**, extensa i articulada per múltiples subconques transversals que ofereixen una gran diversitat d'ambients.
- **La conca de la riera de Calonge**, que també genera dues microconques de notable interès escènic.
- **Les conques de la riera de la Verneda i de la Resclosa**, que mantenen una certa integritat visual.

Tot i la seva rellevància paisatgística, cal assenyalar que les conques del **Ridaura**, **la riera de Calonge** i **Canyet** són les més afectades per la degradació visual. Aquesta alteració prové de la introducció d'elements edificats que trenquen la sintonia natural entre cobertes vegetals, morfologia del terreny i escales visuals, generant un **efecte d'intrusió visual** i pèrdua d'immersió paisatgística.

PAISATGE AGRÍCOLA COM A PATRIMONI PERCEPTIU I CULTURAL

Malgrat la degradació general d'algunes conques, el sistema de subconques transversals del Ridaura encara conserva **fragments de gran valor paisatgístic**, autèntiques relíquies dels paisatges agrícoles tradicionals que dominaven la zona fins a mitjan segle XX. Aquests espais, sovint incrustats de manera harmoniosa dins la matriu forestal del municipi, representen **estructures paisatgístiques d'elevada qualitat escènica i identitària**.

Entre aquestes subconques, cal posar en relleu:

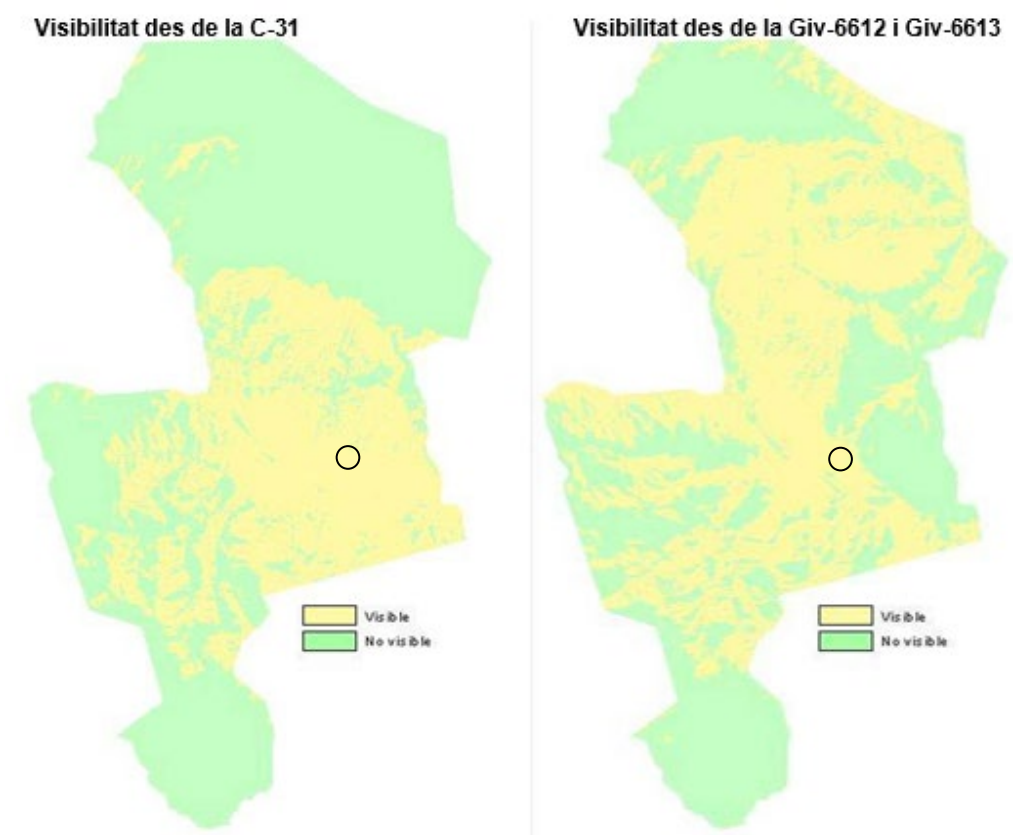
- **La conca de Solius**, que manté un equilibri notable entre activitat agrícola i entorn natural.
- **La conca del Mas Rocarodona**, un indret que exemplifica l'harmonia entre arquitectura rural, ús del sòl i paisatge forestal.

En el context d'un municipi altament influenciat per la pressió turística, aquests espais adquireixen una dimensió simbòlica i terapèutica: són **paisatges de calma, de memòria i de pertinença**, que haurien d'ocupar un lloc preferent dins les estratègies de conservació i posada en valor del territori.

4.10.2. VIES ESCÈNIQUES

Des d'una mirada paisatgística, les vies escèniques constitueixen elements fonamentals per a la lectura i percepció del territori. Es poden classificar en funció de la seva escala i caràcter. D'una banda, hi ha les vies de caràcter local, com la carretera secundària GI-6613, que ofereixen una visió introspectiva del municipi i actuen com a connectors entre espais de gran valor ambiental i cultural. D'altra banda, infraestructures de major escala com la C-31 proporcionen una lectura més àmplia i estructurant del paisatge interior, tot articulant grans àrees del territori.

Cal reconèixer també l'existència de traçats històrics —camins rals, senders tradicionals, antics eixos agrícoles i forestals— que mantenen una profunda càrrega patrimonial i simbòlica. Molts d'aquests recorreguts, com els que condueixen a nuclis com Solius, han esdevingut avui itineraris temàtics o senderes homologades (GR, PR...), permetent una immersió directa en àmbits de gran significació ecològica i social, com les ribes del Ridaura o la ruta del carrilet. La preservació d'aquests traçats no sols és desitjable per motius històrics, sinó també com a estratègia d'ordenació i valoració del paisatge.

IL·LUSTRACIÓ 32 VISIBILITAT DES DE LA C-31, LA GIV-6613 I LA GIV-6612
FONT: MEMÒRIA DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA DE SANTA CRISTINA DE D'ARO

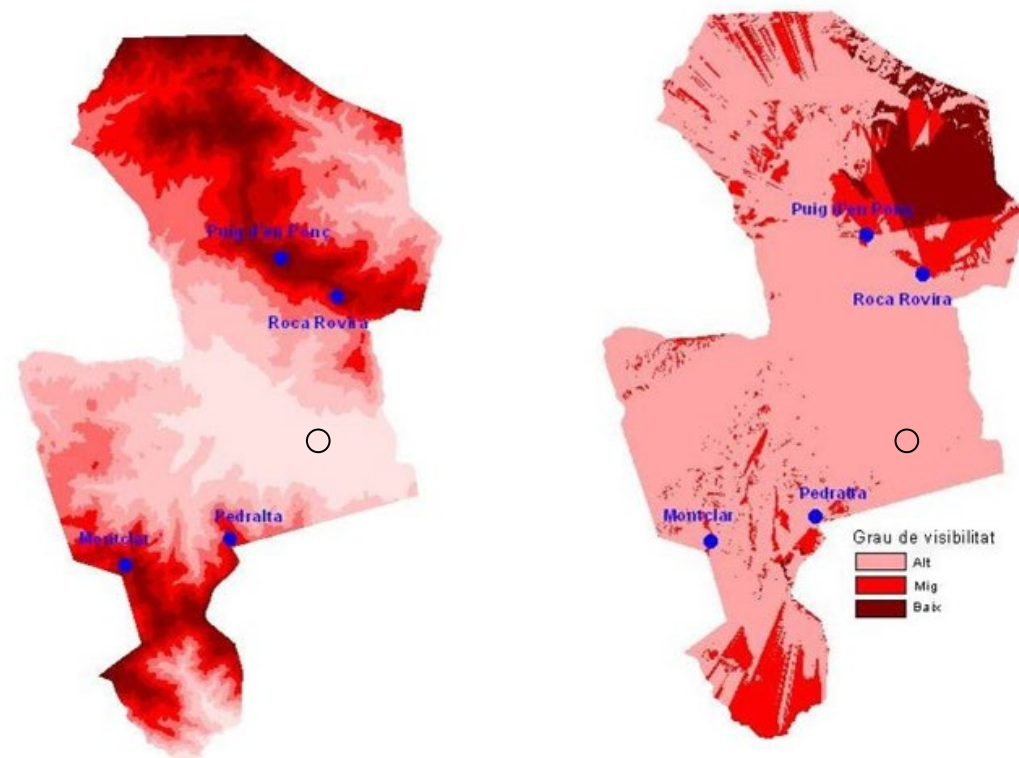
Tanmateix, les infraestructures contemporànies, especialment les vies ràpides, han generat impactes notables sobre la qualitat visual i l'estructura del paisatge. La seva presència sovint ha estat acompanyada per edificacions industrials o comercials que, mancant d'integració formal i funcional amb l'entorn, reforcen una imatge desestructurada i perifèrica dels nuclis habitats. L'autovia actual, juntament amb els usos que s'hi poden associar, representa un vector d'impacte paisatgístic significatiu, que cal gestionar amb criteris de sostenibilitat i coherència territorial.

4.10.3. MIRADORS O FITES PANORÀMIQUES

Els punts elevats del territori esdevenen veritables plataformes d'interpretació del paisatge. Són espais privilegiats des d'on es pot llegir el territori en la seva totalitat, gràcies a la seva cota dominant i a la seva situació estratègica dins la morfologia del relleu. Els miradors naturals com el Montclar, Pedralta, Roca Rovira i el Puig d'en Ponç ofereixen panoràmiques àmplies que abracen conques visuals profundes, alineacions de carenes boscoses i clarianes agrícoles disperses, constituint-se així en punts claus per a la comprensió global del paisatge municipal.

Aquests punts panoràmics, tot i la seva aparença natural, han assumit un rol simbòlic que en altres èpoques corresponia als perfils construïts dels nuclis històrics, on es destacaven elements com esglésies, torres o castells. L'evolució morfològica desordenada d'aquests entorns urbans ha debilitat el seu poder icònic, transferint l'interès paisatgístic cap als elements naturals elevats, que avui configuren una nova xarxa de referents visuals del territori.

És rellevant assenyalar que bona part d'aquests miradors es troben dins d'àmbits protegits, fet que n'afavoreix la conservació i potencia la seva qualitat paisatgística.

IL·LUSTRACIÓ 33 GRAU DE VISIBILITAT DES DELS MIRADORS
FONT: MEMÒRIA DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA DE SANTA CRISTINA DE D'ARO

4.10.4. ÀREES D'INTERÈS PAISATGÍSTIC

El municipi presenta una estructura territorial rica i diversa, articulada al voltant de tres grans unitats paisatgístiques: els massissos de les Gavarres i l'Ardenya, i el corredor ecològic i fluvial del Ridaura. Aquestes grans unitats funcionen com a contenidors d'un mosaic de paisatges que combinen elements naturals i culturals amb un elevat valor estètic i ambiental.

Dins d'aquestes unitats s'identifiquen múltiples àrees d'interès paisatgístic, on la combinació de relleu, vegetació, presència d'aigua, estructura agrària i patrimoni històric conforma escenaris de gran expressivitat i capacitat evocadora. Destaquen espais com el Pla de Solius, amb el seu caràcter obert i agrícola; el tram fluvial del Ridaura, eix vertebrador i connector ecològic; i les àrees forestals dels contraforts de les Gavarres i l'Ardenya, amb un alt grau de naturalitat.

A més, dins dels àmbits protegits pel Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), s'ubiquen paratges amb una identitat paisatgística molt marcada: Romanyà, Sant Baldiri, el congost del torrent de Salenys, la Vall dels Molins o punts singulars com la font de la Castanyeda i la font d'en Guitó. Aquests indrets, sovint íntims i recollits, constitueixen racons de gran qualitat visual i capacitat emocional, que reforcen la vinculació entre la població i el seu entorn.

IL·LUSTRACIÓ 34 CONGOST DEL TORRENT DE SALENYS I ROMANYA DE LA SELVA

5. RISC D'INUNDACIÓ

El municipi de Santa Cristina d'Aro presenta un risc d'inundació condicionat principalment per les dinàmiques pròpies del clima mediterrani i per l'estructura hidromorfològica del territori. Els episodis de pluja intensa, sovint de caràcter torrencial, impacten en un sistema hidrogràfic format per torrents i rieres que, en la seva transició des dels relleus muntanyosos cap a la plana, pateixen una pèrdua sobtada de pendent. Aquesta transició geomorfològica afavoreix l'acumulació i desbordament d'aigua en períodes de forta precipitació.

Aquest risc, però, no només és un fenomen natural: l'ocupació antròpica del territori n'ha incrementat la vulnerabilitat. L'expansió urbanística en zones de plana al·luvial o tradicionalment inundables, la substitució de sòls naturals per superfícies impermeables, i la construcció de ponts i infraestructures mal dimensionades, han alterat els processos de drenatge i infiltració, reduint la capacitat natural del territori per gestionar l'aigua.

Des d'una perspectiva paisatgística i territorial, això es tradueix en dues conseqüències principals:

- **Increment de la resposta hídrica superficial:** La disminució de superfícies permeables fa augmentar tant el volum com la velocitat de l'escorrentia superficial. Això genera un increment de la freqüència i la intensitat de les inundacions, que poden produir-se fins i tot amb precipitacions de menor intensitat que en condicions naturals.
- **Major exposició de persones i béns:** La localització d'activitats i infraestructures en zones inundables transforma un fenomen natural ordinari en un risc amb potencial catastròfic, comprometen-ne la seguretat col·lectiva.

L'anàlisi realitzada a partir de la informació de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), especialment els plànols de delimitació de zones potencialment inundables i la identificació de punts crítics, ha permès identificar dues àrees de risc principals al municipi:

1. **Conca del Ridaura:** Es tracta de la zona amb major extensió i risc potencial. Afecta la plana al·luvial del riu Ridaura i diversos trams baixos de rieres afluentes com la de Solius i la del Vilar. Aquesta àrea inclou infraestructures rellevants com el traçat de la C-31 i espais de planejament vigent com el polígon industrial projectat i la zona esportiva de Solius. Malgrat això, no afecta cap nucli urbà consolidat.
2. **Zona nord del municipi:** De menor extensió, però amb risc localitzat, aquesta àrea es troba al voltant del tram baix de la riera de Mas Riera i de Mas Cases, en la proximitat de la urbanització de Vall Repòs.

Tot i que dins del terme municipal de Santa Cristina d'Aro no s'han detectat punts crítics específics pel que fa al risc d'inundació, cal considerar el territori en clau de continuïtat hidrològica i paisatgística. En aquest sentit, s'identifica un punt crític significatiu aigües avall del Ridaura, dins el terme municipal de Castell – Platja d'Aro, en la confluència de les carreteres C-31 i GIV-6621.

Des d'una òptica paisatgística, aquest tipus de punts crítics requereixen una planificació integrada que combini solucions d'enginyeria amb estratègies de renaturalització fluvial, millora de la permeabilitat del territori i preservació dels corredors ecològics. Només així es podrà garantir una gestió sostenible del risc que respecti la dinàmica natural del sistema fluvial i minimitzi l'impacte sobre el territori construït.

IL·LUSTRACIÓ 35 ZONES POTENCIALMENT INUNDABLES DE SANTA CRISTINA D'ARO
 FONT: INUNCAT - MEMÒRIA DEL PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA DE SANTA CRISTINA DE D'ARO

6. DESCRIPCIÓ DEL LLOC

6.1. SITUACIÓ

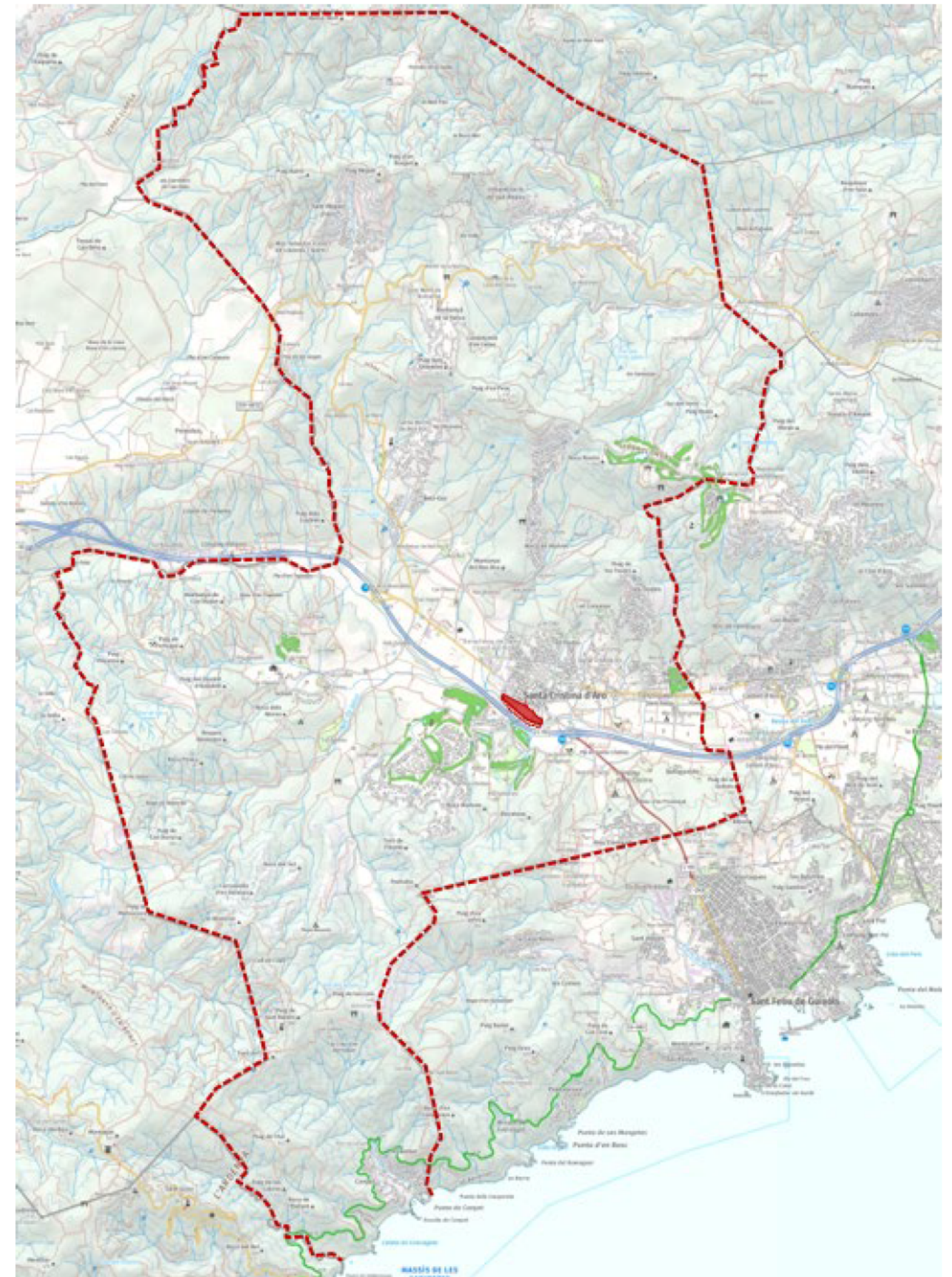
El sector SUD 01 Ridaura es troba en una fase prèvia al desenvolupament urbanístic, tot i que fa anys que està delimitat com a sòl urbanitzable residencial dins la planificació municipal de Santa Cristina d'Aro. L'objectiu principal d'aquest sector és completar el teixit urbà entre el nucli consolidat i el riu Ridaura, tot conformant un nou front urbà que connecti la ciutat amb l'espai fluvial i potencii l'Avinguda del Ridaura com a eix vertebrador.

El sector limita al sud i sud-oest amb el riu Ridaura, un espai fluvial de gran valor ecològic però actualment amb un grau de degradació evident, especialment en el tram urbà, on la qualitat paisatgística i ambiental és regressiva. Aquesta situació ha motivat la redacció d'un Pla especial de recuperació, ordenació i protecció del riu, que preveu la millora de la vegetació de ribera, la connectivitat ecològica i la creació d'un parc fluvial integrat amb el futur desenvolupament urbà.

A nivell administratiu, el sector ha estat objecte de diverses modificacions i adaptacions dins el POUM, i la seva ordenació definitiva està pendent de l'aprovació d'un pla parcial que defineixi la urbanització, la distribució de parcel·les, la vialitat i la integració amb els espais públics i verds previstos. En aquest context, la situació actual del sector es caracteritza per la seva funció de reserva estratègica per al creixement urbà, la presència d'equipaments puntuals i la necessitat d'una actuació integral que garanteixi la sostenibilitat ambiental i la qualitat urbana de la futura ordenació.

IL·LUSTRACIÓ 36 FOTO ÀERIA I MAPA BASE (HIPERMAPA SIG.GENCAT) DEL NUCLI URBÀ PRINCIPAL DE SANTA CRISTINA D'ARO AMB LA UBICACIÓ DE L'ÀMBIT. S'OBSERVA LA ESTRATÈGICA EL SECTOR – FUTURA FAÇANA DEL NUCLI URBÀ CAP AL RIU I LA CARRETERA. 1_ SÒL URBANITZABLE 2_ SNU (ZONA VERDA)

IL·LUSTRACIÓ 37 MAPA DE LOCALITZACIÓ DEL SECTOR SUD 01 RIDAURA EN L'ÀMBIT MUNICIPAL. ORIGEN: ICGC/C4T

6.1.1. CONTEXT URBÀ

El sector SUD 01 Ridaura es troba situat a l'extrem sud del nucli urbà principal de Santa Cristina d'Aro, en una posició estratègica al costat de l'Ajuntament i a tocar del riu Ridaura, just a l'entrada del municipi des de la carretera comarcal C-65/C-31 i des de l'Avinguda Ridaura, que fa de connexió amb la urbanització Golf Costa Brava. Aquest emplaçament actua com a espai de transició entre la trama urbana consolidada i l'entorn fluvial, tot esdevenint una porta d'entrada al municipi i un punt de contacte directe amb el paisatge natural.

El sector limita al nord amb el barri de La Teulera, una zona urbana consolidada amb predomini d'usos residencials i una estructura urbana compacta. Els límits septentrionals estan definits pel carrer Salvador Espriu, amb edificacions residencials de baixa alçada, i per la presència institucional de la Casa de la Vila. Cap al nord-est, la prolongació del carrer Gaziel connecta el sector amb altres àrees urbanes, mentre que a l'est, la Plaça Catalunya i la seva zona d'aparcament de superfície conformen un espai cívic de referència i d'accés principal.

El límit sud i sud-oest del sector està marcat per l'espai fluvial del Ridaura, un corredor ecològic de gran valor paisatgístic i ambiental, que es troba en procés de recuperació i ordenació per a la seva transformació en un gran parc fluvial. Aquesta iniciativa pretén millorar la connectivitat transversal entre el nucli urbà i el riu, així com la longitudinal entre el litoral i la vall del Ridaura, potenciant la biodiversitat i la integració de la infraestructura verda i blava en la vida quotidiana del municipi. El sector inclou una franja de sòl no urbanitzable (2,22 ha) que es conservarà com a zona verda, actuant com a filtre de protecció cap a la llera del riu i la carretera, i reforçant la funció ecològica i paisatgística de l'àmbit.

IL·LUSTRACIÓ 38 SECTOR SUD 01 - RIDAURA

El terreny, de morfologia pràcticament plana i amb una pendent suau descendent cap al riu, presenta una forma irregular i allargada, orientada en direcció nord-oest – sud-est, amb unes dimensions aproximades de 560x120 metres. Històricament, ha estat un espai agrícola en desús, amb vegetació ruderal i alguns arbres aïllats, especialment als límits sud-oest i al centre del sector. L'única edificació significativa és l'equipament cultural Espai Ridaura, acompanyat d'una estació transformadora elèctrica que dona servei al centre urbà.

L'entorn immediat del sector està definit per una barreja d'usos urbans consolidats, espais cívics, infraestructures viàries i el sistema hídic del Ridaura. La planificació urbanística vigent aposta per la integració d'aquests elements, prioritzant la creació de recorreguts per a vianants i ciclistes, la connexió de zones verdes i la millora de l'accessibilitat al riu com a eix vertebrador del paisatge urbà. L'objectiu és consolidar un nucli urbà més compacte i dens a la seva part central, facilitant la implantació de serveis i equipaments, i promovent l'equilibri entre el desenvolupament residencial i la preservació ambiental.

En resum, el sector SUD 01 Ridaura representa un àmbit de transició entre la ciutat i el paisatge fluvial, on l'ordenació urbana es dirigeix cap a la integració paisatgística, la connectivitat ecològica i la creació d'espais públics de qualitat, en consonància amb els criteris i objectius ambientals i paisatgístics definits pel POUM i pels plans territorials de Santa Cristina d'Aro

6.1.2. RELACIÓ AMB EL TEIXIT URBÀ CONSOLIDAT

El sector SUD 01 Ridaura es planteja com una peça clau per a la continuïtat i la cohesió del teixit urbà de Santa Cristina d'Aro. Aquesta àrea actua com a frontissa entre el nucli consolidat i l'espai fluvial del Ridaura, permetent una transició ordenada entre la ciutat i el paisatge natural que l'envolta.

L'ordenació prevista busca completar el teixit residencial existent, integrant-se de manera harmònica amb els carrers i les parcel·les urbanitzades de La Teulera, així com amb els equipaments públics i espais cívics ja consolidats, com la Plaça Catalunya i l'Ajuntament. Aquesta connexió física i funcional es reforça amb la prolongació de vies com el carrer Teulera i Salvador Espriu, facilitant la permeabilitat urbana i la mobilitat sostenible entre barris i zones d'equipament.

El sector, a més, incorpora nous recorreguts per a vianants i bicicletes que permetran una millor connexió amb el futur parc fluvial del Ridaura, potenciant la relació entre el teixit urbà i el riu, i afavorint la integració de la infraestructura verda dins la ciutat. Aquesta aposta per la connectivitat ecològica i social es reflecteix en la preservació d'una franja de sòl no urbanitzable com a zona verda, que actua de filtre i protecció entre l'àmbit urbà i la llera del riu.

L'encaix amb el teixit consolidat també es manifesta en la continuïtat de la morfologia urbana: les noves parcel·les i vials es disposen de manera coherent amb la trama preexistent, tot respectant les cotes i la topografia suau del sector. Així, es garanteix una transició suau entre les diferents escales urbanes, des de l'espai residencial fins als equipaments i les zones verdes de ribera.

Finalment, la planificació d'aquest sector respon als criteris del POUM i a la normativa municipal, prioritzant la qualitat urbana, la dotació d'equipaments i la sostenibilitat ambiental, amb l'objectiu de reforçar la identitat i la continuïtat del teixit urbà de Santa Cristina d'Aro, tot obrint-lo cap a nous espais públics i naturals de gran valor paisatgístic.

6.1.3. ELEMENTS ESTRUCTURANTS ACTUALS

INFRAESTRUCTURES VIÀRIES

Actualment, el sector SUD 01 Ridaura està delimitat i connectat per diverses vies urbanes consolidades. Al nord, el carrer Salvador Espriu serveix de límit i de principal accés al sector des del nucli urbà, mentre que la Plaça Catalunya, a l'est, proporciona un espai d'aparcament i de distribució de trànsit. També destaca la proximitat a l'Avinguda Ridaura, que connecta amb la carretera comarcal C-65/C-31 i facilita l'accés rodat tant al centre del municipi com a la urbanització Golf Costa Brava. La xarxa viària interna del sector encara no està desenvolupada, però el planejament preveu la seva continuïtat i integració amb els carrers existents.

IL·LUSTRACIÓ 39 A L'EST S'UBICA LA PLAÇA CATALUNYA COM A ESPAI D'APARCAMENT I DE DISTRIBUCIÓ DE TRÀNSIT.

IL·LUSTRACIÓ 40 AL NORD, EL CARRER SALVADOR ESPRIU SERVEIX DE LÍMIT I DE PRINCIPAL ACCÉS AL SECTOR DES DEL NUCLI URBÀ

IL·LUSTRACIÓ 41 DESTACA LA PROXIMITAT A L'AVINGUDA RIDAURA

EQUIPAMENTS PÚBLICS

Dins el sector, l'única edificació d'ús públic existent és l'Espai Ridaura, un equipament cultural de referència per al municipi, destinat a activitats socials, culturals i esdeveniments. A poca distància, fora però molt proper al sector, es troba l'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro, que centralitzen l'activitat administrativa i institucional del municipi. També hi ha una petita estació transformadora elèctrica dins del sector, vinculada al subministrament energètic de la zona.

IL·LUSTRACIÓ 42 ESPAI RIDAURA UBICAT DINS DEL SECTOR SUD 1

IL·LUSTRACIÓ 43 L'AJUNTAMENT DE SANTA CRISTINA D'ARO

IL·LUSTRACIÓ 44 ESTACIÓ TRANSFORMADORA ELÈCTRICA DINS DEL SECTOR

ESPAIS VERDS

En l'actualitat, la principal superfície verda del sector correspon a una franja de sòl no urbanitzable (SNU) situada entre el límit urbà i la llera del riu Ridaura. Aquesta zona, d'aspecte natural i amb vegetació espontània, actua com a espai de transició i protecció ecològica entre el teixit urbà i el riu. El conjunt del sector presenta també restes d'antics camps agrícoles, ara en desús, amb vegetació ruderal i alguns arbres aïllats, especialment a la zona sud-oest i central.

IL·LUSTRACIÓ 45 CAMINS SECUNDARIS DINS DEL SECTOR 01, QUE ACOMPANYEN EL RIDAURA.

VIES PER A VIANANTS

Actualment, els recorreguts per a vianants dins el sector són pràcticament inexistents, ja que el terreny no està urbanitzat i conserva el seu caràcter agrícola i natural. No obstant això, als voltants, especialment al carrer Salvador Espriu i a la Plaça Catalunya, existeixen voreres i espais per a vianants que connecten amb el centre urbà i els equipaments públics. L'ordenació futura preveu la creació de nous itineraris per a vianants i bicicletes, especialment per facilitar l'accés al riu i a les zones verdes.

En conjunt, els elements estructurants actuals del sector SUD 01 Ridaura són limitats però estratègics, i ofereixen una base sòlida per a la futura integració urbana i paisatgística del sector dins el conjunt de Santa Cristina d'Aro.

IL·LUSTRACIÓ 46 VORERES INEXISTENTS DINS DEL SECTOR AL COSTAT DE LES VORERES UBICADES A CARRER SALVADOR SPRIU.

6.1.4. QUALITAT VISUAL DELS ESPAIS D'ÚS PÚBLIC

La qualitat visual dels espais d'ús públic al sector SUD 01 Ridaura es defineix per la seva relació amb el paisatge fluvial, la presència de vegetació espontània i la connexió visual amb l'entorn natural del riu Ridaura. Actualment, aquests espais presenten un caràcter obert i una percepció visual dominada per antics camps agrícoles, vegetació ruderal i arbres aïllats, que aporten una sensació de naturalitat i amplitud.

IL·LUSTRACIÓ 47 PRESCÈNCIA D'ANTICS CAMPS AGRÍCOLES, VEGETACIÓ RUDERAL I ARBRES AÏLLATS

Els criteris contemporanis per avaluar la qualitat visual dels espais públics van més enllà de la simple presència de verd; inclouen aspectes com l'accessibilitat, la integració paisatgística, la diversitat d'usos, la presència d'elements d'ombra i la connexió amb la biodiversitat local. La qualitat visual es reforça quan els espais públics són atractius, segurs, accessibles i ben conservats, i quan permeten la contemplació del paisatge i la interacció social en un entorn agradable.

D'acord amb els objectius de qualitat paisatgística, la gestió i el disseny d'aquests espais han de respondre a les aspiracions de la ciutadania i a la identitat local, promovent la millora visual i funcional dels espais oberts, la conservació dels elements naturals existents i la creació de nous punts d'interès visual. Això implica, per exemple, la recuperació de la vegetació de ribera, la creació de recorreguts per a vianants amb bones visuals cap al riu i la integració d'espais de descans i lleure que afavoreixin l'ús social i la percepció positiva del paisatge.

En resum, la qualitat visual dels espais d'ús públic al sector depèn tant de la conservació i posada en valor dels seus elements naturals i paisatgístics, com de la capacitat de generar espais atractius, funcionals i

integrats amb l'entorn, d'acord amb els criteris actuals de planificació i gestió urbana sostenible.

6.1.5. ESTUDI I ANÀLISI DE LA VEGETACIÓ DEL SECTOR SUD 1 - RIDAURA

El riu Ridaura constitueix un dels principals eixos ecològics de Santa Cristina d'Aro, actuant com a connector natural entre el massís de les Gavarres i l'Ardenya-Cadiretes. El seu tram urbà, especialment al sector SUD 1, reflecteix la complexitat i la riquesa de la vegetació de ribera mediterrània, tot i que actualment pateix una forta degradació per la pressió urbana, la fragmentació del paisatge i la presència d'espècies invasores.

CONTEXT ECOLÒGIC I PAISATGÍSTIC

El Ridaura, de règim mediterrani i cabal modest, experimenta períodes d'estiatge i crescudes estacionals que condicionen la composició i l'estructura de la seva vegetació. El tram superior manté un aspecte més naturalitzat, mentre que el tram urbà, on s'ubica el sector SUD 1, mostra una vegetació més fragmentada i alterada, amb una qualitat regressiva i una presència notable d'espècies oportunistes i invasores.

VEGETACIÓ ARBÒRIA I ARBUSTIVA EXISTENT

Bosc de ribera i espècies autòctones:

La vegetació de ribera típica del Ridaura es compon d'espècies adaptades a sòls humits i a la dinàmica fluvial. Entre les més representatives trobem:

Àlber (*Populus alba*): Arbre emblemàtic de les vores de rius i torrents, l'àlber destaca per la seva escorça clara i les fulles amb revers blanquinós, que creen un contrast característic en el paisatge. És una espècie heliòfila i de creixement ràpid, amb una gran capacitat per fixar els sòls i prevenir-ne l'erosió, especialment en zones de sediments inestables. A més, tolera bé les inundacions estacionals i les fluctuacions del nivell freàtic, fet que el converteix en una espècie clau en la dinàmica dels ecosistemes de ribera..

Salze blanc (*Salix alba*): Espècie pròpia de zones humides i vores de cursos d'aigua, el salze blanc presenta branques flexibles i fulles estretes de color verd grisós. Juga un paper fonamental en l'estabilització dels marges dels rius, ja que les seves arrels, extenses i profundes, eviten l'erosió. A més, proporciona refugi i hàbitat a una gran diversitat de fauna, especialment aus aquàtiques, insectes i petits mamífers. També s'utilitza tradicionalment en bioenginyeria fluvial i per a usos agrícoles i artesanals (com la cistelleria).

Freixe de fulla ampla (*Fraxinus excelsior*): Arbre robust i de port elegant, el freixe de fulla ampla és freqüent en boscos de ribera amb sòls profunds, fèrtils i ben drenats. La seva capçada ofereix una ombra densa que regula la temperatura i la humitat del sòl, creant un microhàbitat favorable per a moltes espècies. És una espècie que contribueix a l'estructura del bosc mixt de ribera i té un gran valor ecològic i paisatgístic. També ha estat molt apreciat per la qualitat de la seva fusta, utilitzada en ebenisteria i construcció.

Vern (*Alnus glutinosa*): Arbre essencial dels ambients fluvials, el vern té una gran capacitat de fixació de nitrogen atmosfèric gràcies a la simbiosi amb bacteris del sòl, la qual cosa enriqueix el terreny i afavoreix altres espècies vegetals. Les seves arrels contribueixen a la consolidació dels marges i a la filtració de nutrients, millorant la qualitat de l'aigua. Sovint forma bosquines denses en zones inundables i és un element clau en la conservació de la biodiversitat aquàtica i terrestre associada als ecosistemes de ribera.

Om (*Ulmus minor*): Tot i la regressió significativa de les poblacions d'om a causa de la grafiosi —una malaltia fúngica introduïda que ha afectat greument l'espècie— encara es poden trobar exemplars dispersos, especialment en zones menys alterades. L'om és un arbre caducifoli de creixement ràpid, que històricament formava part important dels boscos de ribera mediterranis. Té un gran valor patrimonial i ecològic, i diversos programes de conservació busquen recuperar-lo mitjançant la selecció de clons resistents a la malaltia.

Avellaner (*Corylus avellana*): Arbust o petit arbre típic de les zones ombrívols i fresques de fondal, sovint es troba en vores de rierols i al peu de vessants humits. L'avellaner s'associa sovint a antics camps de conreu i marges agrícoles, on encara persisteix com a component relíquia del paisatge tradicional. Aporta diversitat estructural al bosc i serveix de refugi per a diverses espècies de fauna, com ocells i rosegadors. A més, els seus fruits —les avellanes— són una font important d'aliment per a la fauna i tenen un gran valor econòmic i cultural.

VEGETACIÓ ARBÒRIA I ARBUSTIVA MEDITERRÀNIA:

Als marges més allunyats del riu i en zones de transició cap a espais més secs, la vegetació s'enriqueix amb espècies típiques de la màquia mediterrània:

Pí mediterrani (Pinus pinea): També conegut com a pi pinyoner, aquest arbre de copa ampla i arrodonida és emblemàtic del paisatge mediterrani litoral. Creix preferentment en sòls sorrencs, ben drenats i pobres en nutrients, com els que trobem en dunes o terrenys antics de conreu. Té una important funció d'estabilització del sòl, prevenint l'erosió en zones exposades al vent i a la pluja. A més, aporta un alt valor paisatgístic i cultural, i els seus pinyons són una font d'aliment per a la fauna i per a l'ésser humà, amb valor gastronòmic destacat.

Alzina (Quercus ilex): Espècie clau dels boscos mediterranis, l'alzina és un arbre de fulla perenne, resistent i de creixement lent. S'adapta bé a climes secs i a sòls calcaris o pedregosos, i presenta una gran tolerància a la sequera gràcies a la seva morfologia foliar i sistema radicular profund. Com a espècie dominant en molts ecosistemes mediterranis, l'alzina proporciona ombra, regulació tèrmica, i una estructura complexa que afavoreix la biodiversitat. També contribueix a la resiliència ecològica del territori, ja que és capaç de rebrotar després d'incendis o pertorbacions.

Estepa blanca (Cistus salviifolius) i estepa negra (Cistus monspeliensis): Aquestes dues espècies d'arbusts mediterranis de floració abundant són molt ben adaptades a condicions extremes, com sòls pobres, pedregosos i amb escassa retenció d'aigua. Actuen com a espècies pioneres en processos de restauració ecològica, colonitzant ràpidament zones degradades o afectades per incendis. La seva presència protegeix el sòl de l'erosió, ajuda a retenir la humitat i facilita l'establiment posterior d'altres espècies. També ofereixen aliment i refugi per a insectes pol·linitzadors i petits vertebrats.

Bruguera (Erica arborea): Arbust robust i de port vertical, la bruguera prospera en sòls àcids i silicis, com els que trobem a zones de bosc mediterrani humit, vessants i marges. Amb la seva floració blanca abundant i la seva arrelament profund, contribueix a la consolidació dels sòls i a la diversitat vegetal. A més, té un paper important com a refugi i font d'aliment per a la fauna silvestre, especialment insectes, aus i petits mamífers. També ha estat utilitzada tradicionalment per a la fabricació de pipes de fusta, gràcies a la duresa del seu tronc subterrani.

ESPÈCIES INVASORES I VEGETACIÓ RUDERAL:

El sector presenta una presència significativa d'espècies invasores, especialment en zones alterades per l'activitat humana:

Canya comuna (Arundo donax): La canya comuna és una gramínia perenne de gran alçada originària d'Àsia, que s'ha estès massivament a les zones de ribera mediterrànies. Es tracta d'una espècie altament invasora, capaç de formar masses denses i monoespecífiques que desplacen la vegetació autòctona i redueixen la biodiversitat. El seu sistema radicular és molt potent, i pot modificar el règim hídric i la morfologia dels cursos d'aigua, alterant la dinàmica fluvial natural. A més, és inflamable, fet que incrementa el risc d'incendis en ambients de ribera, i la seva gestió resulta costosa i complexa.

Tradescàndia (Tradescantia fluminensis): Planta herbàcia de fulla persistent, originària d'Amèrica del Sud, la tradescàndia s'ha convertit en una espècie invasora en diversos hàbitats humits i ombrívols. Té un creixement molt ràpid i una gran capacitat de propagació per fragments de tija, cosa que li permet colonitzar el sòl amb facilitat. Forma cobertes denses que impedeixen l'establiment i la regeneració de la flora autòctona, disminuint la diversitat vegetal i afectant negativament la fauna associada. La seva presència és un indicador de desequilibri ecològic i sovint s'associa a hàbitats alterats per l'activitat humana..

POTENCIAL DE RESTAURACIÓ I LÍNIES D’ACTUACIÓ

El Pla especial de recuperació del Ridaura proposa la revegetació amb espècies autòctones de ribera i la creació de zones de transició amb màquia mediterrània, tot prioritzant la connectivitat ecològica i la millora de la biodiversitat. Les actuacions inclouen:

- Eliminació progressiva d’espècies invasores.
- Plantació d’espècies autòctones adaptades a les condicions hidrològiques locals.
- Recuperació de la vegetació de ribera per afavorir la fauna i millorar la qualitat paisatgística.
- Creació d’itineraris i espais d’estada integrats en el paisatge natural.

Espècie	Nom científic	Tipus	Categoria	Funció ecològica/prioritat
Àlber	Populus alba	Arbòria	Autòctona	Fixació de sòl, ombra, hàbitat
Salze blanc	Salix alba	Arbòria	Autòctona	Estabilització de marges, hàbitat
Freixe de fulla ampla	Fraxinus excelsior	Arbòria	Autòctona	Estructura de bosc de ribera
Vern	Alnus glutinosa	Arbòria	Autòctona	Fixació de nitrogen, biodiversitat
Om	Ulmus minor	Arbòria	Autòctona	Hàbitat, valor paisatgístic
Avellaner	Corylus avellana	Arbustiva	Autòctona	Hàbitat, marges ombrívols
Pi mediterrani	Pinus pinea	Arbòria	Autòctona	Estabilització, valor paisatgístic
Alzina	Quercus ilex	Arbòria	Autòctona	Resiliència, ombra
Estepa blanca	Cistus salviifolius	Arbustiva	Autòctona	Recuperació de sòls, pionera
Estepa negra	Cistus monspeliensis	Arbustiva	Autòctona	Prevenció d’erosió, pionera
Bruguerola	Erica arborea	Arbustiva	Autòctona	Refugi fauna, biodiversitat
Canya comuna	Arundo donax	Arbòria	Invasora	Competidora, control prioritari
Tradescàndia	Tradescantia fluminensis	Herbàcia	Invasora	Cobriment sòl, control prioritari

IL·LUSTRACIÓ 48 Taula de vegetació existent i potencial al sector SUD 1 – Ridaura

Pinedes de pi pinyer

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)			•	
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus suber</i> (alzina surera)	•		•	
<i>Quercus ilex</i> subsp. <i>ilex</i> (alzina)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)			•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)			•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	
Estrat herbaci i lianoide				
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)			•	
<i>Lonicera periclymenum</i> (lligabosc)			•	
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparreguera boscana)			•	
<i>Carex depressa</i>			•	
<i>Luzula forsteri</i>			•	

Freixenedes

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)	•		•	
<i>Ulmus minor</i> (om)				•
<i>Populus alba</i> (àlber)				•
Estrat arbustiu i lianoide				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•		
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)		•		
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)		•		
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)				•
<i>Equisetum ramosissimum</i> (cua de cavall)				•

Alzinars i carrascars

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)	•		•	
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)		•		
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)		•		
<i>Pinus pinaster</i> (pinastre)		•		
<i>Pinus radiata</i> (pi insigne)		•		
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)		•		

Estrat arbustiu				
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)			•	
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)			•	

Estrat herbaci i lianoide				
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)			•	
<i>Smilax aspera</i> (aristol)			•	
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)			•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)			•	
<i>Asplenium onopteris</i> (falzia de bosc)			•	

Vernedes

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Alnus glutinosa</i> (vern)	•		•	
<i>Populus nigra</i> (pollancre)				•
<i>Platanus orientalis</i> var. <i>acerifolia</i> (plàtan)				•
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)				•

Estrat arbustiu				
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)				•
<i>Evonymus europaeus</i> (boneter)				•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•

Estrat herbaci				
<i>Lamium flexuosum</i> (ortiga morta)		•	•	
<i>Galanthus nivalis</i> (lliri de neu)		•	•	
<i>Anemone nemorosa</i> (buijol)			•	
<i>Symphytum tuberosum</i> (consolda menor)			•	
<i>Carex pendula</i>			•	
<i>Doronicum pardallanches</i> (corona de rei)			•	
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d’ortiga)				•
<i>Ranunculus ficaria</i> (gatassa)				•
<i>Aquilegia vulgaris</i> (corniol)				•
<i>Arum italicum</i> (sarriassa)				•

Clau: dom. (dominant), ab. (abundant), sign. (significatiu) i sec. (secundari).

IL·LUSTRACIÓ 49 FLORA PRINCIPAL ASSOCIADA ALS HÀBITATS D’INTERÈS COMUNITARI DE L’ÀMBIT DEL PLA ESPECIAL DEL RIU RIDAURA
FONT: PLA ESPECIAL URBANÍSTIC DE RECUPERACIÓ, ORDENACIÓ I PROTECCIÓ DEL RIU RIDAURA AL PAS PEL TERME MUNICIPAL DE SANTA CRISTINA D’ARO

6.1.6. ESTRATÈGIES DE CONSERVACIÓ

El riu Ridaura, com a eix ecològic i paisatgístic de Santa Cristina d'Aro, requereix una gestió integral que combini la recuperació de la vegetació autòctona, el control d'espècies invasores i la integració dels espais naturals amb l'entorn urbà. La degradació actual del tram urbà del riu, amb pèrdua de biodiversitat i fragmentació d'hàbitats, exigeix actuacions prioritàries basades en criteris científics i participació comunitària. A continuació, es detallen les estratègies clau per a la conservació i millora del sector.

1. CONTROL I ERRADICACIÓ D'ESPÈCIES INVASORES

Les espècies invasores, com la canya comuna (*Arundo donax*) i la tradescàndia (*Tradescantia fluminensis*), són la principal amenaça per a la vegetació autòctona. La canya, amb el seu sistema arrelar agressiu, altera la hidrologia del riu i redueix l'oxigenació del sòl, mentre que la tradescàndia forma catifes denses que impedeixen la regeneració natural.

Accions:

- Eliminació mecànica de les invasores mitjançant talles selectives i extracció d'arrels.
- Aplicació localitzada d'herbicides ecològics en zones de difícil accés.
- Monitoratge continu per evitar rebrots.

2. REFORESTACIÓ AMB ESPÈCIES AUTÒCTONES

La recuperació del bosc de ribera i la màquia mediterrània és fonamental per a la connectivitat ecològica i la prevenció de riscos com inundacions o erosió.

Espècies prioritàries:

- Arbòries: Vern (*Alnus glutinosa*), freixe (*Fraxinus excelsior*), alzina (*Quercus ilex*), i pi mediterrani (*Pinus pinea*).
- Arbustives: Estepa blanca (*Cistus salviifolius*), bruguerola (*Erica arborea*), i llentiscle (*Pistacia lentiscus*).

Accions:

- Plantació en gradients ecològics (zones humides → zones seques) per reproduir la naturalesa del bosc de ribera.
- Utilització de plants procedents de viviers locals per garantir l'adaptació genètica.

3. PROTECCIÓ I MILLORA DEL SÒL

Els sòls del sector pateixen compactació, pèrdua de matèria orgànica i erosió, especialment a les zones alterades per antics cultius o acumulació de deixalles.

Accions:

- Instal·lació de tanques naturals amb branques i pedres per evitar l'accés de vehicles.
- Col·locació de cobertes mortes (palla, escorça) per reduir l'evaporació i millorar la infiltració.
- Incorporació de compost orgànic per revitalitzar el sòl en zones de plantació.

4. CREACIÓ DE ZONES TAMPÓ I CORREDORS VERDS

Les zones tampó entre el riu i les àrees urbanitzades són clau per a minimitzar l'impacte de la contaminació i la fragmentació.

Accions:

- Ampliació de la franja de sòl no urbanitzable (SNU) actual (2,22 ha) per incloure més espècies arbustives i herbàcies.
- Connexió del parc fluvial previst amb els espais verds urbans existents mitjançant corredors biològics.

5. SENSIBILITZACIÓ I PARTICIPACIÓ CIUTADANA

La implicació de la població és essencial per a la sostenibilitat a llarg termini de les actuacions.

Accions:

- Programes educatius amb escoles i entitats locals (ex: jornades de neteja del riu).
- Senyalització interpretativa que expliqui el valor de la vegetació autòctona i les espècies invasores.
- Creació d'un grup de voluntariat per al manteniment de les zones restaurades.

6. GESTIÓ HIDROLÒGICA SOSTENIBLE

La irregularitat del cabal del Ridaura, amb crescudes i estiatges, exigeix una gestió que respecti la dinàmica natural del riu.

Accions:

- Recuperació de meandres i zones d'inundació controlada per afavorir la regeneració de la vegetació de ribera.
- Eliminació d'obstacles artificials que alteren el flux natural de l'aigua.

Estratègia	Objectius	Accions Clau	Prioritat
Control d'invasores	Reduir la pressió sobre espècies autòctones	Talles selectives, herbicides ecològics, monitoratge	Alta
Reforestació	Recuperar el bosc de ribera i la màquia mediterrània	Plantació d'arbres i arbustos autòctons, gradients ecològics	Alta
Protecció del sòl	Millorar la qualitat edàfica i prevenir l'erosió	Cobertes mortes, tanques naturals, compost orgànic	Mitjana
Zones tampó	Minimitzar impactes urbans i connectar hàbitats	Ampliació de SNU, corredors verds	Mitjana
Participació ciutadana	Implicar la població en la conservació	Jornades educatives, senyalització, voluntariat	Baixa-Mitjana
Gestió hidrològica	Restaurar la dinàmica natural del riu	Recuperació de meandres, eliminació d'obstacles	Mitjana

IL·LUSTRACIÓ 50 TAULA RESUMEN D'ESTRATÈGIES DE CONSERVACIÓ

7. PROPOSTA D'ORDENACIO

7.1. PREMISSES FONAMENTALS I CRITERIS D'ORDENACIÓ

Els terrenys que componen el sector SUD 01 – Ridaura tenen un **propietari majoritari del 87,28% del sòl**, que és el promotor del present Pla Parcial. La seva voluntat és **l'execució immediata de les obres d'urbanització**, tan ràpid com ho permeti el procés de tramitació urbanística, i **començar l'edificació amb els habitatges de protecció pública**. La premissa fonamental del Pla Parcial és que aquest sector vital pel desenvolupament del centre de la població porta ja massa temps esperant per urbanitzar-se, i en aquest període la situació del mercat residencial s'ha anat deteriorant, fet confirmat per la decisió de la generalitat d'incloure el municipi de Santa Cristina d'Aro en la zona de mercat residencial tensat, on es regula el preu del lloguer segons la Resolució TER/2408/2024.

El creixement necessari del nucli urbà principal de Santa Cristina s'ha de produir amb criteris de sostenibilitat i integració ambiental i paisatgística, segons els criteris dels documents normatius d'abast territorial com el PTPCG o el PDURSNS_LG. Així doncs, respecte a propostes de planejaments anteriors, l'actual proposta de Pla Parcial es basa en els criteris següents:

- **Allunyar les edificacions de la llera del Ridaura**, la zona inundable i la carretera, concentrant tot el sostre en la franja més propera al casc urbà consolidat; d'aquesta manera, la trama urbana té continuïtat i es genera **un gran espai de transició – frontissa cap al riu**; el resultat és una **edificació compacta** i una superfície més gran de terreny sense alterar;
- Completar la zona verda prevista en el SNU amb una àrea que connecta amb el centre urbà, com a **eix verd transversal**;
- Proposar (de manera indicativa) una edificació amb cota de la **planta baixa aixecada** amb respecte al terreny natural, al màxim previst per les normes del POUM i el PDURSNS_LG; aquesta recomanació va en la mateixa línia d'avançar-nos i mitigar possibles efectes futurs del canvi climàtic.

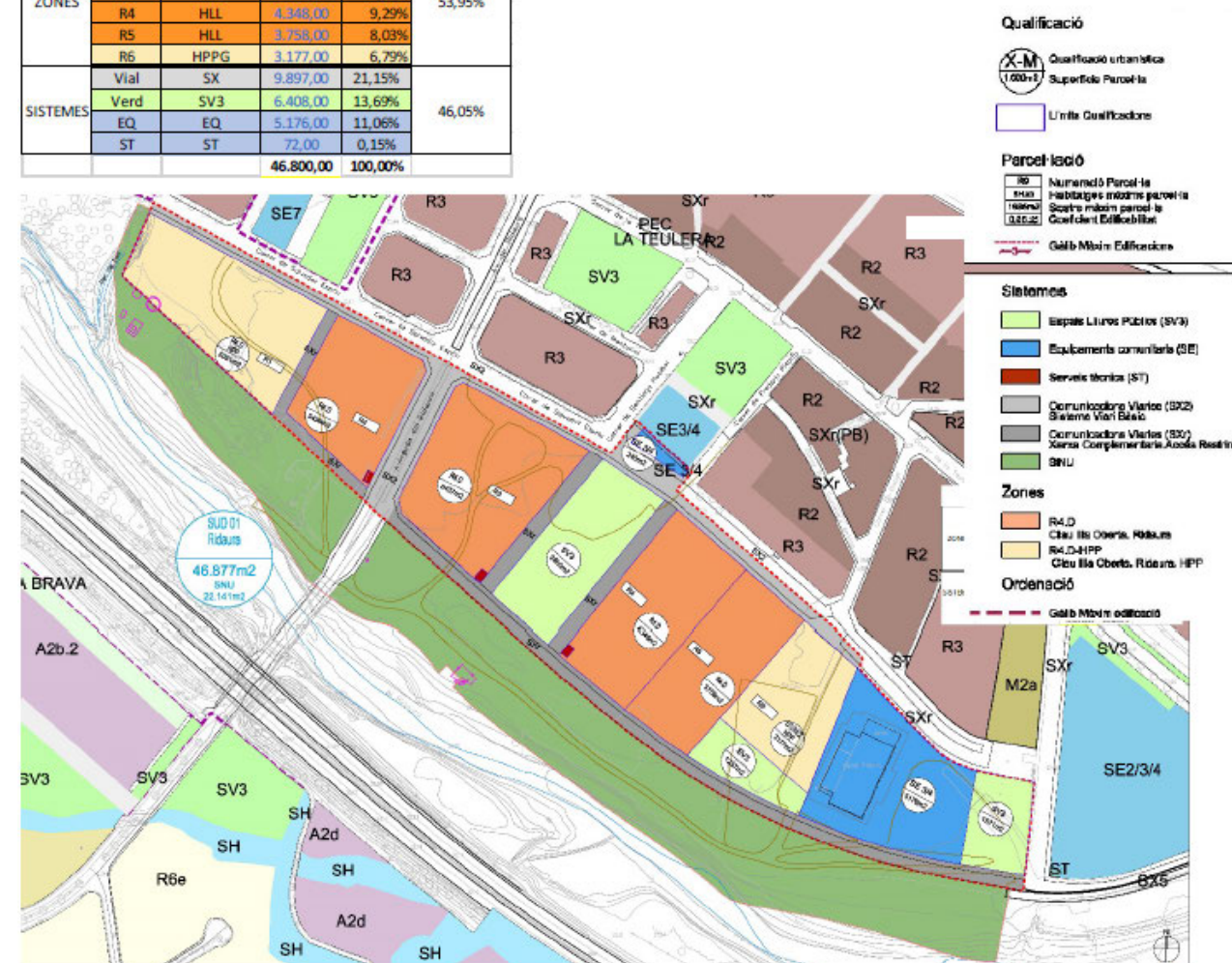
La proposta d'ordenació manté la trama viària prevista en els documents de planejaments anteriors, amb ajustos puntuals: es mantenen els carrers perimetrals i la majoria dels carrers transversals, es manté la parcel·la d'equipaments i es proposen noves zones verdes. El resultat és una zonificació que permet l'edificació compacta, en la franja nord de l'àmbit.

Els habitatges de protecció pública seran ubicats en 2 illes situades a l'extrem nord del sector (al final del carrer Jacint Verdaguer) i al costat de la parcel·la d'equipament amb l'espai Ridaura (al final del carrer Gaziel). El criteri és la ubicació disseminada en el sector, en edificis 100% de protecció per facilitar la gestió i accelerar-ne la construcció; s'ha buscat també la proximitat de zones verdes i equipaments.

Els habitatges destinats al mercat lliure es disposen en 3 illes, simètricament davant del front edificat del carrer longitudinal Salvador Espriu, amb la voluntat de completar el paisatge urbà d'aquest carrer que ens fa de límit del sector cap al centre de Santa Cristina.

Els edificis estaran ubicats a la part nord de les parcel·les respectives (i del sector), amb accés des del carrer Salvador Espriu, i cap al sud l'espai lliure de la parcel·la serà a tots els efectes una zona verda privada, on es podrà preveure aparcaments verds drenants tipus parc-parkin

	Ilia	Clau	Superficie (m2)	%	
ZONES	R1	HPPG	5.031,00	10,75%	53,95%
	R2	HLL	3.436,00	7,47%	
	R3	HLL	5.437,00	11,62%	
	R4	HLL	4.348,00	9,29%	
	R5	HLL	3.758,00	8,03%	
	R6	HPPG	3.177,00	6,79%	
SISTEMES	Vial	SX	8.997,00	21,15%	46,05%
	Verd	SV3	6.408,00	13,69%	
	EQ	EQ	5.176,00	11,08%	
	ST	ST	72,00	0,15%	
			46.800,00	100,00%	

IL·L·STRACIÓ 51 ZONIFICACIÓ PROPOSADA – PLÀNOL D'ORDENACIÓ

7.2. DIAGNÒSTIC PAISATGÍSTIC DE L'ENTORN

L'àmbit del sector 01 Ridaura es troba situat a la Costa Brava (Girona), concretament a la conca baixa del riu Ridaura, entre els municipis de Castell-Platja d'Aro i Santa Cristina d'Aro, molt a prop del litoral mediterrani i dels nuclis turístics de Palamós i Sant Feliu de Guíxols. El paisatge d'aquest sector és **ric i divers**, amb un notable contrast entre les zones agrícoles de la plana al·luvial del riu, les masses forestals de les Gavarres i la proximitat immediata del mar. Aquesta complexitat genera un **mosaic paisatgístic d'alt valor ambiental i visual**.

Hi destaquen les formacions de bosc mediterrani típic, amb predominança del pi blanc (*Pinus halepensis*), l'alzina (*Quercus ilex*), el suro (*Quercus suber*), l'olivera borda (*Olea europaea* var. *sylvestris*) i arbustives com el llentiscle, el garric i el romaní. La vegetació és hereva d'un paisatge tradicionalment agroforestal, amb camps de conreu en mosaic i petites explotacions agrícoles, moltes d'elles avui abandonades. La interacció entre l'activitat humana i els processos naturals ha modelat un entorn d'elevada qualitat paisatgística.

7.3. VALOR ECOLÒGIC DEL RIU RIDAURA

El riu Ridaura és un **element estructurador del paisatge** i un corredor ecològic fonamental. Tot i la pressió urbanística a la seva conca, encara conserva trams amb una vegetació de ribera ben desenvolupada, que acull una fauna diversa i sensible. Entre les espècies destacades s'hi troben la llúdria (*Lutra lutra*), bioindicadora d'ecosistemes fluvials en bon estat, així com el tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), una espècie protegida en perill.

Aquesta zona humida és també clau per a l'avifauna: el blauet (*Alcedo atthis*), el martinet blanc (*Egretta garzetta*), la polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) i diferents espècies d'anàtides hi fan parada o hi nidifiquen. La presència de mamífers com la guineu (*Vulpes vulpes*), l'eriçó (*Erinaceus europaeus*) i una gran varietat de quiròpters (ratpenats), demostra una bona connectivitat ecològica amb els espais naturals propers de les Gavarres i la Serralada Litoral.

7.4. ÚS DEL SÒL I PROTECCIONS EXISTENTS

Els usos del sòl actuals combinen conreus de regadiu i de secà amb zones forestals i petits assentaments dispersos. La urbanització ha anat creixent desordenadament en alguns punts, però encara es conserva un mosaic agroforestal que manté valors paisatgístics destacats. El sòl no compta amb cap figura específica de protecció paisatgística, però l'àrea forma part de l'àmbit de protecció hidrogeològica de l'aqüífer del Ridaura (Decret 328/1998), la qual cosa condiciona les actuacions sobre el territori.

La topografia és predominantment suau, amb pendents moderades que descendeixen cap al mar i al curs del riu, fet que afavoreix les vistes panoràmiques cap a l'horitzó marítim i les muntanyes interiors. La morfologia fluvial defineix eixos visuals potents, mentre que la xarxa viària tradicional segueix les vores del riu i connecta amb els camins rurals històrics.

També cal tenir en compte la presència de patrimoni cultural i elements etnològics (antics canals de rec, masies, murs de pedra seca) que poden ser posats en valor dins del planejament.

7.5. INTEGRACIÓ AMB EL NUCLI CONSOLIDAT

L'estratègia general de planejament per al sector 01 Ridaura consisteix a garantir una integració plena amb el nucli consolidat de Castell-Platja d'Aro, evitant la fragmentació i reforçant la continuïtat urbana. Això s'aconsegueix amb una implantació d'edificacions en blocs compactes i organitzats en illes, alineats amb la xarxa viària existent. Es desestima un model d'habitatge dispers o aïllat, donant prioritat a una estructura urbana cohesionada.

CRITERIS PRINCIPALS D'ORDENACIÓ

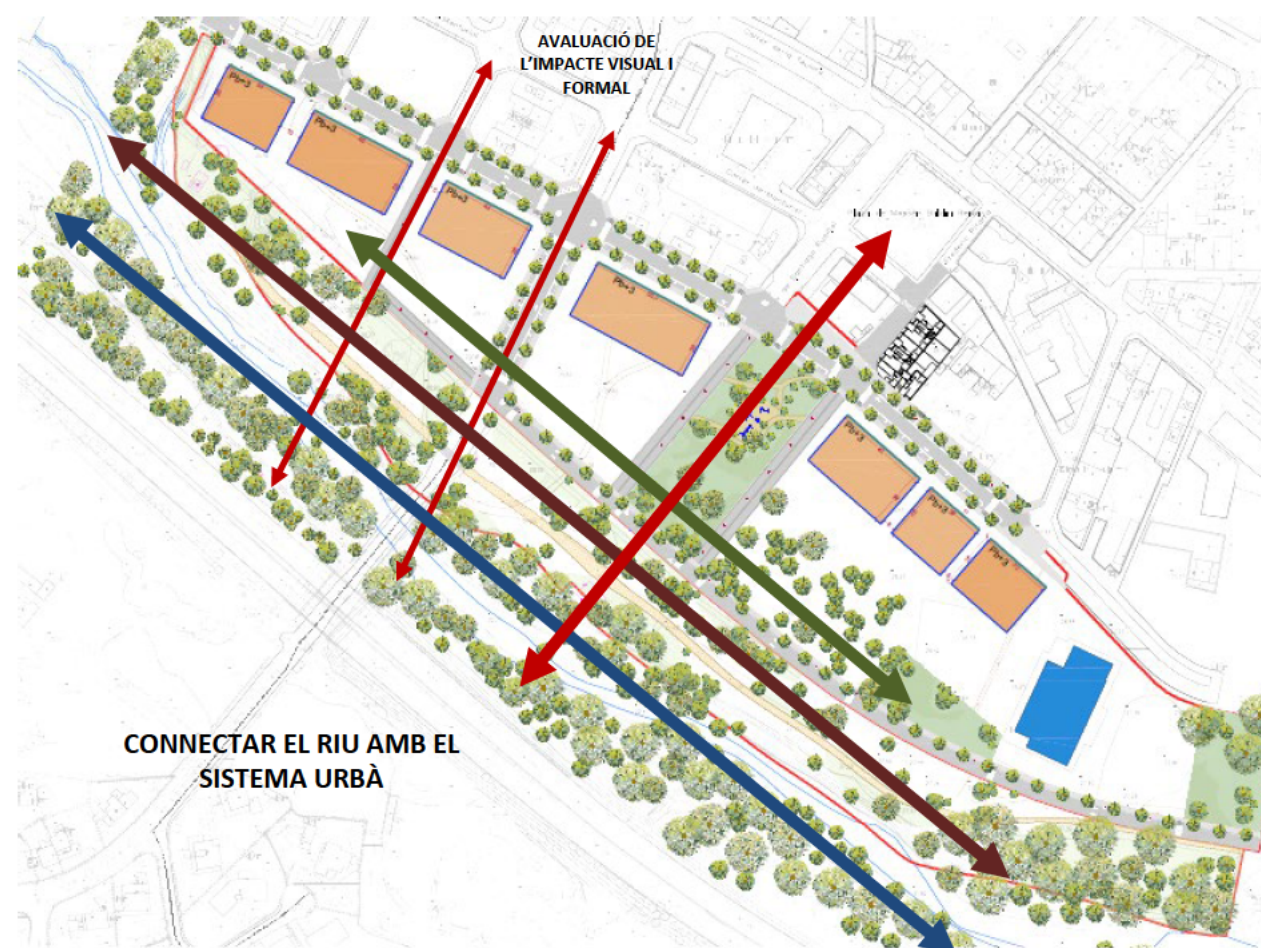
- **UBICACIÓ I FORMA DE LES EDIFICACIONS:** S'implanten seguint les corbes de nivell, evitant grades o moviments de terres excessius. S'utilitzen tècniques d'arquitectura adaptada al relleu, amb cobertes verdes, materials naturals i cromatisme integrador. L'alçada màxima prevista és de planta baixa + 2, per mantenir una escala humana coherent amb l'entorn.
- **XARXA VIÀRIA:** Es projecta una jerarquia viària clara, amb vies principals que connecten amb el nucli i vies internes més estretes i tranquil·les. Les seccions viàries redueixen el protagonisme del vehicle privat i integren espais per a bicicletes i vianants. Els traçats s'adapten al relleu, amb pendents suaus i seccions permeables.
- **ESPais LLIURES I VERDS:** Es destina un 30% de l'àmbit a espais verds continus i interconnectats. El parc lineal del Ridaura és l'eix central, amb camins per a bicicletes, àrees de descans, punts d'observació ornitològica i zones d'activitat comunitària. A més, es planifiquen parcs de barri, horts urbans comunitaris i places enjardinades amb arbrat mediterrani.
- **EQUIPAMENTS:** Es reserven parcel·les per a serveis educatius (escola bressol o centre de formació),

sanitaris (centre de salut), esportius i culturals. També es preveu un centre cívic que actui com a espai polivalent i generador de vida comunitària.

- **MOBILITAT I CONNECTIVITAT:** El planejament prioritza la mobilitat activa. S'estableixen corredors verds que connecten amb la xarxa de camins rurals i GR, així com amb la platja. Es fomenten els desplaçaments a peu o amb bicicleta amb infraestructures adaptades. Es restringeix el trànsit de vehicles privats dins del sector, amb aparcaments dissuasius vegetats al perímetre.
- **SOSTENIBILITAT I EFICIÈNCIA ENERGÈTICA:** Es preveuen sistemes de recollida d'aigües pluvials, ús d'energies renovables (placas solars i geotèrmia), edificació amb criteris passius i materials d'origen local. Els habitatges compliran amb els estàndards NZEB (edificis de consum gairebé nul).

7.6. INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA AMB L'ENTORN NATURAL

El projecte d'ordenació del sector 01-Ridaura s'enfoca en **integrar harmònicament el nucli urbà de Santa Cristina d'Aro amb el corredor fluvial del Ridaura**, preservant la qualitat paisatgística i ambiental. El riu es tracta com un element vertebrador del paisatge local, s'hi reserva una ampla franja lliure en la llera, amb passejos naturals que faciliten la visió i l'accés a l'aigua sense interrompre la continuïtat del curs. Aquesta configuració és coherent amb els principis del planejament municipal, que aposta per un creixement urbà dens i contigu a l'existent, omplint buits i evitant l'expansió dispersa. En particular, es disposa l'edificació principal cap al nord del sector, allunyada de les zones d'inundació del Ridaura i **respectant la retícula urbana vigent**. D'aquesta manera es concreta el mandat del POUM local de protegir els marges dels rius, concentrant cessions d'espais lliures al voltant dels cursos fluvials

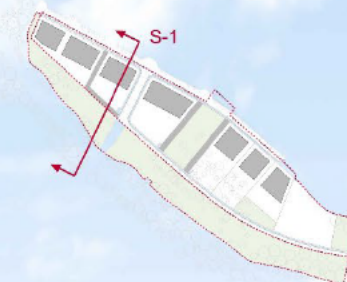

IL·LUSTRACIÓ 52 PROPOSTA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA

UBICACIÓ DELS EDIFICIS I TIPOLOGIA CONSTRUCTIVA

La proposta situa l'edificació al sector nord, donant continuïtat al teixit urbà existent. S'ha mantingut la tipologia tradicional de l'urbanisme local: edificis de planta baixa més tres altures (PB+3), com suggereixen els antecedents normatius i projectes veïns (per exemple, un edifici a la carretera de Frederic Pitarra amb PB+3). Aquesta alçada moderada garanteix una escala humana i evita excessos visuals, alhora que compleix les pautes de densificació urbana sostenible.

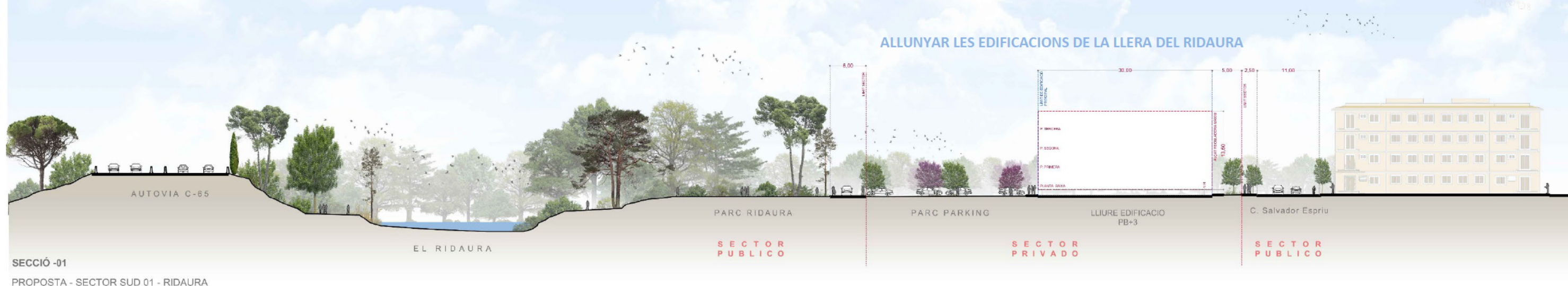
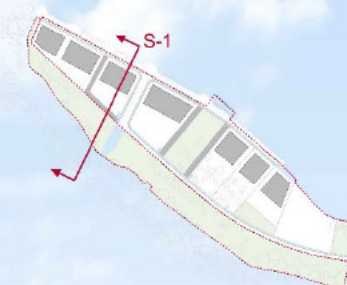
Les plantes baixes s'elevan lleugerament per millorar la resiliència davant d'inundacions. D'aquesta manera, en crescudes excepcionals del riu només s'inundaria un nivell inferior no habitat. A més, els habitatges es distribuïxen formant mançanes contigües, amb patis i zones verdes interiors que ajuden a mantenir la permeabilitat del sòl i la retenció d'aigua. En resum, l'ordenació constructiva reforça la compactació urbana -seguint l'estratègia del POUM. paisatge immediat de www.paisatgeimmediat.cat

VIALS I MOBILITAT SOSTENIBLE

Els nous vials del sector s'articulen per consolidar la trama existent i millorar la connectivitat interna i amb el nucli antic. S'inclouen carrers de nova traça que permetran un anell de circulació perimetral, reduint el trànsit de pas pel cor d'habitatges. Aquestes vies estan dimensionades per a velocitats moderades i incorporen amplis vorals arbrats i carrils bici.

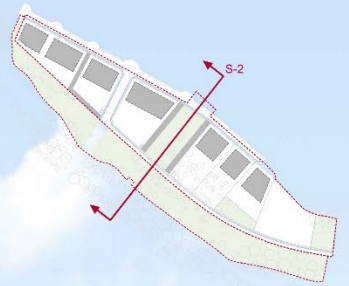
El disseny prioritza l'accessibilitat peatonal i ciclable: es creen camins transversals en zona verda que enllacen amb el nucli i amb altres sectors veïnats, fomentant la mobilitat activa. D'acord amb els criteris de planejament vigent, aquesta xarxa de vianants i ciclistes completa l'estructura urbana de forma contigua, millorant l'accessibilitat i afavorint la proximitat de serveis. El conjunt de carrers segueix el pendent natural del terreny, evitant graons i rampes fortes per facilitar el drenatge plaentós de les aigües. paisatge im www.paisatgeimmediat.cat

ESPAIS LLIURES I XARXA VERDA CONNECTADA

La configuració d'espais lliures és clau per integrar el projecte al paisatge. S'ha dissenyat un sistema verd connectat i transitable que circula des de la riba del Ridaura fins a la part alta del sector. Aquest sistema inclou un parc fluvial lineal de protecció, nous espais verds urbans i rutes peatonals naturals que teixeixen el verd entre les edificacions i la riera.

S'estableixen zones lliures àmplies, lliures d'edificis, que actuen com a “filtres” visuals i ecològics entre l'àmbit urbanitzat i l'entorn natural. Per exemple, les voreres del Ridaura es deixen sense construir i es plantifiquen amb vegetació ribera, convertint-se en un parc públic fluvial.

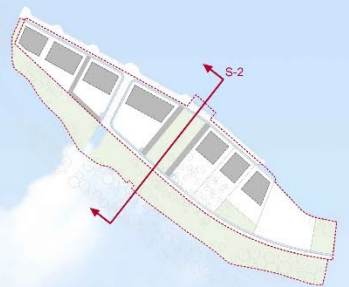
MILLORAR LA QUALITAT ECOLÒGICA DE L'ESPAI FLUVIAL

CONSERVAR ELEMENTS D'INTERÈS DEL PAISATGE NATURAL

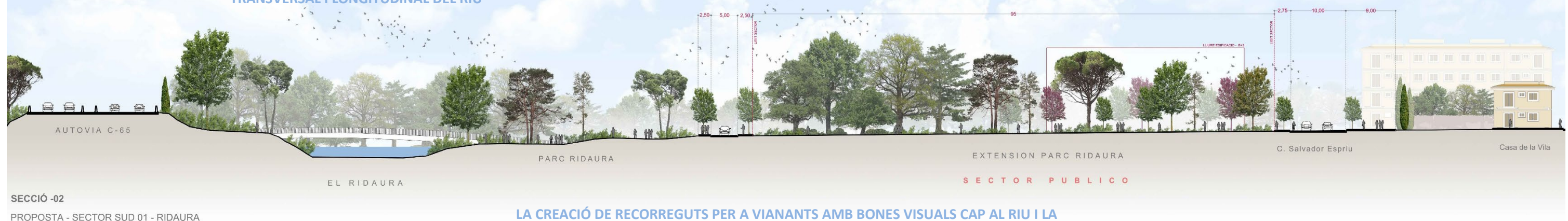
Segons la normativa urbanística local, els sectors que confronten amb un curs fluvial han de cedir terrenys en els marges per potenciar la seva naturalitat. La nostra proposta recull aquest principi. Aquesta morfologia crea continuïtat ecològica: des de zones boscoses consolidades al marge del riu fins als nous parcs urbans, tot connectat per senders que preserven la permeabilitat del sòl i el flux d'espècies.

La xarxa verda també inclou zones de parc i places obertes interiorment, amb jocs infantils i jardineria sostenible. Els arbres es distribueixen per generar ombra i reduir la calor, amb espècies autòctones adaptades al clima. Els ambients més humits (trams d'aiguamoll o basses de drenatge) afegixen diversitat paisatgística i ecològica. En conjunt, els espais lliures formen un eix de verds coherent que es projecta cap als entorns immediats del riu i cap al nucli urbà, tal com recomana un model urbanístic sostenible que integra la natura al cor de la ciutat

GARANTIR LA PERMEABILITAT ECOLÒGICA TRANSVERSAL I LONGITUDINAL DEL RIU

COMPLETAR LA ZONA VERDA PREVISTA EN EL SNU AMB UNA ÀREA QUE CONNECTA AMB EL CENTRE URBÀ, COM A EIX VERD TRANSVERSAL

LA CREACIÓ DE RECORREGUTS PER A VIANANTS AMB BONES VISUALS CAP AL RIU I LA INTEGRACIÓ D'ESPAIS DE DESCANS I LLEURE QUE AFAVOREIXIN L'ÚS SOCIAL I LA PERCEPCIÓ POSITIVA DEL PAISATGE.

7.7. ESTRATÈGIES PER AL CURS FLUVIAL I LA BIODIVERSITAT

El sector 01-Ridaura posa un especial èmfasi en la **restauració i valorització de l'àmbit fluvial**. Es planifiquen actuacions de millora ecològica directament a la llera: retirada d'espècies exòtiques invasores (com la canya americana o altres plantes al·lòctones), i repoblament amb flora autòctona (albers, freixes, joncs, etc.) típica dels ambients mediterranis d'aigua dolça. Aquestes plantacions creades reconstruiran els boscos de ribera tradicionals, incrementant la biodiversitat. Els espais periurbans i zones humides annexes (gerrets, basses estacionals) s'ordenaran per garantir l'hàbitat d'espècies amenaçades i la connectivitat biològica.

La proposta reconeix que els espais fluvials tenen una **connectivitat ecològica excel·lent** per naturalesa. Els mateixos estudis d'ecologia de paisatge destaquen que les àrees d'aigua dolça actuen com a corredors lineals que permeten el desplaçament de moltes espècies al llarg de la conca. En particular, els boscos de ribera concentren una gran diversitat biològica i processen ambientals únics; una gestió acurada d'aquests espais multiplica els beneficis ecològics del territori.

Seguint aquests principis, l'ordenació inclou passos de fauna i manté la permeabilitat encreuant el riu, assegurant la continuïtat d'hàbitats amb l'exterior. A més, es connectarà la xarxa verda amb altres àrees naturals properes (conques superiors, massissos boscosos) per enllaçar ecològicament les valls adjacents.

En conjunt, els objectius ambientals per al Ridaura inclouen la millora de la qualitat de l'aigua, la conservació del patrimoni natural (fauna i vegetació autòctona) i la posada en valor del paisatge híbrid entre urbà i natural.

IL·LUSTRACIÓ 53 SECCIÓ PROPOSTA – RIDAURA

7.8. BONES PRÀCTIQUES DE PLANEJAMENT SOSTENIBLE

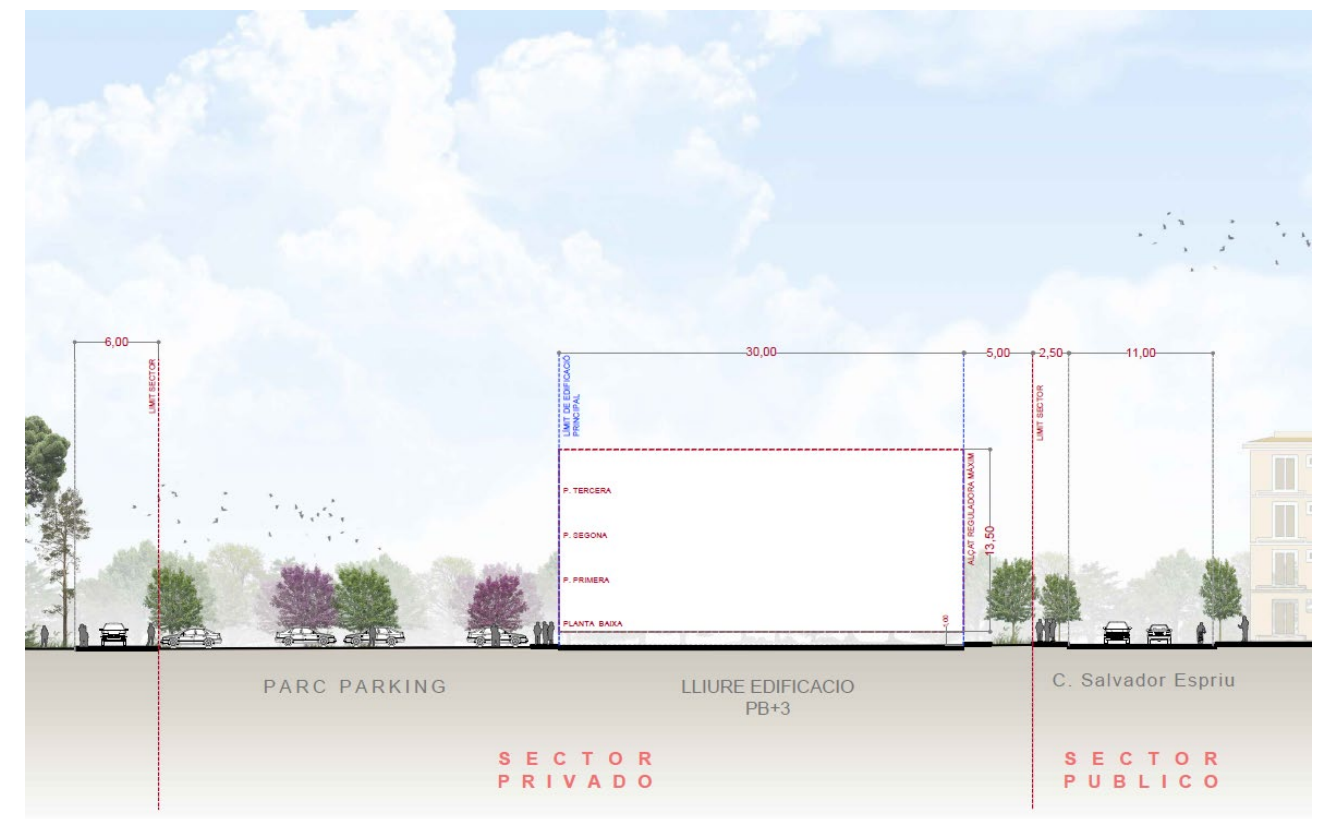
La redacció de la proposta es recolza en criteris reconeguts de planejament sostenible i protecció paisatgística. Així, tal com recomana el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal i altres directives, es **prioritza el creixement urbà compacte sobre l'expansió desordenada**.

També es desenvolupen els principis de infraestructura verda: el coriol urbà es vertebrava amb parcs lineals, eixos arborejats i corredors naturals que assegurin connectivitat ecològica i benestar ciutadà.

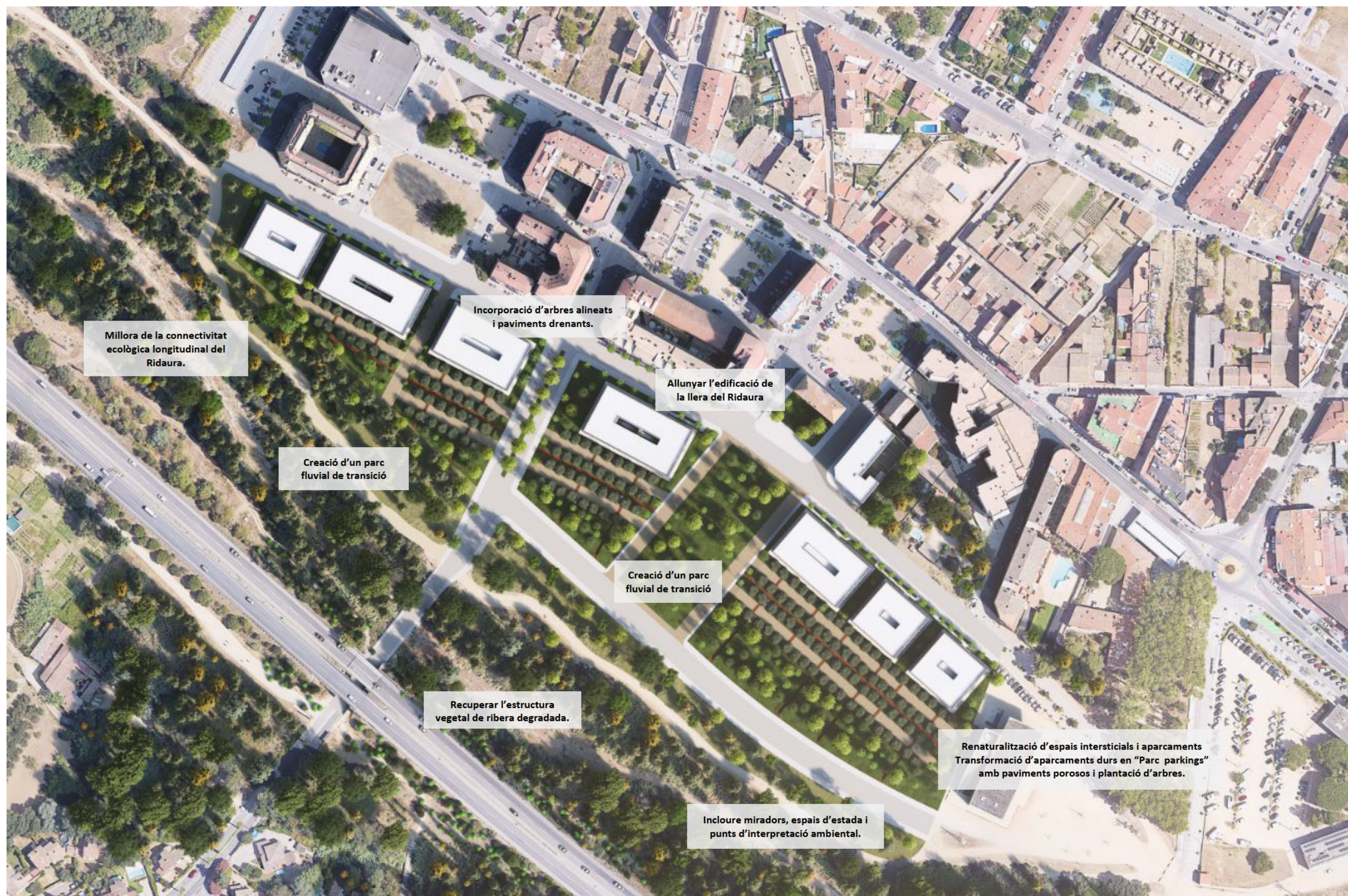
L'ordenació es realitza evitant greus impactes visuals i ambientals: la major densitat es concentra allunyada de la llera, i s'ubiquen els usos més intensius (equipaments i àmbits comunitaris) en punts preexistents d'ombra i consolidació urbana.

En conjunt, la proposta segueix les línies mestres del Pla Especial del Riu Ridaura (seguretat hidrològica, integració paisatgística i adaptació al risc) i incorpora recomanacions europees i nacionals de sostenibilitat urbana, com la gestió eficient de recursos naturals, la mobilitat sostenible i la salvaguarda dels valors patrimonials.

En conclusió, el projecte d'ordenació i integració paisatgística del sector 01-Ridaura articula d'una forma coherent i detallada la **relació entre urbanisme i natura**. Combina la consolidació d'un creixement urbà de baixa impacte amb una protecció dels recursos fluvials, tot assegurant la resiliència climàtica i l'enriquiment ecològic. Aquesta visió integral de paisatge i ciutat respon tant a les necessitats actuals dels veïns com a la custòdia a llarg termini del paisatge local.

IL·LUSTRACIÓ 54 SECCIÓ PROPOSTA - RIDAURA

7.9. TAULA DE MESURES CORRECTORES

ÀMBIT D'ACTUACIÓ	IMPACTE POTENCIAL	MESURA CORRECTORA PROPOSADA	RESPONSABLE / FASE
VEGETACIÓ I BIODIVERSITAT	Eliminació d'hàbitats naturals i pèrdua d'espècies	Replantació amb espècies autòctones, creació de corredors verds i instal·lació de refugis de fauna	Projecte i obra
RIBERA DEL RIU RIDAURA	Degradació del bosc de ribera	Recuperació de marges, revegetació amb vern, salze i freixe, retirada d'espècies invasores	Obra i manteniment
AIGUA I DRENATGE	Increment del risc d'inundació i contaminació	Recollida d'aigua pluvial i sistemes de decantació i filtració	Execució del projecte
PAISATGE VISUAL	Impacte visual de les edificacions	Alçada màxima limitada (PB+3), cromatisme integrat, ús de materials naturals, cobertes verdes	Projecte executiu
SOROLLS I CONTAMINACIÓ DURANT LES OBRES	Molèsties a fauna i habitants	Barreres vegetals provisionals, plans de gestió de residus i de sorolls	Execució de les obres
MOBILITAT I ACCESSIBILITAT	Fragmentació del territori i sobrecàrrega viària	Connexió amb camins naturals, vies per a bicicletes i vianants, aparcaments dissuasius verds	Fase de planejament i execució
EQUIPAMENTS I SERVEIS	Pressió sobre infraestructures existents	Dotació proporcional d'equipaments (educatius, sanitaris, socials), amb accessibilitat universal	Planejament
EDUCACIÓ AMBIENTAL	Desconeixement del valor ecològic de l'àmbit	Punts d'interpretació al passeig fluvial i senyalització informativa	Gestió post-obres
CANVI CLIMÀTIC	Increment de temperatura i escassetat d'aigua	Ombrejat natural, vegetació resistent a la sequera, promoció d'energies renovables	Projecte i ús

8. CONCLUSIONS

Aquest estudi d'Impacte i Integració Paisatgística, realitzat per analitzar i orientar el desenvolupament del sector SUD 01 – Ridaura, ha permès identificar els valors paisatgístics, ambientals i urbans de l'àmbit, i establir les pautes necessàries per garantir una transformació coherent, respectuosa i integrada en el territori.

Les principals conclusions que es desprenen del treball realitzat són:

- Integració amb el context urbà i territorial:**
El sector se situa en una zona de transició entre el teixit urbà consolidat i el paisatge fluvial del riu Ridaura. El planejament urbanístic proposat consolida aquesta connexió i reforça la continuïtat urbana, tot millorant la relació entre ciutat i natura.
- Respecte pels valors paisatgístics i ecològics:**
La incorporació d'una àmplia franja de sòl no urbanitzable (2,22 ha) com a zona verda contribueix a preservar els valors naturals de la llera del riu i actua com a espai de transició ecològica, reduint l'impacte dels futurs usos urbanístics.
- Reducció de l'impacte visual i ambiental:**
La proposta d'ordenació contempla una implantació suau en el paisatge, aprofitant la topografia plana i introduint elements vegetals i espais lliures per minimitzar l'impacte visual i afavorir la integració amb el medi existent.
- Valoració de les visuals de connexió amb el Parc del Ridaura:**
L'estudi posa especial atenció en la preservació i potenciació de les visuals obertes cap al riu Ridaura i el futur parc fluvial, entenent-les com a elements estructuradors del paisatge urbà i com a connectors visuals i ecològics entre el nucli urbà i l'espai natural.
- Alineació amb el Pla Especial Urbanístic del Riu Ridaura:**
El present estudi té en compte els objectius i criteris establerts pel Pla Especial Urbanístic de Recuperació, Ordenació i Protecció del Riu Ridaura, assegurant que el desenvolupament del sector s'integra dins la visió global de restauració ambiental i de millora paisatgística del corredor fluvial.

En resum, el desenvolupament del sector SUD 01 – Ridaura, tal com es proposa en aquest estudi, es considera compatible amb els valors ambientals i paisatgístics de l'entorn, i ofereix una oportunitat per reforçar la identitat territorial, millorar la connectivitat urbana i garantir una ordenació sensible al paisatge.